

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Ο Τριμερής Κανόνας (Tīpiṭaka)

Ο Κανόνας των Ομιλιών (Sutta Piṭaka)

2. Η συλλογή των μεσαίου μήκους ομιλιών (2. Majjhima Nikāya)

1. Οι πρώτες πενήντα ομιλίες (1. Mūlaparāyana-saṃyutta)

2. Το κεφάλαιο για τον βρυχηθμό του λέοντος (2. Sīhanāda-vagga)

[MN 2, PTS 1.7-1.12]

PaliVerse

2. Η συλλογή των μεσαίου μήκους ομιλιών

1. Οι πρώτες πενήντα ομιλίες

2. Το κεφάλαιο για τον βρυχηθμό του λέοντος

1. Η συντομότερη ομιλία για τον βρυχηθμό του λέοντος

139. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Εδώ ακριβώς, μοναχοί, υπάρχει ασκητής, εδώ δεύτερος ασκητής, εδώ τρίτος ασκητής, εδώ τέταρτος ασκητής· κενές από άλλους ασκητές είναι οι άλλες διδασκαλίες». Έτσι, μοναχοί, ορθά βρυχάστε το βρύχημα του λιονταριού.

140. «Είναι δυνατόν, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές να πουν έτσι - "ποια είναι η στήριξη των σεβασμίων, ποια η δύναμη, με την οποία εσείς οι σεβάσμιοι λέτε έτσι - εδώ ακριβώς υπάρχει ασκητής, εδώ δεύτερος ασκητής, εδώ τρίτος ασκητής, εδώ τέταρτος ασκητής· κενές από άλλους ασκητές είναι οι άλλες διδασκαλίες"; Σε αυτούς που λένε έτσι, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές πρέπει να λεχθεί έτσι - "Υπάρχουν πράγματι, φίλοι, τέσσερα φαινόμενα που διδάχθηκαν από τον Ευλογημένο που γνωρίζει και βλέπει, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο, τα οποία βλέποντας στον εαυτό μας λέμε έτσι - εδώ ακριβώς υπάρχει ασκητής, εδώ δεύτερος ασκητής, εδώ τρίτος ασκητής, εδώ τέταρτος ασκητής· κενές από άλλους ασκητές είναι οι άλλες διδασκαλίες». Ποιοι τέσσερις; Υπάρχει πράγματι, φίλοι, πεποίθηση στον Διδάσκαλο, υπάρχει πεποίθηση στη Διδασκαλία, υπάρχει πλήρης εκπλήρωση της ηθικής· και οι σύντροφοι στη Διδασκαλία είναι αγαπητοί και ευχάριστοι - τόσο οι οικοδεσπότες όσο και οι αναχωρητές. Αυτά πράγματι, φίλοι, είναι τα τέσσερα φαινόμενα που διδάχθηκαν από τον Ευλογημένο που γνωρίζει και βλέπει, τον Άξιο, τον Πλήρως Αυτοφωτισμένο, τα οποία βλέποντας στον εαυτό μας λέμε έτσι - εδώ ακριβώς υπάρχει ασκητής, εδώ δεύτερος ασκητής, εδώ τρίτος ασκητής, εδώ τέταρτος ασκητής· κενές από άλλους ασκητές είναι οι άλλες διδασκαλίες".

141. «Είναι δυνατόν, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές να πουν έτσι - 'Κι εμείς πράγματι, φίλοι, έχουμε πεποίθηση στον Διδάσκαλο που είναι ο δικός μας Διδάσκαλος, κι εμείς έχουμε πεποίθηση στη Διδασκαλία που είναι η δική μας Διδασκαλία, κι εμείς είμαστε αυτοί που εκπληρώνουν τις ηθικές αρχές που είναι οι δικές μας ηθικές αρχές, κι εμείς έχουμε συντρόφους στη Διδασκαλία αγαπητούς και ευχάριστους - τόσο οι οικοδεσπότες όσο και οι αναχωρητές. Εδώ λοιπόν, φίλοι, ποια είναι η διάκριση, ποια η ανομοιότητα, ποια η διαφορά μεταξύ εσάς και εμάς;'

Σε αυτούς που λένε έτσι, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές πρέπει να λεχθεί έτσι - 'Τι όμως, φίλοι, υπάρχει ένας σκοπός ή πολλοί σκοποί;' Απαντώντας σωστά, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές θα απαντούσαν έτσι - 'Ένας, φίλοι, είναι ο σκοπός, όχι πολλοί σκοποί'.

'Αυτός όμως ο σκοπός, φίλοι, είναι για αυτόν που έχει πάθος ή για αυτόν που είναι χωρίς πάθος;' Απαντώντας σωστά, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές θα απαντούσαν έτσι - 'Για αυτόν που είναι χωρίς πάθος, φίλοι, είναι αυτός ο σκοπός, όχι για αυτόν που έχει πάθος'.

'Αυτός όμως ο σκοπός, φίλοι, είναι για αυτόν που έχει μίσος ή για αυτόν που είναι χωρίς μίσος;' Απαντώντας σωστά, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές θα απαντούσαν έτσι - 'Για αυτόν που είναι χωρίς μίσος, φίλοι, είναι αυτός ο σκοπός, όχι για αυτόν που έχει μίσος'.

'Αυτός όμως ο σκοπός, φίλοι, είναι για αυτόν που έχει αυταπάτη ή για αυτόν που είναι χωρίς αυταπάτη;' Απαντώντας σωστά, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές θα απαντούσαν έτσι - 'Για αυτόν που είναι χωρίς αυταπάτη, φίλοι, είναι αυτός ο σκοπός, όχι για αυτόν που έχει αυταπάτη'.

'Αυτός όμως ο σκοπός, φίλοι, είναι για αυτόν που έχει επιθυμία ή για αυτόν που είναι χωρίς επιθυμία;' Απαντώντας σωστά, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές θα απαντούσαν έτσι - 'Για αυτόν που είναι χωρίς επιθυμία, φίλοι, είναι αυτός ο σκοπός, όχι για αυτόν που έχει επιθυμία'.

'Αυτός όμως ο σκοπός, φίλοι, είναι για αυτόν που έχει προσκόλληση ή για αυτόν που είναι χωρίς προσκόλληση;' Απαντώντας σωστά, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές θα απαντούσαν έτσι - 'Για αυτόν που είναι χωρίς προσκόλληση, φίλοι, είναι αυτός ο σκοπός, όχι για αυτόν που έχει προσκόλληση'.

'Αυτός όμως ο σκοπός, φίλοι, είναι για τον σοφό ή για τον μη σοφό;' Απαντώντας σωστά, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές θα απαντούσαν έτσι - 'Για τον σοφό, φίλοι, είναι αυτός ο σκοπός, όχι για τον μη σοφό'.

'Αυτός όμως ο σκοπός, φίλοι, είναι για αυτόν που ευχαριστείται και δυσαρεστείται ή για αυτόν που δεν ευχαριστείται και δεν δυσαρεστείται;' Απαντώντας σωστά, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές θα απαντούσαν έτσι - 'Για αυτόν που δεν ευχαριστείται και δεν δυσαρεστείται, φίλοι, είναι αυτός ο σκοπός, όχι για αυτόν που ευχαριστείται και δυσαρεστείται'.

«Αυτός όμως, φίλοι, ο σκοπός είναι αυτού που απολαμβάνει την εμμονή, που τέρπεται στην εμμονή, ή αυτού που απολαμβάνει την απουσία της εμμονής, που τέρπεται στην απουσία της εμμονής;» Απαντώντας σωστά, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές θα απαντούσαν έτσι - «Αυτού που απολαμβάνει την απουσία της εμμονής, φίλοι, είναι αυτός ο σκοπός, αυτού που τέρπεται στην απουσία της εμμονής· δεν είναι αυτός ο σκοπός αυτού που απολαμβάνει την εμμονή, που τέρπεται στην εμμονή».

142. «Υπάρχουν αυτές οι δύο απόψεις, μοναχοί - η άποψη για αιώνια ύπαρξη και η άποψη για την ανυπαρξία. Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, έχουν προσκολληθεί στην άποψη για αιώνια ύπαρξη, έχουν προσχωρήσει στην άποψη για αιώνια ύπαρξη, έχουν εμμείνει στην άποψη για αιώνια ύπαρξη, αυτοί είναι αντίθετοι με την άποψη για την ανυπαρξία. Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, έχουν προσκολληθεί στην άποψη για την ανυπαρξία, έχουν προσχωρήσει στην άποψη για την ανυπαρξία, έχουν εμμείνει στην άποψη για την ανυπαρξία, αυτοί είναι αντίθετοι με την άποψη για αιώνια ύπαρξη. Όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, δεν κατανοούν όπως

πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο και την απόλαυση και τον κίνδυνο και τη διαφυγή από αυτές τις δύο απόψεις, αυτοί είναι με πάθος, αυτοί είναι με μίσος, αυτοί είναι με αυταπάτη, αυτοί είναι με επιθυμία, αυτοί είναι με προσκόλληση, αυτοί είναι μη σοφοί, αυτοί είναι με συμφωνία και αντίθεση, αυτοί απολαμβάνουν την εμμονή, τέρπονται στην εμμονή· αυτοί δεν απελευθερώνονται από τη γέννηση, από το γήρας, από τον θάνατο, από τις λύπες, από τους θρήνους, από τον πόνο, από τη δυσaréσκεια, από το άγχος· λέω ότι δεν απελευθερώνονται από τον πόνο». Όποιοι όμως ασκητές ή βραχμάνοι, μοναχοί, κατανοούν όπως πραγματικά είναι την προέλευση και την πάροδο και την απόλαυση και τον κίνδυνο και τη διαφυγή από αυτές τις δύο απόψεις, αυτοί είναι χωρίς πάθος, αυτοί είναι χωρίς μίσος, αυτοί είναι χωρίς αυταπάτη, αυτοί είναι χωρίς επιθυμία, αυτοί είναι χωρίς προσκόλληση, αυτοί είναι σοφοί, αυτοί είναι χωρίς συμφωνία και αντίθεση, αυτοί απολαμβάνουν την απουσία της εμμονής, τέρπονται στην απουσία της εμμονής· αυτοί απελευθερώνονται από τη γέννηση, από το γήρας, από τον θάνατο, από τις λύπες, από τους θρήνους, από τον πόνο, από τη δυσaréσκεια, από το άγχος· λέω ότι απελευθερώνονται από τον πόνο».

143. «Υπάρχουν αυτές οι τέσσερις προσκολλήσεις, μοναχοί. Ποιες τέσσερις; Προσκόλληση στις ηδονικές ευχαριστήσεις, προσκόλληση στις απόψεις, αγκίστρωση σε ηθικούς κανόνες και αυστηρότητες, προσκόλληση στη διδαχή για μόνιμο εαυτό. Υπάρχουν, μοναχοί, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που ισχυρίζονται ότι διδάσκουν την πλήρη κατανόηση όλων των προσκολλήσεων. Αυτοί δεν διδάσκουν ορθά την πλήρη κατανόηση όλων των προσκολλήσεων - διδάσκουν την πλήρη κατανόηση της προσκόλλησης στις ηδονικές ευχαριστήσεις, δεν διδάσκουν την πλήρη κατανόηση της προσκόλλησης στις απόψεις, δεν διδάσκουν την πλήρη κατανόηση της αγκίστρωσης σε ηθικούς κανόνες και αυστηρότητες, δεν διδάσκουν την πλήρη κατανόηση της προσκόλλησης στη διδαχή για μόνιμο εαυτό. Για ποιο λόγο; Διότι αυτοί οι σεβάσμιοι ασκητές και βραχμάνοι δεν κατανοούν αυτές τις τρεις καταστάσεις όπως πραγματικά είναι. Για αυτό αυτοί οι σεβάσμιοι ασκητές και βραχμάνοι ισχυρίζονται ότι διδάσκουν την πλήρη κατανόηση όλων των προσκολλήσεων· αυτοί δεν διδάσκουν ορθά την πλήρη κατανόηση όλων των προσκολλήσεων - διδάσκουν την πλήρη κατανόηση της προσκόλλησης στις ηδονικές ευχαριστήσεις, δεν διδάσκουν την πλήρη κατανόηση της προσκόλλησης στις απόψεις, δεν διδάσκουν την πλήρη κατανόηση της αγκίστρωσης σε ηθικούς κανόνες και αυστηρότητες, δεν διδάσκουν την πλήρη κατανόηση της προσκόλλησης στη διδαχή για μόνιμο εαυτό.

«Υπάρχουν, μοναχοί, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που ισχυρίζονται ότι διδάσκουν την πλήρη κατανόηση όλων των προσκολλήσεων. Αυτοί δεν διδάσκουν ορθά την πλήρη κατανόηση όλων των προσκολλήσεων - διδάσκουν την πλήρη κατανόηση της προσκόλλησης στις ηδονικές ευχαριστήσεις, διδάσκουν την πλήρη κατανόηση της προσκόλλησης στις απόψεις, δεν διδάσκουν την πλήρη κατανόηση της αγκίστρωσης σε ηθικούς κανόνες και αυστηρότητες, δεν διδάσκουν την πλήρη κατανόηση της προσκόλλησης στη διδαχή για μόνιμο εαυτό. Για ποιο λόγο; Διότι αυτοί οι σεβάσμιοι ασκητές και βραχμάνοι δεν κατανοούν αυτές τις δύο καταστάσεις όπως πραγματικά είναι. Για αυτό αυτοί οι σεβάσμιοι ασκητές και βραχμάνοι ισχυρίζονται ότι διδάσκουν την πλήρη κατανόηση όλων των προσκολλήσεων· αυτοί δεν διδάσκουν ορθά την πλήρη κατανόηση όλων των προσκολλήσεων - διδάσκουν την πλήρη κατανόηση της προσκόλλησης στις ηδονικές ευχαριστήσεις, διδάσκουν την πλήρη

κατανόηση της προσκόλλησης στις απόψεις, δεν διδάσκουν την πλήρη κατανόηση της αγκίστρωσης σε ηθικούς κανόνες και αυστηρότητες, δεν διδάσκουν την πλήρη κατανόηση της προσκόλλησης στη διδαχή για μόνιμο εαυτό.

«Υπάρχουν, μοναχοί, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που ισχυρίζονται ότι διδάσκουν την πλήρη κατανόηση όλων των προσκολλήσεων. Αυτοί δεν διδάσκουν ορθά την πλήρη κατανόηση όλων των προσκολλήσεων - διδάσκουν την πλήρη κατανόηση της προσκόλλησης στις ηδονικές ευχαριστήσεις, διδάσκουν την πλήρη κατανόηση της προσκόλλησης στις απόψεις, διδάσκουν την πλήρη κατανόηση της αγκίστρωσης σε ηθικούς κανόνες και αυστηρότητες, δεν διδάσκουν την πλήρη κατανόηση της προσκόλλησης στη διδαχή για μόνιμο εαυτό. Για ποιο λόγο; Διότι αυτοί οι σεβάσμιοι ασκητές και βραχμάνοι δεν κατανοούν αυτή τη μία κατάσταση όπως πραγματικά είναι. Για αυτό αυτοί οι σεβάσμιοι ασκητές και βραχμάνοι ισχυρίζονται ότι διδάσκουν την πλήρη κατανόηση όλων των προσκολλήσεων· αυτοί δεν διδάσκουν ορθά την πλήρη κατανόηση όλων των προσκολλήσεων - διδάσκουν την πλήρη κατανόηση της προσκόλλησης στις ηδονικές ευχαριστήσεις, διδάσκουν την πλήρη κατανόηση της προσκόλλησης στις απόψεις, διδάσκουν την πλήρη κατανόηση της αγκίστρωσης σε ηθικούς κανόνες και αυστηρότητες, δεν διδάσκουν την πλήρη κατανόηση της προσκόλλησης στη διδαχή για μόνιμο εαυτό.

«Σε μια τέτοια Διδασκαλία και διαγωγή, μοναχοί, η πεποίθηση στον Διδάσκαλο είναι σαφές ότι δεν έχει φτάσει σωστά· η πεποίθηση στη Διδασκαλία είναι σαφές ότι δεν έχει φτάσει σωστά· η πλήρης εκπλήρωση της ηθικής είναι σαφές ότι δεν έχει φτάσει σωστά· η αγάπη και η ευχαρίστηση προς τους συντρόφους στη Διδασκαλία είναι σαφές ότι δεν έχει φτάσει σωστά. Για ποιο λόγο; Έτσι πράγματι είναι αυτό, μοναχοί, όπως συμβαίνει σε μια Διδασκαλία και διαγωγή κακώς διδαγμένη, κακώς εξηγημένη, μη οδηγούσα στην απελευθέρωση, μη οδηγούσα στη γαλήνη, μη διακηρυγμένη από έναν Πλήρως Αυτοφωτισμένο.

144. «Ο Τατχάγκατα όμως, μοναχοί, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, διακηρύσσοντας τη διδαχή της πλήρους κατανόησης όλων των προσκολλήσεων, διδάσκει ορθά την πλήρη κατανόηση όλων των προσκολλήσεων - διδάσκει την πλήρη κατανόηση της προσκόλλησης στις ηδονικές ευχαριστήσεις, διδάσκει την πλήρη κατανόηση της προσκόλλησης στις απόψεις, διδάσκει την πλήρη κατανόηση της αγκίστρωσης σε ηθικούς κανόνες και αυστηρότητες, διδάσκει την πλήρη κατανόηση της προσκόλλησης στη διδαχή για μόνιμο εαυτό. Σε μια τέτοια Διδασκαλία και διαγωγή, μοναχοί, η πεποίθηση στον Διδάσκαλο είναι σαφές ότι έχει φτάσει σωστά· η πεποίθηση στη Διδασκαλία είναι σαφές ότι έχει φτάσει σωστά· η πλήρης εκπλήρωση της ηθικής είναι σαφές ότι έχει φτάσει σωστά· η αγάπη και η ευχαρίστηση προς τους συντρόφους στη Διδασκαλία είναι σαφές ότι έχει φτάσει σωστά. Για ποιο λόγο; Έτσι πράγματι είναι αυτό, μοναχοί, όπως συμβαίνει σε μια Διδασκαλία και διαγωγή καλά διδαγμένη, καλά εξηγημένη, οδηγούσα στην απελευθέρωση, οδηγούσα στη γαλήνη, διακηρυγμένη από έναν Πλήρως Αυτοφωτισμένο.

145. «Και αυτές, μοναχοί, οι τέσσερις προσκολλήσεις. Ποια έχουν ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή; Αυτές οι τέσσερις προσκολλήσεις έχουν την επιθυμία ως πηγή, την επιθυμία ως προέλευση, την επιθυμία ως γέννηση, την επιθυμία ως παραγωγή. Και αυτή η επιθυμία, μοναχοί, ποια έχει ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή; Η επιθυμία έχει το αίσθημα ως πηγή, το αίσθημα ως προέλευση, το αίσθημα ως γέννηση, το αίσθημα ως παραγωγή.

Και αυτό το αίσθημα, μοναχοί, ποια έχει ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή; Το αίσθημα έχει την επαφή ως πηγή, την επαφή ως προέλευση, την επαφή ως γέννηση, την επαφή ως παραγωγή. Και αυτή η επαφή, μοναχοί, ποια έχει ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή; Η επαφή έχει τις έξι αισθητήριες βάσεις ως πηγή, τις έξι αισθητήριες βάσεις ως προέλευση, τις έξι αισθητήριες βάσεις ως γέννηση, τις έξι αισθητήριες βάσεις ως παραγωγή. Και αυτές οι έξι αισθητήριες βάσεις, μοναχοί, ποια έχουν ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή; Οι έξι αισθητήριες βάσεις έχουν τη νοητικότητα και υλικότητα ως πηγή, τη νοητικότητα και υλικότητα ως προέλευση, τη νοητικότητα και υλικότητα ως γέννηση, τη νοητικότητα και υλικότητα ως παραγωγή. Και αυτή η νοητικότητα και υλικότητα, μοναχοί, ποια έχει ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή; Η νοητικότητα και υλικότητα έχει τη συνείδηση ως πηγή, τη συνείδηση ως προέλευση, τη συνείδηση ως γέννηση, τη συνείδηση ως παραγωγή. Και αυτή η συνείδηση, μοναχοί, ποια έχει ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή; Η συνείδηση έχει τις δραστηριότητες ως πηγή, τις δραστηριότητες ως προέλευση, τις δραστηριότητες ως γέννηση, τις δραστηριότητες ως παραγωγή. Και αυτές οι δραστηριότητες, μοναχοί, ποια έχουν ως πηγή, ποια ως προέλευση, ποια ως γέννηση, ποια ως παραγωγή; Οι δραστηριότητες έχουν την άγνοια ως πηγή, την άγνοια ως προέλευση, την άγνοια ως γέννηση, την άγνοια ως παραγωγή.

«Αλλά όταν, μοναχοί, σε έναν μοναχό η άγνοια έχει εγκαταλειφθεί και η αληθινή γνώση έχει εγερθεί, αυτός με τη φθίση της άγνοιας και την έγερση της αληθινής γνώσης ούτε προσκολλάται στην προσκόλληση στις ηδονικές ευχαριστήσεις, ούτε προσκολλάται στην προσκόλληση στις απόψεις, ούτε προσκολλάται στην αγκίστρωση σε ηθικούς κανόνες και αυστηρότητες, ούτε προσκολλάται στην προσκόλληση στη διδαχή για μόνιμο εαυτό. Μη προσκολλώμενος δεν ταραίζεται, μη ταραζόμενος επιτυγχάνει το τελικό Νιμπάνα μέσα του. Κατανοεί: 'η γέννηση έχει εξαιρεθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης'».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Τσουλασιχανάντα, πρώτη.

2. Η μεγάλη ομιλία για τον βρυχηθμό του λέοντος

146. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Βεσάλι, έξω από την πόλη, στο δυτικό μέρος, σε ένα δασώδες άλσος. Εκείνη την περίοδο ο Σουνακκχάττα, γιος των Λίτσαβι, είχε πρόσφατα αποχωρήσει από αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή. Αυτός έλεγε τα εξής λόγια στη συνέλευση της Βεσάλι: «Δεν υπάρχει στον ασκητή Γκόταμα υπερανθρώπινο επίτευγμα, διάκριση γνώσης και ενόρασης άξια των ευγενών. Ο ασκητής Γκόταμα διδάσκει μια Διδασκαλία που είναι προϊόν λογικής σκέψης, ακολουθούμενη από έρευνα, δική του έμπνευση. Και η Διδασκαλία που διδάχθηκε για τον σκοπό της οποίας, οδηγεί αυτόν που την ακολουθεί στην πλήρη εξάλειψη του πόνου».

Τότε ο σεβάσμιος Σαριπούττα, αφού ντύθηκε το πρωί και πήρε το κύπελλο και τους χιτώνες του, μπήκε στη Βεσάλι για προσφερόμενη τροφή. Ο σεβάσμιος Σαριπούττα άκουσε τον Σουνακκχάττα, γιο των Λίτσαβι, να λέει τα εξής λόγια στη συνέλευση της Βεσάλι: «Δεν υπάρχει στον ασκητή Γκόταμα υπερανθρώπινο επίτευγμα, διάκριση γνώσης και ενόρασης άξια των ευγενών. Ο ασκητής Γκόταμα διδάσκει μια Διδασκαλία που είναι προϊόν λογικής σκέψης, ακολουθούμενη από έρευνα, δική του έμπνευση. Και η Διδασκαλία που διδάχθηκε για τον σκοπό της οποίας, οδηγεί αυτόν που την ακολουθεί στην πλήρη εξάλειψη του πόνου».

Τότε ο σεβάσμιος Σαριπούττα, αφού περπάτησε στη Βεσάλι για προσφερόμενη τροφή, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Σαριπούττα είπε στον Ευλογημένο: «Ο Σουνακκχάττα, σεβάσμιε κύριε, γιος των Λίτσαβι, έχει πρόσφατα αποχωρήσει από αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή. Αυτός έλεγε τα εξής λόγια στη συνέλευση της Βεσάλι: 'Δεν υπάρχει στον ασκητή Γκόταμα υπερανθρώπινο επίτευγμα, διάκριση γνώσης και ενόρασης άξια των ευγενών. Ο ασκητής Γκόταμα διδάσκει μια Διδασκαλία που είναι προϊόν λογικής σκέψης, ακολουθούμενη από έρευνα, δική του έμπνευση. Και η Διδασκαλία που διδάχθηκε για τον σκοπό της οποίας, οδηγεί αυτόν που την ακολουθεί στην πλήρη εξάλειψη του πόνου'».

147. «Αυτός ο Σουνακκχάττα, ο ανόητος άνθρωπος, Σαριπούττα, είναι οργίλος. Και αυτά τα λόγια του ειπώθηκαν από οργή. Λέγοντας "θα επικρίνω", Σαριπούττα, ο Σουνακκχάττα, ο ανόητος άνθρωπος, επαινεί τον Τατχάγκατα. Αυτός είναι έπαινος του Τατχάγκατα, Σαριπούττα, όποιος θα έλεγε έτσι - "η Διδασκαλία που διδάχθηκε για τον σκοπό της οποίας, οδηγεί αυτόν που την ακολουθεί στην πλήρη εξάλειψη του πόνου".

«Πράγματι, Σαριπούττα, αυτός ο Σουνακκχάττα, ο ανόητος άνθρωπος, δεν θα έχει επαγωγή της Διδασκαλίας σχετικά με εμένα - "Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος είναι ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, ο τέλειος στην αληθινή γνώση και στην καλή συμπεριφορά, ο Καλότυχος, ο γνώστης του κόσμου, ο ανυπέρβλητος οδηγός των ανθρώπων που πρέπει να εκπαιδευτούν, ο Διδάσκαλος θεών και ανθρώπων, ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος".

«Πράγματι, Σαριπούττα, αυτός ο Σουνακκχάττα, ο ανόητος άνθρωπος, δεν θα έχει επαγωγή της Διδασκαλίας σχετικά με εμένα - "Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος βιώνει πολλά είδη υπερφυσικής δύναμης - ενώ είναι ένας γίνεται πολλοί, ενώ είναι πολλοί γίνεται ένας· εμφανίζεται και εξαφανίζεται· περνά χωρίς εμπόδιο μέσα από τοίχους, μέσα από περιφράξεις, μέσα από βουνά, όπως μέσα από τον αέρα· βυθίζεται και αναδύεται μέσα στη γη όπως στο νερό· περπατά πάνω στο νερό χωρίς να βυθίζεται όπως στη γη· ταξιδεύει στον αέρα με διασταυρωμένα πόδια όπως ένα φτερωτό πουλί· ακόμη και τη σελήνη και τον ήλιο, τόσο ισχυρούς και τόσο δυνατούς, τους αγγίζει και τους χαϊδεύει με το χέρι του· ασκεί κυριαρχία με το σώμα του μέχρι και τον κόσμο του Βράχμα'.

«Πράγματι, Σαριπούττα, αυτός ο Σουνακκχάττα, ο ανόητος άνθρωπος, δεν θα έχει επαγωγή της Διδασκαλίας σχετικά με εμένα - "Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος με το στοιχείο της θείας ακοής, εξαγνισμένο, που υπερβαίνει το ανθρώπινο, ακούει και τα δύο είδη ήχων - θείους και ανθρώπινους, είτε είναι μακριά είτε κοντά".

«Πράγματι, Σαριπούττα, αυτός ο Σουνακκχάττα, ο ανόητος άνθρωπος, δεν θα έχει επαγωγή της Διδασκαλίας σχετικά με εμένα - "Πράγματι αυτός ο Ευλογημένος κατανοεί τον νου άλλων όντων, άλλων ατόμων, περιλαμβάνοντας τον νου τους με τον δικό του νου - κατανοεί τον νου με πάθος ως «νους με πάθος», ή κατανοεί τον νου χωρίς πάθος ως «νους χωρίς πάθος»· κατανοεί τον νου με μίσος ως «νους με μίσος», ή κατανοεί τον νου χωρίς μίσος ως «νους χωρίς μίσος»· κατανοεί τον νου με αυταπάτη ως «νους με αυταπάτη», ή κατανοεί τον νου χωρίς αυταπάτη ως «νους χωρίς αυταπάτη»· κατανοεί τον συσταλμένο νου ως «συσταλμένος νους», ή κατανοεί τον διασπασμένο νου ως «διασπασμένος νους»· κατανοεί τον εξυψωμένο νου ως «εξυψωμένος νους», ή κατανοεί τον μη εξυψωμένο νου ως «μη εξυψωμένος νους»· κατανοεί τον υπερβατικό νου ως «υπερβατικός νους», ή κατανοεί τον μη υπερβατικό νου ως «μη υπερβατικός νους»· κατανοεί τον αυτοσυγκεντρωμένο νου ως «αυτοσυγκεντρωμένος νους», ή κατανοεί τον μη αυτοσυγκεντρωμένο νου ως «μη αυτοσυγκεντρωμένος νους»· κατανοεί τον απελευθερωμένο νου ως «απελευθερωμένος νους», ή κατανοεί τον μη απελευθερωμένο νου ως «μη απελευθερωμένος νους»".

148. «Αυτές οι δέκα, Σαριπούττα, είναι οι δυνάμεις του Τατχάγκατα, προικισμένος με τις οποίες ο Τατχάγκατα διεκδικεί την ανώτατη θέση, βρυχάται το βρύχημα του λιονταριού στις συνελεύσεις, θέτει σε κίνηση τον υπέρτατο τροχό. Ποιες είναι οι δέκα;

«Εδώ, Σαριπούττα, ο Τατχάγκατα κατανοεί όπως πραγματικά είναι το δυνατόν ως δυνατόν και το αδύνατον ως αδύνατον. Εφόσον, Σαριπούττα, ο Τατχάγκατα κατανοεί όπως πραγματικά είναι το δυνατόν ως δυνατόν και το αδύνατον ως αδύνατον, αυτό επίσης, Σαριπούττα, είναι δύναμη του Τατχάγκατα, βασιζόμενος στην οποία ο Τατχάγκατα διεκδικεί την ανώτατη θέση, βρυχάται το βρύχημα του λιονταριού στις συνελεύσεις, θέτει σε κίνηση τον υπέρτατο τροχό.

«Επιπλέον, Σαριπούττα, ο Τατχάγκατα κατανοεί όπως πραγματικά είναι το επακόλουθο των αναλήψεων πράξεων του παρελθόντος, του μέλλοντος και του παρόντος, ως προς τη συνθήκη και την αιτία. Εφόσον, Σαριπούττα, ο Τατχάγκατα κατανοεί όπως πραγματικά είναι το επακόλουθο των αναλήψεων πράξεων του παρελθόντος, του μέλλοντος και του παρόντος, ως προς τη συνθήκη και την αιτία, αυτό επίσης, Σαριπούττα, είναι δύναμη του Τατχάγκατα, βασιζόμενος στην οποία ο Τατχάγκατα διεκδικεί την ανώτατη θέση, βρυχάται το βρύχημα του λιονταριού στις συνελεύσεις, θέτει σε κίνηση τον υπέρτατο τροχό.

«Επιπλέον, Σαριπούττα, ο Τατχάγκατα κατανοεί όπως πραγματικά είναι την πρακτική που οδηγεί σε κάθε προορισμό. Εφόσον, Σαριπούττα, ο Τατχάγκατα κατανοεί όπως πραγματικά είναι την πρακτική που οδηγεί σε κάθε προορισμό, αυτό επίσης, Σαριπούττα, είναι δύναμη του Τατχάγκατα, βασιζόμενος στην οποία ο Τατχάγκατα διεκδικεί την ανώτατη θέση, βρυχάται το βρύχημα του λιονταριού στις συνελεύσεις, θέτει σε κίνηση τον υπέρτατο τροχό.

«Επιπλέον, Σαριπούττα, ο Τατχάγκατα κατανοεί όπως πραγματικά είναι τον κόσμο με τα πολλά στοιχεία και τα διάφορα στοιχεία. Εφόσον, Σαριπούττα, ο Τατχάγκατα κατανοεί όπως πραγματικά είναι τον κόσμο με τα πολλά στοιχεία και τα διάφορα

στοιχεία, αυτό επίσης, Σαριπούττα, είναι δύναμη του Τατχάγκατα, βασιζόμενος στην οποία ο Τατχάγκατα διεκδικεί την ανώτατη θέση, βρυχάται το βρύχημα του λιονταριού στις συνελεύσεις, θέτει σε κίνηση τον υπέρτατο τροχό.

«Επιπλέον, Σαριπούττα, ο Τατχάγκατα κατανοεί όπως πραγματικά είναι τις διάφορες διαθέσεις των όντων. Εφόσον, Σαριπούττα, ο Τατχάγκατα κατανοεί όπως πραγματικά είναι τις διάφορες διαθέσεις των όντων, αυτό επίσης, Σαριπούττα, είναι δύναμη του Τατχάγκατα, βασιζόμενος στην οποία ο Τατχάγκατα διεκδικεί την ανώτατη θέση, βρυχάται το βρύχημα του λιονταριού στις συνελεύσεις, θέτει σε κίνηση τον υπέρτατο τροχό.

«Επιπλέον, Σαριπούττα, ο Τατχάγκατα κατανοεί όπως πραγματικά είναι την ανώτερη και κατώτερη κατάσταση των ικανοτήτων άλλων όντων, άλλων ατόμων. Εφόσον, Σαριπούττα, ο Τατχάγκατα κατανοεί όπως πραγματικά είναι την ανώτερη και κατώτερη κατάσταση των ικανοτήτων άλλων όντων, άλλων ατόμων, αυτό επίσης, Σαριπούττα, είναι δύναμη του Τατχάγκατα, βασιζόμενος στην οποία ο Τατχάγκατα διεκδικεί την ανώτατη θέση, βρυχάται το βρύχημα του λιονταριού στις συνελεύσεις, θέτει σε κίνηση τον υπέρτατο τροχό.

«Επιπλέον, Σαριπούττα, ο Τατχάγκατα κατανοεί όπως πραγματικά είναι τη μόλυνση, την κάθαρση και την ανάδυση από τις διαλογιστικές εκστάσεις, τις απολυτρώσεις, τις αυτοσυγκεντρώσεις και τις διαλογιστικές επιτεύξεις. Εφόσον, Σαριπούττα, ο Τατχάγκατα κατανοεί όπως πραγματικά είναι τη μόλυνση, την κάθαρση και την ανάδυση από τις διαλογιστικές εκστάσεις, τις απολυτρώσεις, τις αυτοσυγκεντρώσεις και τις διαλογιστικές επιτεύξεις, αυτό επίσης, Σαριπούττα, είναι δύναμη του Τατχάγκατα, βασιζόμενος στην οποία ο Τατχάγκατα διεκδικεί την ανώτατη θέση, βρυχάται το βρύχημα του λιονταριού στις συνελεύσεις, θέτει σε κίνηση τον υπέρτατο τροχό.

«Επιπλέον, Σαριπούττα, ο Τατχάγκατα θυμάται πολλές προηγούμενες υπάρξεις, δηλαδή - μία γέννηση, δύο γεννήσεις, τρεις γεννήσεις, τέσσερις γεννήσεις, πέντε γεννήσεις, δέκα γεννήσεις, είκοσι γεννήσεις, τριάντα γεννήσεις, σαράντα γεννήσεις, πενήντα γεννήσεις, εκατό γεννήσεις, χίλιες γεννήσεις, εκατό χιλιάδες γεννήσεις, πολλούς κοσμικούς κύκλους συστολής του σύμπαντος, πολλούς κοσμικούς κύκλους διαστολής του σύμπαντος, πολλούς κοσμικούς κύκλους συστολής και διαστολής του σύμπαντος - 'εκεί ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εκεί· εκεί επίσης ήμουν, με τέτοιο όνομα, με τέτοια οικογένεια, με τέτοια εμφάνιση, με τέτοια τροφή, βιώνοντας τέτοιες χαρές και λύπες, με τέτοια διάρκεια ζωής, και πεθαίνοντας από εκεί, γεννήθηκα εδώ'. Έτσι θυμάται πολλές προηγούμενες υπάρξεις με τις λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά τους. Εφόσον, Σαριπούττα, ο Τατχάγκατα θυμάται πολλές προηγούμενες υπάρξεις, δηλαδή - μία γέννηση, δύο γεννήσεις... κ.λπ... έτσι θυμάται πολλές προηγούμενες υπάρξεις με τις λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά τους, αυτό επίσης, Σαριπούττα, είναι δύναμη του Τατχάγκατα, βασιζόμενος στην οποία ο Τατχάγκατα διεκδικεί την ανώτατη θέση, βρυχάται το βρύχημα του λιονταριού στις συνελεύσεις, θέτει σε κίνηση τον υπέρτατο τροχό.

«Επιπλέον, Σαριπούττα, ο Τατχάγκατα με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, βλέπει τα όντα να πεθαίνουν και να ξαναγεννιούνται, κατώτερα και ανώτερα, όμορφα και άσχημα, σε καλούς και κακούς προορισμούς· κατανοεί τα όντα που επαναγεννιούνται σύμφωνα με τις πράξεις τους - "Αυτά τα αξιοσέβαστα όντα, βεβαίως, διακατέχονται από κακή σωματική συμπεριφορά, διακατέχονται από κακή λεκτική συμπεριφορά, διακατέχονται από κακή νοητική συμπεριφορά, συκοφαντούν τους ευγενείς, έχουν λανθασμένες απόψεις, αναλαμβάνουν πράξεις βασισμένες σε λανθασμένες απόψεις· αυτοί, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, έχουν γεννηθεί στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Ενώ αυτά τα αξιοσέβαστα όντα διακατέχονται από καλή σωματική συμπεριφορά, διακατέχονται από καλή λεκτική συμπεριφορά, διακατέχονται από καλή νοητική συμπεριφορά, δεν συκοφαντούν τους ευγενείς, έχουν ορθές απόψεις, αναλαμβάνουν πράξεις βασισμένες σε ορθές απόψεις· αυτοί, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, έχουν γεννηθεί στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο». Έτσι με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, βλέπει τα όντα να πεθαίνουν και να ξαναγεννιούνται, κατώτερα και ανώτερα, όμορφα και άσχημα, σε καλούς και κακούς προορισμούς· κατανοεί τα όντα που επαναγεννιούνται σύμφωνα με τις πράξεις τους. Εφόσον, Σαριπούττα, ο Τατχάγκατα με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, βλέπει τα όντα να πεθαίνουν και να ξαναγεννιούνται, κατώτερα και ανώτερα, όμορφα και άσχημα, σε καλούς και κακούς προορισμούς· κατανοεί τα όντα που επαναγεννιούνται σύμφωνα με τις πράξεις τους - "Αυτά τα αξιοσέβαστα όντα, βεβαίως, διακατέχονται από κακή σωματική συμπεριφορά, διακατέχονται από κακή λεκτική συμπεριφορά, διακατέχονται από κακή νοητική συμπεριφορά, συκοφαντούν τους ευγενείς, έχουν λανθασμένες απόψεις, αναλαμβάνουν πράξεις βασισμένες σε λανθασμένες απόψεις· αυτοί, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, έχουν γεννηθεί στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Ενώ αυτά τα αξιοσέβαστα όντα διακατέχονται από καλή σωματική συμπεριφορά, διακατέχονται από καλή λεκτική συμπεριφορά, διακατέχονται από καλή νοητική συμπεριφορά, δεν συκοφαντούν τους ευγενείς, έχουν ορθές απόψεις, αναλαμβάνουν πράξεις βασισμένες σε ορθές απόψεις· αυτοί, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, έχουν γεννηθεί στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο». Έτσι με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, βλέπει τα όντα να πεθαίνουν και να ξαναγεννιούνται, κατώτερα και ανώτερα, όμορφα και άσχημα, σε καλούς και κακούς προορισμούς· κατανοεί τα όντα που επαναγεννιούνται σύμφωνα με τις πράξεις τους. Αυτό επίσης, Σαριπούττα, είναι δύναμη του Τατχάγκατα, βασιζόμενος στην οποία ο Τατχάγκατα διεκδικεί την ανώτατη θέση, βρυχάται το βρύχημα του λιονταριού στις συνελεύσεις, θέτει σε κίνηση τον υπέρτατο τροχό.

«Επιπλέον, Σαριπούττα, ο Τατχάγκατα με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, παραμένει. Εφόσον, Σαριπούττα, ο Τατχάγκατα με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, παραμένει, αυτό επίσης,

Σαριπούττα, είναι δύναμη του Τατχάγκατα του Τατχάγκατα, βασιζόμενος στην οποία ο Τατχάγκατα διακηρύσσει την ανώτατη θέση, βρυχάται το βρύχημα του λιονταριού σε συνελεύσεις, θέτει σε κίνηση τον ανώτατο τροχό.

«Αυτές λοιπόν, Σαριπούττα, είναι οι δέκα δυνάμεις του Τατχάγκατα του Τατχάγκατα, με τις οποίες προικισμένος ο Τατχάγκατα διακηρύσσει την ανώτατη θέση, βρυχάται το βρύχημα του λιονταριού σε συνελεύσεις, θέτει σε κίνηση τον ανώτατο τροχό.

149. «Όποιος, Σαριπούττα, σε εμένα που γνωρίζω έτσι και βλέπω έτσι, θα έλεγε έτσι: 'Δεν υπάρχει στον ασκητή Γκόταμα υπερανθρώπινο επίτευγμα, διάκριση γνώσης και ενόρασης άξια των ευγενών· ο ασκητής Γκόταμα διδάσκει μια Διδασκαλία που είναι προϊόν λογικής σκέψης, ακολουθούμενη από έρευνα, δική του έμπνευση', αυτός, Σαριπούττα, χωρίς να εγκαταλείψει εκείνα τα λόγια, χωρίς να εγκαταλείψει εκείνη τη σκέψη, χωρίς να απαρνηθεί εκείνη την άποψη, σαν να μεταφέρθηκε έτσι τοποθετείται στην κόλαση. Όπως, Σαριπούττα, ένας μοναχός τέλειος στην ηθική, τέλειος στην αυτοσυγκέντρωση, τέλειος στη σοφία θα επιτύγχανε την τελική απελευθερωτική γνώση στην παρούσα ζωή, έτσι αυτό το προσόν, Σαριπούττα, το λέω. Χωρίς να εγκαταλείψει εκείνα τα λόγια, χωρίς να εγκαταλείψει εκείνη τη σκέψη, χωρίς να απαρνηθεί εκείνη την άποψη, σαν να μεταφέρθηκε έτσι τοποθετείται στην κόλαση.

150. «Αυτές οι τέσσερις, Σαριπούττα, είναι οι βάσεις για αυτοπεποίθηση του Τατχάγκατα, προικισμένος με τις οποίες ο Τατχάγκατα διεκδικεί την ανώτατη θέση, βρυχάται το βρύχημα του λιονταριού στις συνελεύσεις, θέτει σε κίνηση τον υπέρτατο τροχό. Ποιες τέσσερις;

"Εσύ που διακηρύσσεις ότι είσαι πλήρως αυτοφωτισμένος, αυτά τα φαινόμενα δεν έχουν κατανοηθεί πλήρως". Εκεί βεβαίως κάποιος ασκητής ή βραχμάνος ή θεός ή Μάρα ή Βράχμα ή οποιοσδήποτε στον κόσμο θα με επιπλήξει με τον κανόνα - αυτό το σημάδι, Σαριπούττα, δεν βλέπω. Μη βλέποντας αυτό το σημάδι, Σαριπούττα, διαμένω έχοντας επιτύχει ασφάλεια, έχοντας επιτύχει αφοβία, έχοντας επιτύχει αυτοπεποίθηση.

"Εσύ που διακηρύσσεις ότι έχεις εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές, αυτές οι νοητικές διαφθορές δεν έχουν εξαλειφθεί". Εκεί βεβαίως κάποιος ασκητής ή βραχμάνος ή θεός ή Μάρα ή Βράχμα ή οποιοσδήποτε στον κόσμο θα με επιπλήξει με τον κανόνα - αυτό το σημάδι, Σαριπούττα, δεν βλέπω. Μη βλέποντας αυτό το σημάδι, Σαριπούττα, διαμένω έχοντας επιτύχει ασφάλεια, έχοντας επιτύχει αφοβία, έχοντας επιτύχει αυτοπεποίθηση.

"Όσα πράγματα έχουν δηλωθεί ως παρεμποδίσεις, αυτά για αυτόν που τα επιδιίδεται δεν είναι ικανά να παρεμποδίσουν". Εκεί βεβαίως κάποιος ασκητής ή βραχμάνος ή θεός ή Μάρα ή Βράχμα ή οποιοσδήποτε στον κόσμο θα με επιπλήξει με τον κανόνα - αυτό το σημάδι, Σαριπούττα, δεν βλέπω. Μη βλέποντας αυτό το σημάδι, Σαριπούττα, διαμένω έχοντας επιτύχει ασφάλεια, έχοντας επιτύχει αφοβία, έχοντας επιτύχει αυτοπεποίθηση.

"Η Διδασκαλία που διδάχθηκε για τον σκοπό της οποίας, δεν οδηγεί αυτόν που την ακολουθεί στην πλήρη εξάλειψη του πόνου". Εκεί βεβαίως κάποιος ασκητής ή βραχμάνος ή θεός ή Μάρα ή Βράχμα ή οποιοσδήποτε στον κόσμο θα με επιπλήξει με

τον κανόνα - αυτό το σημάδι, Σαριπούττα, δεν βλέπω. Μη βλέποντας αυτό το σημάδι, Σαριπούττα, διαμένω έχοντας επιτύχει ασφάλεια, έχοντας επιτύχει αφοβία, έχοντας επιτύχει αυτοπεποίθηση.

«Αυτές λοιπόν, Σαριπούττα, είναι οι τέσσερις βάσεις για αυτοπεποίθηση του Τατχάγκατα, προικισμένος με τις οποίες ο Τατχάγκατα διεκδικεί την ανώτατη θέση, βρυχάται το βρύχημα του λιονταριού στις συνελεύσεις, θέτει σε κίνηση τον υπέρτατο τροχό.

«Όποιος, Σαριπούττα, σε εμένα που γνωρίζω έτσι και βλέπω έτσι, θα έλεγε έτσι: "Δεν υπάρχει στον ασκητή Γκόταμα υπερανθρώπινο επίτευγμα, διάκριση γνώσης και ενόρασης άξια των ευγενών· ο ασκητής Γκόταμα διδάσκει μια Διδασκαλία που είναι προϊόν λογικής σκέψης, ακολουθούμενη από έρευνα, δική του έμπνευση", αυτός, Σαριπούττα, χωρίς να εγκαταλείψει εκείνα τα λόγια, χωρίς να εγκαταλείψει εκείνη τη σκέψη, χωρίς να απαρνηθεί εκείνη την άποψη, σαν να μεταφέρθηκε έτσι τοποθετείται στην κόλαση. Όπως, Σαριπούττα, ένας μοναχός τέλειος στην ηθική, τέλειος στην αυτοσυγκέντρωση, τέλειος στη σοφία θα επιτύχανε την τελική απελευθερωτική γνώση στην παρούσα ζωή, έτσι αυτό το προσόν, Σαριπούττα, το λέω. Χωρίς να εγκαταλείψει εκείνα τα λόγια, χωρίς να εγκαταλείψει εκείνη τη σκέψη, χωρίς να απαρνηθεί εκείνη την άποψη, σαν να μεταφέρθηκε έτσι τοποθετείται στην κόλαση.

151. «Αυτές, Σαριπούττα, είναι οι οκτώ συνελεύσεις. Ποιες οκτώ; Η συνέλευση της πολεμικής κάστας, η συνέλευση βραχμάνων, η συνέλευση οικοδεσποτών, η σύναξη ασκητών, η συνέλευση των Τεσσάρων Μεγάλων Βασιλέων, η συνέλευση των Τριάντα Τριών θεών, η συνέλευση του Μάρα, η συνέλευση του Βράχμα - αυτές, Σαριπούττα, είναι οι οκτώ συνελεύσεις. Προικισμένος με αυτές τις τέσσερις βάσεις για αυτοπεποίθηση, Σαριπούττα, ο Τατχάγκατα πλησιάζει και εισέρχεται σε αυτές τις οκτώ συνελεύσεις. Γνωρίζω άμεσα, Σαριπούττα, ότι έχω πλησιάσει πολλές εκατοντάδες συνελεύσεις της πολεμικής κάστας. Εκεί έχω καθίσει μαζί τους, έχω συνομιλήσει και έχω συμμετάσχει σε συζήτηση. Εκεί βεβαίως φόβος ή ντροπή θα με κατέλαβε - αυτό το σημάδι, Σαριπούττα, δεν βλέπω. Μη βλέποντας αυτό το σημάδι, Σαριπούττα, διαμένω έχοντας επιτύχει ασφάλεια, έχοντας επιτύχει αφοβία, έχοντας επιτύχει αυτοπεποίθηση.

«Γνωρίζω άμεσα, Σαριπούττα, ότι έχω πλησιάσει πολλές εκατοντάδες συνελεύσεις βραχμάνων... κ.λπ... συνελεύσεις οικοδεσποτών... συνάξεις ασκητών... συνελεύσεις των Τεσσάρων Μεγάλων Βασιλέων... συνελεύσεις των Τριάντα Τριών θεών... συνελεύσεις του Μάρα... συνελεύσεις του Βράχμα. Εκεί έχω καθίσει μαζί τους, έχω συνομιλήσει και έχω συμμετάσχει σε συζήτηση. Εκεί βεβαίως φόβος ή ντροπή θα με κατέλαβε - αυτό το σημάδι, Σαριπούττα, δεν βλέπω. Μη βλέποντας αυτό το σημάδι, Σαριπούττα, διαμένω έχοντας επιτύχει ασφάλεια, έχοντας επιτύχει αφοβία, έχοντας επιτύχει αυτοπεποίθηση.

«Όποιος, Σαριπούττα, σε εμένα που γνωρίζω έτσι και βλέπω έτσι, θα έλεγε έτσι: "Δεν υπάρχει στον ασκητή Γκόταμα υπερανθρώπινο επίτευγμα, διάκριση γνώσης και ενόρασης άξια των ευγενών· ο ασκητής Γκόταμα διδάσκει μια Διδασκαλία που είναι προϊόν λογικής σκέψης, ακολουθούμενη από έρευνα, δική του έμπνευση", αυτός, Σαριπούττα, χωρίς να εγκαταλείψει εκείνα τα λόγια, χωρίς να εγκαταλείψει εκείνη τη σκέψη, χωρίς να απαρνηθεί εκείνη την άποψη, σαν να μεταφέρθηκε έτσι

τοποθετείται στην κόλαση. Όπως, Σαριπούττα, ένας μοναχός τέλειος στην ηθική, τέλειος στην αυτοσυγκέντρωση, τέλειος στη σοφία θα επιτύγχανε την τελική απελευθερωτική γνώση στην παρούσα ζωή, έτσι αυτό το προσόν, Σαριπούττα, το λέω. Χωρίς να εγκαταλείψει εκείνα τα λόγια, χωρίς να εγκαταλείψει εκείνη τη σκέψη, χωρίς να απαρνηθεί εκείνη την άποψη, σαν να μεταφέρθηκε έτσι τοποθετείται στην κόλαση.

152. «Αυτοί, Σαριπούττα, είναι οι τέσσερις τρόποι αναπαραγωγής. Ποιοι τέσσερις; Τα ωοτόκα, τα γεννημένα σε μήτρες, τα γεννημένα σε υγρασία, τα αυθόρμητα γεννημένα. Και ποια, Σαριπούττα, είναι τα ωοτόκα; Εκείνα, Σαριπούττα, τα όντα που γεννιούνται σπάζοντας το κέλυφος του αυγού - αυτά ονομάζονται, Σαριπούττα, ωοτόκα. Και ποια, Σαριπούττα, είναι τα γεννημένα σε μήτρες; Εκείνα, Σαριπούττα, τα όντα που γεννιούνται σπάζοντας τον αμνιακό σάκο - αυτά ονομάζονται, Σαριπούττα, γεννημένα σε μήτρες. Και ποια, Σαριπούττα, είναι τα γεννημένα σε υγρασία; Εκείνα, Σαριπούττα, τα όντα που γεννιούνται σε σάπια ψάρια ή γεννιούνται σε σάπια πτώματα ή σε σάπια αρτοπαρασκευάσματα ή σε δεξαμενές λουτρού ή σε βαλτότοπους - αυτά ονομάζονται, Σαριπούττα, γεννημένα σε υγρασία. Και ποια, Σαριπούττα, είναι τα αυθόρμητα γεννημένα; Οι θεοί, οι καταδικασμένοι στην κόλαση, ορισμένοι άνθρωποι και ορισμένοι που έχουν πέσει σε κατώτερους κόσμους - αυτά ονομάζονται, Σαριπούττα, αυθόρμητα γεννημένα. Αυτοί, Σαριπούττα, είναι οι τέσσερις τρόποι αναπαραγωγής.

«Όποιος, Σαριπούττα, σε εμένα που γνωρίζω έτσι και βλέπω έτσι, θα έλεγε έτσι: "Δεν υπάρχει στον ασκητή Γκόταμα υπερανθρώπινο επίτευγμα, διάκριση γνώσης και ενόρασης άξια των ευγενών· ο ασκητής Γκόταμα διδάσκει μια Διδασκαλία που είναι προϊόν λογικής σκέψης, ακολουθούμενη από έρευνα, δική του έμπνευση", αυτός, Σαριπούττα, χωρίς να εγκαταλείψει εκείνα τα λόγια, χωρίς να εγκαταλείψει εκείνη τη σκέψη, χωρίς να απαρνηθεί εκείνη την άποψη, σαν να μεταφέρθηκε έτσι τοποθετείται στην κόλαση. Όπως, Σαριπούττα, ένας μοναχός τέλειος στην ηθική, τέλειος στην αυτοσυγκέντρωση, τέλειος στη σοφία θα επιτύγχανε την τελική απελευθερωτική γνώση στην παρούσα ζωή, έτσι αυτό το προσόν, Σαριπούττα, το λέω. Χωρίς να εγκαταλείψει εκείνα τα λόγια, χωρίς να εγκαταλείψει εκείνη τη σκέψη, χωρίς να απαρνηθεί εκείνη την άποψη, σαν να μεταφέρθηκε έτσι τοποθετείται στην κόλαση.

153. «Αυτοί, Σαριπούττα, είναι οι πέντε προορισμοί. Ποιοι πέντε; Η κόλαση, το ζωικό βασίλειο, η σφαίρα των φαντασμάτων, οι άνθρωποι, οι θεοί. Εγώ, Σαριπούττα, κατανοώ την κόλαση, και την οδό που οδηγεί στην κόλαση, και την πρακτική που οδηγεί στην κόλαση· και κατανοώ πώς κάποιος που ασκεί έτσι, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Εγώ, Σαριπούττα, κατανοώ το ζωικό βασίλειο, και την οδό που οδηγεί στο ζωικό βασίλειο, και την πρακτική που οδηγεί στο ζωικό βασίλειο· και κατανοώ πώς κάποιος που ασκεί έτσι, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, επαναγεννιέται στο ζωικό βασίλειο. Εγώ, Σαριπούττα, κατανοώ τη σφαίρα των φαντασμάτων, και την οδό που οδηγεί στη σφαίρα των φαντασμάτων, και την πρακτική που οδηγεί στη σφαίρα των φαντασμάτων· και κατανοώ πώς κάποιος που ασκεί έτσι, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, επαναγεννιέται στη σφαίρα των φαντασμάτων. Εγώ, Σαριπούττα, κατανοώ τους ανθρώπους, και την οδό που οδηγεί στον ανθρώπινο

κόσμο, και την πρακτική που οδηγεί στον ανθρώπινο κόσμο· και κατανοώ πώς κάποιος που ασκεί έτσι, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, επαναγεννιέται μεταξύ των ανθρώπων. Εγώ, Σαριπούττα, κατανοώ τους θεούς, και την οδό που οδηγεί στον κόσμο των θεών, και την πρακτική που οδηγεί στον κόσμο των θεών· και κατανοώ πώς κάποιος που ασκεί έτσι, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο. Εγώ, Σαριπούττα, κατανοώ το Νιμπάνα, και την οδό που οδηγεί στο Νιμπάνα, και την πρακτική που οδηγεί στο Νιμπάνα· και κατανοώ πώς κάποιος που ασκεί έτσι, με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, παραμένει.

154. «Εδώ εγώ, Σαριπούττα, κατανοώ κάποιο άτομο έτσι, περιλαμβάνοντας τον νου του με τον δικό μου νου - αυτό το άτομο ασκεί έτσι και κινείται έτσι και έχει ανέβει σε εκείνη την οδό, ώστε με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο θα επαναγεννηθεί στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Αυτόν τον βλέπω αργότερα με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να έχει γεννηθεί στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση, να βιώνει αποκλειστικά οδυνηρά, έντονα, δριμέα αισθήματα. Όπως, Σαριπούττα, ένας λάκκος με κάρβουνα βαθύτερος από το ανάστημα ενός ανθρώπου, γεμάτος κάρβουνα χωρίς φλόγα, χωρίς καπνό. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος καταβεβλημένος από τη ζέστη, νικημένος από τη ζέστη, κουρασμένος, διψασμένος, με δίψα, μέσω μιας ευθείας οδού κατευθυνόμενος προς εκείνον τον λάκκο με κάρβουνα. Αυτόν ένας άνθρωπος με καλή όραση, αφού τον έβλεπε, θα έλεγε έτσι - «Αυτός ο αξιότιμος άνθρωπος ασκεί έτσι και κινείται έτσι και έχει ανέβει σε εκείνη την οδό, ώστε θα φτάσει σε αυτόν ακριβώς τον λάκκο με κάρβουνα». Αυτόν θα έβλεπε αργότερα να έχει πέσει σε εκείνον τον λάκκο με κάρβουνα, να βιώνει αποκλειστικά οδυνηρά, έντονα, δριμέα αισθήματα. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο εγώ, Σαριπούττα, κατανοώ εδώ κάποιο άτομο έτσι, περιλαμβάνοντας τον νου του με τον δικό μου νου - αυτό το άτομο ασκεί έτσι και κινείται έτσι και έχει ανέβει σε εκείνη την οδό, ώστε με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο θα επαναγεννηθεί στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Αυτόν τον βλέπω αργότερα με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να έχει γεννηθεί στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση, να βιώνει αποκλειστικά οδυνηρά, έντονα, δριμέα αισθήματα.

«Εδώ όμως εγώ, Σαριπούττα, κατανοώ κάποιο άτομο έτσι, περιλαμβάνοντας τον νου του με τον δικό μου νου - αυτό το άτομο ασκεί έτσι και κινείται έτσι και έχει ανέβει σε εκείνη την οδό, ώστε με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο θα επαναγεννηθεί στο ζωικό βασίλειο. Αυτόν τον βλέπω αργότερα με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να έχει γεννηθεί στο ζωικό βασίλειο, να βιώνει οδυνηρά, έντονα, δριμέα αισθήματα. Όπως, Σαριπούττα, ένας βόθρος με περιττώματα βαθύτερος από το ανάστημα ενός ανθρώπου, γεμάτος περιττώματα. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος καταβεβλημένος από τη ζέστη, νικημένος από τη ζέστη, κουρασμένος, διψασμένος, με δίψα, μέσω μιας ευθείας οδού κατευθυνόμενος προς εκείνον τον βόθρο με περιττώματα. Αυτόν ένας άνθρωπος με καλή όραση, αφού τον έβλεπε, θα έλεγε έτσι

- «Αυτός ο αξιότιμος άνθρωπος ασκεί έτσι και κινείται έτσι και έχει ανέβει σε εκείνη την οδό, ώστε θα φτάσει σε αυτόν ακριβώς τον βόθρο με περιττώματα». Αυτόν θα έβλεπε αργότερα να έχει πέσει σε εκείνον τον βόθρο με περιττώματα, να βιώνει οδυνηρά, έντονα, δριμέα αισθήματα. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο εγώ, Σαριπούττα, κατανοώ εδώ κάποιο άτομο έτσι, περιλαμβάνοντας τον νου του με τον δικό μου νου - αυτό το άτομο ασκεί έτσι και κινείται έτσι και έχει ανέβει σε εκείνη την οδό, ώστε με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο θα επαναγεννηθεί στο ζωικό βασίλειο. Αυτόν τον βλέπω αργότερα με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να έχει γεννηθεί στο ζωικό βασίλειο, να βιώνει οδυνηρά, έντονα, δριμέα αισθήματα.

«Εδώ όμως εγώ, Σαριπούττα, κατανοώ κάποιο άτομο έτσι, περιλαμβάνοντας τον νου του με τον δικό μου νου - αυτό το άτομο ασκεί έτσι και κινείται έτσι και έχει ανέβει σε εκείνη την οδό, ώστε με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο θα επαναγεννηθεί στη σφαίρα των φαντασμάτων. Αυτόν τον βλέπω αργότερα με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να έχει γεννηθεί στη σφαίρα των φαντασμάτων, να βιώνει αισθήματα γεμάτα οδύνη. Όπως, Σαριπούττα, ένα δέντρο που έχει φυτρώσει σε ανώμαλο κομμάτι εδάφους, με αραιά φύλλα, με διάσπαρτη σκιά. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος καταβεβλημένος από τη ζέστη, νικημένος από τη ζέστη, κουρασμένος, διψασμένος, με δίψα, μέσω μιας ευθείας οδού κατευθυνόμενος προς εκείνο το δέντρο. Αυτόν ένας άνθρωπος με καλή όραση, αφού τον έβλεπε, θα έλεγε έτσι - «Αυτός ο αξιότιμος άνθρωπος ασκεί έτσι και κινείται έτσι και έχει ανέβει σε εκείνη την οδό, ώστε θα φτάσει σε αυτό ακριβώς το δέντρο». Αυτόν θα έβλεπε αργότερα να κάθεται ή να είναι ξαπλωμένος στη σκιά εκείνου του δέντρου, να βιώνει αισθήματα γεμάτα οδύνη. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο εγώ, Σαριπούττα, κατανοώ εδώ κάποιο άτομο έτσι, περιλαμβάνοντας τον νου του με τον δικό μου νου - αυτό το άτομο ασκεί έτσι και κινείται έτσι και έχει ανέβει σε εκείνη την οδό, ώστε με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο θα επαναγεννηθεί στη σφαίρα των φαντασμάτων. Αυτόν τον βλέπω αργότερα με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να έχει γεννηθεί στη σφαίρα των φαντασμάτων, να βιώνει αισθήματα γεμάτα οδύνη.

«Εδώ όμως εγώ, Σαριπούττα, κατανοώ κάποιο άτομο έτσι, περιλαμβάνοντας τον νου του με τον δικό μου νου - αυτό το άτομο ασκεί έτσι και κινείται έτσι και έχει ανέβει σε αυτή την οδό, ώστε με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο θα επαναγεννηθεί μεταξύ των ανθρώπων. Αυτόν τον βλέπω αργότερα με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να έχει γεννηθεί μεταξύ των ανθρώπων, να βιώνει αισθήματα με άφθονη ευτυχία. Όπως, Σαριπούττα, ένα δέντρο που έχει φυτρώσει σε επίπεδο κομμάτι εδάφους με πυκνά φύλλα και φυλλωσιά, με πυκνή σκιά. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος καταβεβλημένος από τη ζέστη, νικημένος από τη ζέστη, κουρασμένος, διψασμένος, με δίψα, μέσω μιας ευθείας οδού κατευθυνόμενος προς εκείνο το δέντρο. Αυτόν ένας άνθρωπος με καλή όραση, αφού τον έβλεπε, θα έλεγε έτσι - «αυτός ο αξιότιμος άνθρωπος ασκεί έτσι και κινείται έτσι και έχει ανέβει σε αυτή την οδό, ώστε θα έρθει σε αυτό ακριβώς το δέντρο». Αυτόν θα τον έβλεπε αργότερα καθισμένο ή ξαπλωμένο στη σκιά εκείνου του δέντρου, να βιώνει αισθήματα με άφθονη ευτυχία. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο εγώ, Σαριπούττα, κατανοώ εδώ κάποιο άτομο έτσι, περιλαμβάνοντας τον νου του με τον δικό μου νου - αυτό το άτομο ασκεί

έτσι και κινείται έτσι και έχει ανέβει σε αυτή την οδό, ώστε με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο θα επαναγεννηθεί μεταξύ των ανθρώπων. Αυτόν τον βλέπω αργότερα με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να έχει γεννηθεί μεταξύ των ανθρώπων, να βιώνει αισθήματα με άφθονη ευτυχία.

«Εδώ όμως εγώ, Σαριπούττα, κατανοώ κάποιο άτομο έτσι, περιλαμβάνοντας τον νου του με τον δικό μου νου - αυτό το άτομο ασκεί έτσι και κινείται έτσι και έχει ανέβει σε αυτή την οδό, ώστε με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο θα επαναγεννηθεί στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο». Αυτόν τον βλέπω αργότερα με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να έχει γεννηθεί στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο, να βιώνει αισθήματα αποκλειστικά ευχάριστα. Όπως, Σαριπούττα, ένα παλάτι, και σε αυτό υπάρχει ένα θολωτό δωμάτιο επιχρισμένο εσωτερικά και εξωτερικά, προστατευμένο από τον άνεμο, με ασφαλισμένο σύρτη, με κλειστά παράθυρα. Σε αυτό υπάρχει ένα ανάκλιτρο στρωμένο με μαύρο μάλλινο κάλυμμα, στρωμένο με λευκό μάλλινο κάλυμμα, στρωμένο με ανθοφόρο μάλλινο κάλυμμα, με εξαίρετο κάλυμμα από δέρμα αντιλόπης, με σκέπαστρο από πάνω, με κόκκινα μαξιλάρια και στις δύο πλευρές. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος καταβεβλημένος από τη ζέστη, νικημένος από τη ζέστη, κουρασμένος, διψασμένος, με δίψα, μέσω μιας ευθείας οδού κατευθυνόμενος προς αυτό ακριβώς το παλάτι. Αυτόν ένας άνθρωπος με καλή όραση, αφού τον έβλεπε, θα έλεγε έτσι - «αυτός ο αξιότιμος άνθρωπος ασκεί έτσι και κινείται έτσι και έχει ανέβει σε αυτή την οδό, ώστε θα έρθει σε αυτό ακριβώς το παλάτι». Αυτόν θα τον έβλεπε αργότερα σε εκείνο το παλάτι, σε εκείνο το θολωτό δωμάτιο, σε εκείνο το ανάκλιτρο, καθισμένο ή ξαπλωμένο, να βιώνει αισθήματα αποκλειστικά ευχάριστα. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο εγώ, Σαριπούττα, κατανοώ εδώ κάποιο άτομο έτσι, περιλαμβάνοντας τον νου του με τον δικό μου νου - αυτό το άτομο ασκεί έτσι και κινείται έτσι και έχει ανέβει σε αυτή την οδό, ώστε με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο θα επαναγεννηθεί στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο. Αυτόν τον βλέπω αργότερα με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο να έχει γεννηθεί στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο, να βιώνει αισθήματα αποκλειστικά ευχάριστα.

«Εδώ όμως εγώ, Σαριπούττα, κατανοώ κάποιο άτομο, περιλαμβάνοντας τον νου του με τον δικό μου νου - αυτό το άτομο ασκεί έτσι και κινείται έτσι και έχει ανέβει σε αυτή την οδό, ώστε με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, θα παραμείνει. Αυτόν τον βλέπω αργότερα, με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, να παραμένει, να βιώνει αισθήματα αποκλειστικά ευχάριστα. Όπως, Σαριπούττα, μια λιμνούλα με διαυγές νερό, με γλυκό νερό, με δροσερό νερό, με καθαρό νερό, με ωραίες όχθες, γοητευτική. Και όχι μακριά από αυτήν υπάρχει ένα πυκνό δασώδες άλσος. Τότε θα ερχόταν ένας άνθρωπος καταβεβλημένος από τη ζέστη, νικημένος από τη ζέστη, κουρασμένος, διψασμένος, με δίψα, μέσω μιας ευθείας οδού κατευθυνόμενος προς αυτή ακριβώς τη λιμνούλα. Αυτόν ένας άνθρωπος με καλή όραση, αφού τον έβλεπε, θα έλεγε έτσι - «αυτός ο

αξιότιμος άνθρωπος ασκεί έτσι και κινείται έτσι και έχει ανέβει σε αυτή την οδό, ώστε θα έρθει σε αυτή ακριβώς τη λιμνούλα». Αυτόν θα τον έβλεπε αργότερα, αφού μπήκε σε εκείνη τη λιμνούλα και έκανε μπάνιο και ήπια και κατέπαυσε όλη την αναστάτωση, την κούραση και τον πυρετό, και αφού βγήκε, καθισμένο ή ξαπλωμένο σε εκείνο το δασώδες άλσος, να βιώνει αισθήματα αποκλειστικά ευχάριστα. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο εγώ, Σαριπούττα, κατανοώ εδώ κάποιο άτομο έτσι, περιλαμβάνοντας τον νου του με τον δικό μου νου - αυτό το άτομο ασκεί έτσι και κινείται έτσι και έχει ανέβει σε αυτή την οδό, ώστε με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, θα παραμείνει». Αυτόν τον βλέπω αργότερα, με την εξάλειψη των νοητικών διαφθορών, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση την απελευθέρωση του νου και την απελευθέρωση μέσω σοφίας χωρίς νοητικές διαφθορές στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, να παραμένει, να βιώνει αισθήματα αποκλειστικά ευχάριστα. Αυτοί, Σαριπούττα, είναι οι πέντε προορισμοί.

«Όποιος, Σαριπούττα, σε εμένα που γνωρίζω έτσι και βλέπω έτσι, θα έλεγε έτσι: 'Δεν υπάρχει στον ασκητή Γκόταμα υπερανθρώπινο επίτευγμα, διάκριση γνώσης και ενόρασης άξια των ευγενών· ο ασκητής Γκόταμα διδάσκει μια Διδασκαλία που είναι προϊόν λογικής σκέψης, ακολουθούμενη από έρευνα, δική του έμπνευση', αυτός, Σαριπούττα, χωρίς να εγκαταλείψει εκείνα τα λόγια, χωρίς να εγκαταλείψει εκείνη τη σκέψη, χωρίς να απαρνηθεί εκείνη την άποψη, σαν να μεταφέρθηκε έτσι τοποθετείται στην κόλαση. Όπως, Σαριπούττα, ένας μοναχός τέλειος στην ηθική, τέλειος στην αυτοσυγκέντρωση, τέλειος στη σοφία θα επιτύγχανε την τελική απελευθερωτική γνώση στην παρούσα ζωή, έτσι αυτό το προσόν, Σαριπούττα, το λέω: 'χωρίς να εγκαταλείψει εκείνα τα λόγια, χωρίς να εγκαταλείψει εκείνη τη σκέψη, χωρίς να απαρνηθεί εκείνη την άποψη, σαν να μεταφέρθηκε έτσι τοποθετείται στην κόλαση'.

155. «Γνωρίζω άμεσα, Σαριπούττα, ότι έχω ακολουθήσει άγια ζωή προικισμένη με τέσσερις ιδιότητες - ήμουν αυστηρός ασκητής, ο υπέρτατος αυστηρός ασκητής, ήμουν τραχύς, ο υπέρτατα τραχύς, ήμουν αποστρεφόμενος το κακό, ο υπέρτατα αποστρεφόμενος το κακό, ήμουν απομονωμένος, ο υπέρτατα απομονωμένος. Εκεί, Σαριπούττα, αυτό μου ανήκε λόγω της ιδιότητας του αυστηρού ασκητή - ήμουν γυμνός ασκητής, χωρίς περιορισμούς στη συμπεριφορά μου, γλείφοντας τα χέρια μου, δεν ερχόμουν όταν μου έλεγαν «έλα, σεβάσμιε», δεν στεκόμουν όταν μου έλεγαν «στάσου, σεβάσμιε»· δεν δεχόμουν τροφή που μου έφερναν, ούτε τροφή ειδικά παρασκευασμένη για μένα, ούτε συναινούσα σε πρόσκληση. Εγώ δεν δεχόμουν τροφή από το στόμιο της στάμνας, δεν δεχόμουν από το στόμιο του καλαθιού, ούτε πέρα από το κατώφλι, ούτε πέρα από ένα ραβδί, ούτε πέρα από ένα γουδοχέρι, ούτε από δύο που τρώνε μαζί, ούτε από έγκυο γυναίκα, ούτε από γυναίκα που θηλάζει, ούτε από γυναίκα που συνευρίσκεται με άνδρα, ούτε από συλλογές τροφής, ούτε όπου στεκόταν σκύλος, ούτε όπου πετούσαν μύγες σε σμήνη· δεν έτρωγα ψάρι, δεν έτρωγα κρέας, δεν έπινα οينوπνευματώδη ποτά, δεν έπινα ζυμωμένα ποτά, δεν έπινα νερό από πίτουρα· είτε έπαιρνα τροφή από ένα σπίτι και έτρωγα μία μπουκιά, είτε έπαιρνα τροφή από δύο σπίτια και έτρωγα δύο μπουκιές... κ.λπ... είτε έπαιρνα τροφή από επτά σπίτια και έτρωγα επτά μπουκιές· συντηρούμουν ακόμη και με μία μερίδα, συντηρούμουν ακόμη και με δύο μερίδες... κ.λπ... συντηρούμουν ακόμη και με επτά μερίδες· έτρωγα τροφή ακόμη και μία φορά την ημέρα, έτρωγα τροφή ακόμη και μία

φορά κάθε δύο ημέρες... κ.λπ... έτρωγα τροφή ακόμη και μία φορά κάθε επτά ημέρες· έτσι διέμενα αφοσιωμένος σε τέτοιου είδους επιδίωξη περιοδικής κατανάλωσης τροφής ακόμη και κάθε μισό μήνα.

«Εγώ έτρωγα λαχανικά, ή έτρωγα κεχρί, ή έτρωγα άγριο ρύζι, ή έτρωγα απορρίμματα δέρματος, ή έτρωγα βρύα, ή έτρωγα πίτουρα, ή έτρωγα καμένο ρύζι από τον πάτο της κατσαρόλας, ή έτρωγα πίτα σησαμιού, ή έτρωγα χορτάρι, ή έτρωγα κοπριά αγελάδας, συντηρούμουν με ρίζες και καρπούς του δάσους τρώγοντας πεσμένους καρπούς.

«Εγώ φορούσα κανναβένια ρούχα, φορούσα μεικτά ρούχα, φορούσα ρούχα από νεκρούς, φορούσα κουρέλια, φορούσα φλοιό δέντρου, φορούσα δέρμα αντιλόπης, φορούσα σχισμένο δέρμα αντιλόπης, φορούσα ένδυμα από γρασίδι κούσα, φορούσα ένδυμα από φλοιό, φορούσα ένδυμα από ξύλινες πλάκες, φορούσα κουβέρτα από ανθρώπινα μαλλιά, φορούσα κουβέρτα από τρίχες ουράς αλόγου, φορούσα ένδυμα από φτερά κουκουβάγιας· ξεριζώνα τα μαλλιά και τα γένια μου αφοσιωμένος στην πρακτική του ξεριζώματος μαλλιών και γενιών· στεκόμουν όρθιος αρνούμενος να καθίσω· όκλαζα αφοσιωμένος στην επίμονη προσπάθεια του οκλαδόν· κοιμόμουν σε αγκάθια φτιάχνοντας κρεβάτι από αγκάθια· διέμενα αφοσιωμένος στην πρακτική της βύθισης στο νερό τρεις φορές την ημέρα συμπεριλαμβανομένου του βραδιού - έτσι διέμενα αφοσιωμένος σε τέτοιου είδους πολλαπλή επιδίωξη θέρμανσης και ταλαιπωρίας του σώματος. Αυτό, Σαριπούττα, μου ανήκε λόγω της ιδιότητας του αυστηρού ασκητή.

156. «Εκεί, Σαριπούττα, αυτό μου ανήκε στην τραχύτητα -σκόνη και βρωμιά πολλών ετών είχε συσσωρευτεί στο σώμα μου, σχηματίζοντας φλούδες. Όπως, Σαριπούττα, ένας κορμός δέντρου τιντούκα πολλών ετών είναι καλυμμένος με φλούδες, ακριβώς έτσι, Σαριπούττα, σκόνη και βρωμιά πολλών ετών είχε συσσωρευτεί στο σώμα μου, σχηματίζοντας φλούδες. Σε μένα, Σαριπούττα, δεν ερχόταν τέτοια σκέψη - 'αχ, μακάρι να έτριβα αυτή τη σκόνη και βρωμιά με την παλάμη μου, ή άλλοι να έτριβαν αυτή τη σκόνη και βρωμιά με την παλάμη τους'. Ούτε έτσι, Σαριπούττα, μου ερχόταν τέτοια σκέψη. Αυτό, Σαριπούττα, μου ανήκε στην τραχύτητα.

«Εκεί, Σαριπούττα, αυτό μου ανήκε στην αποστροφή του κακού -έτσι εγώ, Σαριπούττα, μνήμων προχωρούσα, μνήμων υποχωρούσα, ακόμη και για μια σταγόνα νερού η συμπόνια μου ήταν εδραιωμένη - 'μη προκαλέσω καταστροφή σε μικρά έμβια όντα που βρίσκονται σε ανώμαλα μέρη'. Αυτό, Σαριπούττα, μου ανήκε στην αποστροφή του κακού.

«Εκεί, Σαριπούττα, αυτό μου ανήκε στην απομόνωση -έτσι εγώ, Σαριπούττα, αφού εισερχόμουν σε κάποια δασική περιοχή, διέμενα εκεί. Όταν έβλεπα βοσκό αγελάδων ή βοσκό ζώων ή αυτόν που μαζεύει χόρτα ή αυτόν που μαζεύει ξύλα ή δασεργάτη, έτρεχα από δάσος σε δάσος, από πυκνό σε πυκνό, από κοιλάδα σε κοιλάδα, από ύψωμα σε ύψωμα. Για ποιο λόγο; Μη με δουν εκείνοι και εγώ μη δω εκείνους. Όπως, Σαριπούττα, ένα δασόβιο ελάφι βλέποντας ανθρώπους τρέχει από δάσος σε δάσος, από πυκνό σε πυκνό, από κοιλάδα σε κοιλάδα, από ύψωμα σε ύψωμα, ακριβώς έτσι εγώ, Σαριπούττα, όταν έβλεπα βοσκό αγελάδων ή βοσκό ζώων ή αυτόν που μαζεύει

χόρτα ή αυτόν που μαζεύει ξύλα ή δασεργάτη, έτρεχα από δάσος σε δάσος, από πυκνό σε πυκνό, από κοιλάδα σε κοιλάδα, από ύψωμα σε ύψωμα. Για ποιο λόγο; Μη με δουν εκείνοι και εγώ μη δω εκείνους. Αυτό, Σαριπούττα, μου ανήκε στην απομόνωση.

«Έτσι εγώ, Σαριπούττα, σε εκείνα τα μαντριά από τα οποία οι αγελάδες είχαν φύγει και οι βοσκοί είχαν απομακρυνθεί, εκεί περπατώντας στα τέσσερα πλησίαζα και έτρωγα τις κοπριές εκείνων των μοσχарιών, των νεαρών, των θηλαζόντων αγελάδες. Και όσο, Σαριπούττα, τα δικά μου ούρα και κόπρανα δεν είχαν εξαντληθεί, έτρωγα τα δικά μου ούρα και κόπρανα. Αυτό, Σαριπούττα, μου ανήκε στη μεγάλη αποκρουστική τροφή.

157. «Έτσι εγώ, Σαριπούττα, αφού εισερχόμουν σε κάποιο τρομακτικό δασώδες άλσος, διέμενα εκεί. Εκεί, Σαριπούττα, αυτό ήταν το τρομακτικό εκείνου του τρομακτικού δασώδους άλσους - όποιος δεν είναι χωρίς πάθος εισέρχεται σε εκείνο το δασώδες άλσος, ως επί το πλείστον οι τρίχες του σηκώνονται. Έτσι εγώ, Σαριπούττα, σε εκείνες τις νύχτες που ήταν κρύες, χειμωνιάτικες, κατά την περίοδο των οκτώ ημερών μεταξύ των μηνών, την εποχή της χιονόπτωσης, σε τέτοιες νύχτες διέμενα τη νύχτα στο ύπαιθρο, την ημέρα στο δασώδες άλσος· τον τελευταίο μήνα του καλοκαιριού διέμενα την ημέρα στο ύπαιθρο, τη νύχτα στο δασώδες άλσος. Και επίσης, Σαριπούττα, σε μένα εμφανίστηκε αυτός ο αυθόρμητος στίχος που δεν είχε ακουστεί πριν -

«Καμένος από τη ζέστη και βρεγμένος από το κρύο, μόνος στο τρομακτικό δάσος·
γυμνός και χωρίς να κάθεται κοντά σε φωτιά, ο σοφός αφοσιωμένος στην αναζήτηση».

«Έτσι εγώ, Σαριπούττα, έφτιαχνα τόπο ύπνου στο νεκροταφείο χρησιμοποιώντας ως μαξιλάρι οστά νεκρών. Και επίσης, Σαριπούττα, αγενείς χωριάτες αφού με πλησίαζαν, με έφτυναν, ούρησαν πάνω μου, με σκέπαζαν με σκόνη και έβαζαν ξυλάκια στα αυτιά μου. Δεν γνωρίζω άμεσα όμως ότι δημιούργησα κακόβουλη σκέψη απέναντί τους. Αυτό, Σαριπούττα, μου ανήκε λόγω της διαμονής στην αταραξία.

158. «Υπάρχουν όμως, Σαριπούττα, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που λένε έτσι και έχουν τέτοια άποψη - "με την τροφή επιτυγχάνεται η αγνότητα". Αυτοί είπαν: "συντηρούμαστε με τζιτζίφια". Αυτοί τρώνε τζιτζίφια, τρώνε και σκόνη τζιτζίφινων, πίνουν και νερό τζιτζίφινων - καταναλώνουν και πολλά είδη παρασκευασμάτων τζιτζίφινων. Γνωρίζω άμεσα, Σαριπούττα, ότι έτρωγα μόνο ένα τζιτζίφι ως τροφή. Μπορεί, Σαριπούττα, να σκεφτείς έτσι: "Σίγουρα εκείνη την περίοδο το τζιτζίφι ήταν μεγάλο". Όμως αυτό, Σαριπούττα, δεν πρέπει να θεωρείται έτσι. Και τότε ακριβώς τόσο μεγάλο ήταν το τζιτζίφι όπως και τώρα. Σε μένα, Σαριπούττα, που έτρωγα μόνο ένα τζιτζίφι ως τροφή, το σώμα έφτασε σε ακραία ισχύτητα. Όπως ακριβώς οι αρθρώσεις του φυτού ασιτικά ή οι αρθρώσεις του φυτού κάλα, έτσι ακριβώς γίνονταν τα μέλη και τα άκρα μου εξαιτίας αυτής της λιγοστής τροφής. Όπως ακριβώς το πατημασιά καμήλας, έτσι ακριβώς γινόταν ο γλουτός μου εξαιτίας αυτής της λιγοστής τροφής. Όπως ακριβώς μια σειρά από χάντρες, έτσι ακριβώς η σπονδυλική μου στήλη γινόταν με εξοχές και βαθουλώματα εξαιτίας αυτής της λιγοστής τροφής. Όπως ακριβώς σε μια παλιά καλύβα τα δοκάρια της στέγης γίνονται χαλαρά και σαθρά, έτσι ακριβώς τα πλευρά μου γίνονταν χαλαρά και σαθρά εξαιτίας αυτής της λιγοστής τροφής. Όπως ακριβώς σε ένα βαθύ πηγάδι οι

αντανεκλάσεις του νερού φαίνονται βαθιά βυθισμένες, έτσι ακριβώς στις κόγχες των ματιών μου οι κόρες των ματιών φαίνονταν βαθιά βυθισμένες εξαιτίας αυτής της λιγοστής τροφής. Όπως ακριβώς μια πικρή κολοκύθα κομμένη άγουρη ζαρώνει και μαραίνεται από τον άνεμο και τον ήλιο, έτσι ακριβώς το δέρμα του κεφαλιού μου ζάρωνε και μαραινόταν εξαιτίας αυτής της λιγοστής τροφής. Έτσι εγώ, Σαριπούττα, σκεπτόμενος "θα αγγίξω το δέρμα της κοιλιάς μου" έπιανα τη σπονδυλική μου στήλη, σκεπτόμενος "θα αγγίξω τη σπονδυλική μου στήλη" έπιανα το δέρμα της κοιλιάς μου, τόσο πολύ, Σαριπούττα, το δέρμα της κοιλιάς μου είχε κολλήσει στη σπονδυλική μου στήλη εξαιτίας αυτής της λιγοστής τροφής. Έτσι εγώ, Σαριπούττα, σκεπτόμενος "θα αφοδεύσω ή θα ουρήσω" έπεφτα μπρούμυτα εκεί ακριβώς εξαιτίας αυτής της λιγοστής τροφής. Έτσι εγώ, Σαριπούττα, ανακουφίζοντας αυτό το ίδιο το σώμα, έτριβα τα μέλη μου με την παλάμη. Σε μένα, Σαριπούττα, καθώς έτριβα τα μέλη μου με την παλάμη, οι τρίχες με σάπιες ρίζες έπεφταν από το σώμα εξαιτίας αυτής της λιγοστής τροφής.

159. «Υπάρχουν όμως, Σαριπούττα, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που λένε έτσι και έχουν τέτοια άποψη - "με την τροφή επιτυγχάνεται η αγνότητα". Αυτοί είπαν: "συντηρούμαστε με φασόλια μούνγκ"... κ.λπ... "συντηρούμαστε με σουσάμι"... κ.λπ... "συντηρούμαστε με ρύζι". Αυτοί τρώνε ρύζι, τρώνε και σκόνη ρυζιού, πίνουν και νερό ρυζιού - καταναλώνουν και πολλά είδη παρασκευασμάτων ρυζιού. Γνωρίζω άμεσα, Σαριπούττα, ότι έτρωγα μόνο έναν κόκκο ρυζιού ως τροφή. Μπορεί, Σαριπούττα, να σκεφτείς έτσι: "Σίγουρα εκείνη την περίοδο ο κόκκος ρυζιού ήταν μεγάλος". Όμως αυτό, Σαριπούττα, δεν πρέπει να θεωρείται έτσι. Και τότε ακριβώς τόσο μεγάλος ήταν ο κόκκος ρυζιού όπως και τώρα. Σε μένα, Σαριπούττα, που έτρωγα μόνο έναν κόκκο ρυζιού ως τροφή, το σώμα έφτασε σε ακραία ισχύτητα. Όπως ακριβώς οι αρθρώσεις του φυτού ασιτικά ή οι αρθρώσεις του φυτού κάλα, έτσι ακριβώς γίνονταν τα μέλη και τα άκρα μου εξαιτίας αυτής της λιγοστής τροφής. Όπως ακριβώς το πατημασιά καμήλας, έτσι ακριβώς γινόταν ο γλουτός μου εξαιτίας αυτής της λιγοστής τροφής. Όπως ακριβώς μια σειρά από χάντρες, έτσι ακριβώς η σπονδυλική μου στήλη γινόταν με εξοχές και βαθουλώματα εξαιτίας αυτής της λιγοστής τροφής. Όπως ακριβώς σε μια παλιά καλύβα τα δοκάρια της στέγης γίνονται χαλαρά και σαθρά, έτσι ακριβώς τα πλευρά μου γίνονταν χαλαρά και σαθρά εξαιτίας αυτής της λιγοστής τροφής. Όπως ακριβώς σε ένα βαθύ πηγάδι οι αντανεκλάσεις του νερού φαίνονται βαθιά βυθισμένες, έτσι ακριβώς στις κόγχες των ματιών μου οι κόρες των ματιών φαίνονταν βαθιά βυθισμένες εξαιτίας αυτής της λιγοστής τροφής. Όπως ακριβώς μια πικρή κολοκύθα κομμένη άγουρη ζαρώνει και μαραίνεται από τον άνεμο και τον ήλιο, έτσι ακριβώς το δέρμα του κεφαλιού μου ζάρωνε και μαραινόταν εξαιτίας αυτής της λιγοστής τροφής. Έτσι εγώ, Σαριπούττα, σκεπτόμενος «θα αγγίξω το δέρμα της κοιλιάς μου» έπιανα τη σπονδυλική μου στήλη, σκεπτόμενος «θα αγγίξω τη σπονδυλική μου στήλη» έπιανα το δέρμα της κοιλιάς μου. Τόσο πολύ, Σαριπούττα, το δέρμα της κοιλιάς μου είχε κολλήσει στη σπονδυλική μου στήλη εξαιτίας αυτής της λιγοστής τροφής. Έτσι εγώ, Σαριπούττα, σκεπτόμενος "θα αφοδεύσω ή θα ουρήσω" έπεφτα μπρούμυτα εκεί ακριβώς εξαιτίας αυτής της λιγοστής τροφής. Έτσι εγώ, Σαριπούττα, ανακουφίζοντας αυτό το ίδιο το σώμα, έτριβα τα μέλη μου με την παλάμη. Σε μένα, Σαριπούττα, καθώς έτριβα τα μέλη μου με την παλάμη, οι τρίχες με σάπιες ρίζες έπεφταν από το σώμα εξαιτίας αυτής της λιγοστής τροφής.

«Ούτε με αυτή τη συμπεριφορά, με αυτή την πρακτική, με αυτή την εκτέλεση

αυστηρού ασκητισμού, Σαριπούττα, δεν έφτασα σε υπερανθρώπινο επίτευγμα, σε διάκριση γνώσης και ενόρασης άξια των ευγενών. Για ποιο λόγο; Εξαιτίας της μη επίτευξης αυτής της ευγενούς σοφίας, η οποία ευγενής σοφία όταν επιτευχθεί είναι ευγενής, οδηγούσα στην απελευθέρωση, οδηγεί αυτόν που την ακολουθεί στην πλήρη εξάλειψη του πόνου.

160. «Υπάρχουν όμως, Σαριπούττα, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που λένε έτσι και έχουν τέτοια άποψη - "με την περιπλάνηση στον κύκλο των επαναγεννήσεων επιτυγχάνεται η αγνότητα". Δεν υπάρχει όμως, Σαριπούττα, περιπλάνηση στον κύκλο των επαναγεννήσεων που να είναι εύκολο να βρεθεί, όπου εγώ δεν έχω περιπλανηθεί προηγουμένως σε αυτή τη μακρά περίοδο, εκτός από τους θεούς της αγνής διαμονής. Αν εγώ, Σαριπούττα, περιπλανιόμουν στους θεούς της αγνής διαμονής, δεν θα επέστρεφα ξανά σε αυτόν τον κόσμο.

«Υπάρχουν όμως, Σαριπούττα, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που λένε έτσι και έχουν τέτοια άποψη - "με την επαναγέννηση επιτυγχάνεται η αγνότητα". Δεν υπάρχει όμως, Σαριπούττα, επαναγέννηση που να είναι εύκολο να βρεθεί, όπου εγώ δεν έχω επαναγεννηθεί προηγουμένως σε αυτή τη μακρά περίοδο, εκτός από τους θεούς της αγνής διαμονής. Αν εγώ, Σαριπούττα, επαναγεννιόμουν στους θεούς της αγνής διαμονής, δεν θα επέστρεφα ξανά σε αυτόν τον κόσμο.

«Υπάρχουν όμως, Σαριπούττα, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που λένε έτσι και έχουν τέτοια άποψη - "με την κατοικία επιτυγχάνεται η αγνότητα". Δεν υπάρχει όμως, Σαριπούττα, κατοικία που να είναι εύκολο να βρεθεί, όπου εγώ δεν έχω κατοικήσει προηγουμένως σε αυτή τη μακρά περίοδο, εκτός από τους θεούς της αγνής διαμονής. Αν εγώ, Σαριπούττα, κατοικούσα στους θεούς της αγνής διαμονής, δεν θα επέστρεφα ξανά σε αυτόν τον κόσμο.

«Υπάρχουν όμως, Σαριπούττα, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που λένε έτσι και έχουν τέτοια άποψη - "με τη θυσία επιτυγχάνεται η αγνότητα". Δεν υπάρχει όμως, Σαριπούττα, θυσία που να είναι εύκολο να βρεθεί, την οποία εγώ δεν έχω τελέσει προηγουμένως σε αυτή τη μακρά περίοδο, είτε ως βασιλιάς της πολεμικής κάστας χρισμένος στην κορυφή είτε ως πλούσιος βραχμάνος.

«Υπάρχουν όμως, Σαριπούττα, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που λένε έτσι και έχουν τέτοια άποψη - "με τη λατρεία της φωτιάς επιτυγχάνεται η αγνότητα". Δεν υπάρχει όμως, Σαριπούττα, φωτιά που να είναι εύκολο να βρεθεί, την οποία εγώ δεν έχω υπηρετήσει προηγουμένως σε αυτή τη μακρά περίοδο, είτε ως βασιλιάς της πολεμικής κάστας χρισμένος στην κορυφή είτε ως πλούσιος βραχμάνος.

161. «Υπάρχουν όμως, Σαριπούττα, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που λένε έτσι και έχουν τέτοια άποψη - "Όσο αυτός ο αξιότιμος άνθρωπος είναι νέος, νεαρός με κατάρμαυρα μαλλιά, προικισμένος με ευλογημένη νεότητα, στην πρώτη περίοδο της ζωής του, τόσο είναι προικισμένος με την ύψιστη διαύγεια της σοφίας. Αλλά όταν αυτός ο αξιότιμος άνθρωπος γίνεται γηραιός, ηλικιωμένος, προχωρημένης ηλικίας, έχει διανύσει μεγάλη περίοδο και έχει φτάσει στο τέλος της ζωής του, ογδόντα ή ενενήντα ή εκατό ετών από τη γέννηση, τότε παρακμάζει από εκείνη τη διαύγεια της σοφίας". Όμως αυτό, Σαριπούττα, δεν πρέπει να θεωρείται έτσι. Εγώ όμως, Σαριπούττα, τώρα είμαι γηραιός, ηλικιωμένος, προχωρημένης ηλικίας, έχω διανύσει μεγάλη περίοδο και έχω φτάσει στο τέλος της ζωής μου· η ηλικία μου τρέχει στα ογδόντα. Ας υποθέσουμε ότι είχα εδώ, Σαριπούττα, τέσσερις μαθητές με διάρκεια

ζωής εκατό ετών, που ζούσαν εκατό χρόνια, προικισμένους με ύψιστη μνήμη και ικανότητα κατανόησης και επιμονή και με την ύψιστη διαύγεια της σοφίας. Όπως, Σαριπούττα, ένας τοξότης με δυνατό τόξο, εκπαιδευμένος, με εξασκημένο χέρι, με αποδεδειγμένη ικανότητα, με ελαφρύ βέλος θα εκτόξευε χωρίς δυσκολία οριζοντίως τη σκιά ενός φοίνικα, έτσι με τόσο υπέρμετρη μνήμη, έτσι με τόσο υπέρμετρη ικανότητα κατανόησης, έτσι με τόσο υπέρμετρη επιμονή, έτσι προικισμένοι με την ύψιστη διαύγεια της σοφίας. Αυτοί θα με ρωτούσαν ερώτηση επί ερωτήσεως αναφορικά με τις τέσσερις εφαρμογές της μνήμης, και εγώ ερωτηθείς επανειλημμένα θα τους απαντούσα, και θα θυμούνταν αυτό που απάντησα όπως το απάντησα, και δεν θα με ρωτούσαν για δεύτερη φορά κάτι περαιτέρω. Εκτός από το φαγητό, το ποτό, τη μάσηση και τη γέυση, εκτός από την αφόδευση και την ούρηση, εκτός από την αποδίωξη της υπνηλίας και της κούρασης, θα παρέμενε ανεξάντλητη, Σαριπούττα, η διδαχή της Διδασκαλίας του Τατχάγκατα, θα παρέμεναν ανεξάντλητοι οι όροι και οι φράσεις της Διδασκαλίας του Τατχάγκατα, θα παρέμενε ανεξάντλητη η οξυδέρκεια του Τατχάγκατα στις ερωτήσεις. Και τότε αυτοί οι τέσσερις μαθητές μου με διάρκεια ζωής εκατό ετών, που ζούσαν εκατό χρόνια, θα πέθαιναν μετά την παρέλευση εκατό ετών. Ακόμη κι αν με μεταφέρετε σε κρεβάτι, Σαριπούττα, δεν υπάρχει μεταβολή στη διαύγεια της σοφίας του Τατχάγκατα. Αυτό λοιπόν, Σαριπούττα, κάποιος μιλώντας σωστά θα έλεγε - "ένα ον χωρίς τη φύση της σύγχυσης έχει εγερθεί στον κόσμο για την ευημερία του πλήθους, για την ευτυχία του πλήθους, από συμπόνια για τον κόσμο, για το όφελος, την ευημερία και την ευτυχία θεών και ανθρώπων", αυτό ακριβώς για εμένα κάποιος μιλώντας σωστά θα έλεγε - "ένα ον χωρίς τη φύση της σύγχυσης έχει εγερθεί στον κόσμο για την ευημερία του πλήθους, για την ευτυχία του πλήθους, από συμπόνια για τον κόσμο, για το όφελος, την ευημερία και την ευτυχία θεών και ανθρώπων"».

162. Εκείνη την περίοδο ο σεβάσμιος Νάγκασαμάλα στεκόταν πίσω από τον Ευλογημένο, δροσίζοντάς τον με βεντάλια. Τότε ο σεβάσμιος Νάγκασαμάλα είπε στον Ευλογημένο: «Θαυμαστό, Σεβάσμιε Κύριε, εκπληκτικό, Σεβάσμιε Κύριε! Διότι, σεβάσμιε κύριε, ακούγοντας αυτή την επεξήγηση της Διδασκαλίας οι τρίχες μου σηκώθηκαν. Ποιο είναι το όνομα αυτής της επεξήγησης της Διδασκαλίας, σεβάσμιε κύριε;» «Γι' αυτό, Νάγκασαμάλα, να θυμάσαι αυτή την επεξήγηση της Διδασκαλίας ως 'η επεξήγηση που σηκώνει τις τρίχες'».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Ο σεβάσμιος Νάγκασαμάλα, ευχαριστημένος, αγαλλίασε με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Μαχασιχανάντα, δεύτερη.

3. Η μεγαλύτερη ομιλία για το σύνολο της ταλαιπωρίας

163. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Τότε αρκετοί μοναχοί, αφού ντύθηκαν το πρωί και πήραν τα κύπελλα και τους χιτώνες τους, μπήκαν στη Σαβάτθι για προσφερόμενη τροφή. Τότε σε αυτούς τους μοναχούς ήρθε η σκέψη: «Είναι πολύ νωρίς ακόμα για να περπατήσουμε στη Σαβάτθι για προσφερόμενη τροφή. Ας πάμε λοιπόν στο πάρκο των αλλόδοξων περιπλανώμενων ασκητών». Τότε εκείνοι οι μοναχοί πήγαν στο πάρκο των αλλόδοξων περιπλανώμενων ασκητών· αφού πλησίασαν, χαιρέτησαν εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές· αφού ολοκλήρωσαν την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισαν στο πλάι. Σε

εκείνους τους μοναχούς που κάθονταν στο πλάι, εκείνοι οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές είπαν: «Ο ασκητής Γκόταμα, φίλοι, διδάσκει την πλήρη κατανόηση των ηδονών· κι εμείς διδάσκουμε την πλήρη κατανόηση των ηδονών· ο ασκητής Γκόταμα, φίλοι, διδάσκει την πλήρη κατανόηση της ύλης· κι εμείς διδάσκουμε την πλήρη κατανόηση της ύλης· ο ασκητής Γκόταμα, φίλοι, διδάσκει την πλήρη κατανόηση των αισθημάτων· κι εμείς διδάσκουμε την πλήρη κατανόηση των αισθημάτων· εδώ λοιπόν, φίλοι, ποια είναι η διάκριση, ποια η ανομοιοότητα, ποια η διαφορά μεταξύ του ασκητή Γκόταμα και εμάς - δηλαδή ως προς τη διδαχή της Διδασκαλίας ή ως προς την παραίνεση;» Τότε εκείνοι οι μοναχοί ούτε δέχτηκαν με χαρά ούτε απέρριψαν τα λόγια εκείνων των αλλόδοξων περιπλανώμενων ασκητών· χωρίς να τα δεχτούν με χαρά, χωρίς να τα απορρίψουν, σηκώθηκαν από τη θέση τους και έφυγαν - «Θα κατανοήσουμε το νόημα αυτών που ειπώθηκαν κοντά στον Ευλογημένο».

164. Τότε εκείνοι οι μοναχοί, αφού περπάτησαν στη Σαβάτθι για προσφερόμενη τροφή, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, πλησίασαν τον Ευλογημένο· αφού πλησίασαν, απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι στο πλάι, εκείνοι οι μοναχοί είπαν στον Ευλογημένο: «Εδώ εμείς, σεβάσμιε κύριε, αφού ντυθήκαμε το πρωί και πήραμε τα κύπελλα και τους χιτώνες μας, μπήκαμε στη Σαβάτθι για προσφερόμενη τροφή. Σε εμάς, σεβάσμιε κύριε, ήρθε αυτή η σκέψη: "Είναι πολύ νωρίς ακόμα για να περπατήσουμε στη Σαβάτθι για προσφερόμενη τροφή. Ας πάμε λοιπόν στο πάρκο των αλλόδοξων περιπλανώμενων ασκητών". Τότε εμείς, σεβάσμιε κύριε, πήγαμε στο πάρκο των αλλόδοξων περιπλανώμενων ασκητών· αφού πλησίασαμε, χαιρετήσαμε εκείνους τους αλλόδοξους περιπλανώμενους ασκητές· αφού ολοκληρώσαμε την ευγενική και αξιοσημείωντη συζήτηση, καθίσαμε στο πλάι. Σε εμάς που καθόμασταν στο πλάι, σεβάσμιε κύριε, εκείνοι οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές είπαν: "Ο ασκητής Γκόταμα, φίλοι, διδάσκει την πλήρη κατανόηση των ηδονών· κι εμείς διδάσκουμε την πλήρη κατανόηση των ηδονών· ο ασκητής Γκόταμα, φίλοι, διδάσκει την πλήρη κατανόηση της ύλης· κι εμείς διδάσκουμε την πλήρη κατανόηση της ύλης· ο ασκητής Γκόταμα, φίλοι, διδάσκει την πλήρη κατανόηση των αισθημάτων· κι εμείς διδάσκουμε την πλήρη κατανόηση των αισθημάτων· εδώ λοιπόν, φίλοι, ποια είναι η διάκριση, ποια η ανομοιοότητα, ποια η διαφορά μεταξύ του ασκητή Γκόταμα και εμάς, δηλαδή ως προς τη διδαχή της Διδασκαλίας ή ως προς την παραίνεση;" Τότε εμείς, σεβάσμιε κύριε, ούτε δεχτήκαμε με χαρά ούτε απορρίψαμε τα λόγια εκείνων των αλλόδοξων περιπλανώμενων ασκητών· χωρίς να τα δεχτούμε με χαρά, χωρίς να τα απορρίψουμε, σηκωθήκαμε από τη θέση μας και φύγαμε - "Θα κατανοήσουμε το νόημα αυτών που ειπώθηκαν κοντά στον Ευλογημένο"».

165. Σε αυτούς που λένε έτσι, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές πρέπει να λεχθεί έτσι - «Ποια όμως, φίλοι, είναι η απόλαυση των ηδονών, ποιος ο κίνδυνος, ποια η διαφυγή; Ποια είναι η απόλαυση της ύλης, ποιος ο κίνδυνος, ποια η διαφυγή; Ποια είναι η απόλαυση των αισθημάτων, ποιος ο κίνδυνος, ποια η διαφυγή;» Όταν ρωτηθούν έτσι, μοναχοί, οι αλλόδοξοι περιπλανώμενοι ασκητές δεν θα μπορέσουν να απαντήσουν, και επιπλέον θα περιέλθουν σε δυσφορία. Για ποιο λόγο; Επειδή, μοναχοί, είναι εκτός του πεδίου τους. Δεν βλέπω, μοναχοί, κανέναν στον κόσμο μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, στη γενιά μαζί με

τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους, που θα μπορούσε να ικανοποιήσει τον νου με την απάντηση σε αυτές τις ερωτήσεις, εκτός από τον Τατχάγκατα ή έναν μαθητή του Τατχάγκατα, ή αφού ακούσει από εδώ.

166. «Και ποια, μοναχοί, είναι η απόλαυση των ηδονών; Αυτά είναι τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής, μοναχοί. Ποια πέντε; Υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές· ήχοι αντιληπτοί από το αυτί... κ.λπ... Οσμές αντιληπτές από τη μύτη... Γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... απτά αντικείμενα αντιληπτά από το σώμα, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά - αυτά, μοναχοί, είναι τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής. Η ευτυχία και η ευαρέσκεια που εγείρεται εξαρτώμενη από αυτά τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής, μοναχοί - αυτή είναι η απόλαυση των ηδονών.

167. «Και ποιος, μοναχοί, είναι ο κίνδυνος των ηδονών; Εδώ, μοναχοί, ένας γιος καλής οικογένειας κερδίζει τη ζωή του με οποιαδήποτε τέχνη - είτε με σφραγίδες είτε με αρίθμηση είτε με εκτίμηση είτε με γεωργία είτε με εμπόριο είτε με βοσκή αγελάδων είτε με τοξοβολία είτε με βασιλική υπηρεσία είτε με κάποια άλλη τέχνη - αντιμέτωπος με το κρύο, αντιμέτωπος με τη ζέστη, ταλαιπωρούμενος από την επαφή με αλογόμυγες, κουνούπια, άνεμο, ήλιο και ερπετά, πεθαίνοντας από πείνα και δίψα· αυτός επίσης, μοναχοί, είναι κίνδυνος των ηδονών ορατός εδώ και τώρα, σύνολο του υπαρξιακού πόνου εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές.

«Αν, μοναχοί, σε αυτόν τον γιο καλής οικογένειας που έτσι εργάζεται, αγωνίζεται και προσπαθεί, εκείνα τα πλούτη δεν επιτυγχάνονται. Αυτός θλίβεται, εξαντλείται, θρηνεί, χτυπώντας το στήθος του κλαίει, περιπίπτει σε σύγχυση - «Μάταιη πράγματι η εργασία μου, άκαρπη πράγματι η προσπάθειά μου». Αυτός επίσης, μοναχοί, είναι κίνδυνος των ηδονών ορατός εδώ και τώρα, σύνολο του υπαρξιακού πόνου εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές.

«Αν, μοναχοί, σε αυτόν τον γιο καλής οικογένειας που έτσι εργάζεται, αγωνίζεται και προσπαθεί, εκείνα τα πλούτη επιτυγχάνονται. Αυτός βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια εξαιτίας της διαφύλαξης εκείνων των πλούτων - «Πώς να μην μου αρπάξουν τα πλούτη ούτε οι βασιλιάδες, ούτε οι κλέφτες να μην τα αρπάξουν, ούτε η φωτιά να τα κάψει, ούτε το νερό να τα παρασύρει, ούτε οι μη αγαπημένοι κληρονόμοι να τα αρπάξουν». Ενώ αυτός έτσι τα διαφυλάσσει και τα προστατεύει, εκείνα τα πλούτη είτε οι βασιλιάδες τα αρπάζουν, είτε οι κλέφτες τα αρπάζουν, είτε η φωτιά τα καίει, είτε το νερό τα παρασύρει, είτε οι μη αγαπημένοι κληρονόμοι τα αρπάζουν. Αυτός θλίβεται, εξαντλείται, θρηνεί, χτυπώντας το στήθος του κλαίει, περιπίπτει σε σύγχυση - «Αυτό που είχα, αυτό τώρα δεν υπάρχει πια». Αυτός επίσης, μοναχοί, είναι κίνδυνος των ηδονών ορατός εδώ και τώρα, σύνολο του υπαρξιακού πόνου εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές.

168. «Επιπλέον, μοναχοί, εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές, βασιλιάδες διαμάχονται με βασιλιάδες, της πολεμικής κάστας διαμάχονται με της πολεμικής κάστας, βραχμάνοι διαμάχονται με βραχμάνους, οικοδεσπότες διαμάχονται με οικοδεσπότες, μητέρα διαμάχεται με γιο, γιος διαμάχεται με μητέρα, πατέρα διαμάχεται με γιο, γιος διαμάχεται με πατέρα, αδελφός διαμάχεται με αδελφό, αδελφός διαμάχεται με αδελφή, αδελφή διαμάχεται

με αδελφό, φίλος διαμάχεται με φίλο. Αυτοί εκεί, εμπλεκόμενοι σε διαμάχη, διαφωνία και αντιδικία, επιτίθενται ο ένας στον άλλον με χέρια, επιτίθενται με πέτρες, επιτίθενται με ραβδιά, επιτίθενται με μαχαίρια. Αυτοί εκεί αντιμετωπίζουν τον θάνατο, και υπαρξιακό πόνο ίσο με τον θάνατο. Αυτός επίσης, μοναχοί, είναι κίνδυνος των ηδονών ορατός εδώ και τώρα, σύνολο του υπαρξιακού πόνου εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές.

«Επιπλέον, μοναχοί, εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές, αφού πάρουν σπαθί και ασπίδα, αφού εξοπλιστούν με τόξο και φαρέτρα, ορμούν σε μάχη παραταγμένη και από τις δύο πλευρές, ενώ βέλη εκτοξεύονται, ενώ λόγχες εκτοξεύονται, ενώ σπαθιά αστράφτουν. Αυτοί εκεί τρυπιούνται από βέλη, τρυπιούνται από λόγχες, τους κόβουν το κεφάλι με σπαθί. Αυτοί εκεί αντιμετωπίζουν τον θάνατο, και υπαρξιακό πόνο ίσο με τον θάνατο. Αυτός επίσης, μοναχοί, είναι κίνδυνος των ηδονών ορατός εδώ και τώρα, σύνολο του υπαρξιακού πόνου εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές.

«Επιπλέον, μοναχοί, εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές, αφού πάρουν σπαθί και ασπίδα, αφού εξοπλιστούν με τόξο και φαρέτρα, ορμούν σε προπύργια αλειμμένα με υγρή λάσπη, ενώ βέλη εκτοξεύονται, ενώ λόγχες εκτοξεύονται, ενώ σπαθιά αστράφτουν. Αυτοί εκεί τρυπιούνται από βέλη, τρυπιούνται από λόγχες, τους περιχύνουν με βραστή κοπριά, τους συνθλίβουν με πτυσσόμενη πύλη, τους κόβουν το κεφάλι με σπαθί. Αυτοί εκεί αντιμετωπίζουν τον θάνατο, και υπαρξιακό πόνο ίσο με τον θάνατο. Αυτός επίσης, μοναχοί, είναι κίνδυνος των ηδονών ορατός εδώ και τώρα, σύνολο του υπαρξιακού πόνου εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές.

169. «Επιπλέον, μοναχοί, εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές, διαρρηγνύουν τοίχους, αρπάζουν λεία, ληστεύουν σπίτια, στήνουν ενέδρες στους δρόμους, πηγαίνουν με τη γυναίκα άλλου. Αυτόν οι βασιλιάδες τον πιάνουν και του επιβάλλουν διάφορα βασανιστήρια - τον μαστιγώνουν με μαστίγια, τον χτυπούν με βέργες, τον χτυπούν με ρόπαλα· του κόβουν το χέρι, του κόβουν το πόδι, του κόβουν χέρια και πόδια, του κόβουν το αυτί, του κόβουν τη μύτη, του κόβουν αυτιά και μύτη· του κάνουν το βασανιστήριο του καυτού χυλού, του κάνουν το βασανιστήριο του κοχυλιού, του κάνουν το βασανιστήριο του στόματος του Ράχου, του κάνουν το βασανιστήριο του φλεγόμενου στεφανιού, του κάνουν το βασανιστήριο του φλεγόμενου χεριού, του κάνουν το βασανιστήριο των λωρίδων χόρτου, του κάνουν το βασανιστήριο του φλοιώδους ενδύματος, του κάνουν το βασανιστήριο της αντιλόπης, του κάνουν το βασανιστήριο του αγκιστριού κρέατος, του κάνουν το βασανιστήριο του νομίσματος, του κάνουν το βασανιστήριο του καυστικού τριψίματος, του κάνουν το βασανιστήριο του περιστρεφόμενου πασσάλου, του κάνουν το βασανιστήριο του αχυρένιου καθίσματος, τον περιχύνουν με καυτό λάδι, τον δίνουν στα σκυλιά να τον φάνε, τον καρφώνουν ζωντανό σε παλούκι, του κόβουν το κεφάλι με σπαθί. Αυτοί εκεί αντιμετωπίζουν τον θάνατο, και υπαρξιακό πόνο ίσο με τον θάνατο. Αυτός επίσης, μοναχοί, είναι κίνδυνος των ηδονών ορατός εδώ και τώρα, σύνολο του υπαρξιακού πόνου εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές.

«Επιπλέον, μοναχοί, εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές,

με αιτία μόνο τις ηδονές, συμπεριφέρονται με κακή σωματική συμπεριφορά, συμπεριφέρονται με κακή λεκτική συμπεριφορά, συμπεριφέρονται με κακή νοητική συμπεριφορά. Αυτοί, αφού συμπεριφέρθηκαν με κακή σωματική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκαν με κακή λεκτική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκαν με κακή νοητική συμπεριφορά, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιούνται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Αυτός επίσης, μοναχοί, είναι κίνδυνος των ηδονών που αφορά τη μελλοντική ζωή, σύνολο του υπαρξιακού πόνου εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές.

170. «Και ποια, μοναχοί, είναι η διαφυγή από τις ηδονές; Όποια, μοναχοί, είναι η απομάκρυνση της θέλησης και του πάθους για τις ηδονές, η εγκατάλειψη της θέλησης και του πάθους - αυτή είναι η διαφυγή από τις ηδονές.

«Όποιοι, μοναχοί, ασκητές ή βραχμάνοι δεν κατανοούν έτσι όπως πραγματικά είναι την απόλαυση των ηδονών ως απόλαυση και τον κίνδυνο ως κίνδυνο και τη διαφυγή ως διαφυγή, αυτοί βεβαίως είτε οι ίδιοι θα κατανοήσουν πλήρως τις ηδονές, είτε θα παρακινήσουν άλλον για εκείνο τον σκοπό ώστε κάποιος που ασκεί έτσι να κατανοήσει πλήρως τις ηδονές» - αυτό είναι αδύνατον. Όποιοι όμως, μοναχοί, ασκητές ή βραχμάνοι κατανοούν έτσι όπως πραγματικά είναι την απόλαυση των ηδονών ως απόλαυση και τον κίνδυνο ως κίνδυνο και τη διαφυγή ως διαφυγή, αυτοί βεβαίως είτε οι ίδιοι θα κατανοήσουν πλήρως τις ηδονές, είτε θα παρακινήσουν άλλον για εκείνο τον σκοπό ώστε κάποιος που ασκεί έτσι να κατανοήσει πλήρως τις ηδονές» - αυτό είναι δυνατόν.

171. «Και ποια, μοναχοί, είναι η απόλαυση της ύλης; Όπως, μοναχοί, μια νεαρή κόρη της πολεμικής κάστας ή μια νεαρή κόρη βραχμάνου ή μια νεαρή κόρη οικοδεσπότη, δεκαπέντε ή δεκαέξι ετών, ούτε πολύ ψηλή ούτε πολύ κοντή, ούτε πολύ αδύνατη ούτε πολύ παχιά, ούτε πολύ σκούρα ούτε πολύ ανοιχτόχρωμη, είναι εκείνη τη στιγμή, μοναχοί, στο υπέρτατο σημείο της ομορφιάς και της λάμψης;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». Η ευτυχία και η ευαρέσκεια, μοναχοί, που εγείρεται εξαρτώμενη από αυτή την ομορφιά και τη λάμψη - αυτή είναι η απόλαυση της ύλης.

«Και ποιος, μοναχοί, είναι ο κίνδυνος της ύλης; Εδώ, μοναχοί, κάποιος θα έβλεπε αυτή την ίδια αδελφή αργότερα, ογδόντα ή ενενήντα ή εκατό ετών από τη γέννηση, γηραιά, κυρτωμένη σαν τη δοκό στέγης, λυγισμένη, στηριζόμενη σε μπαστούνι, τρεμάμενη καθώς περπατάει, άρρωστη, με τη νιότη της χαμένη, με σπασμένα δόντια, με γκρίζα μαλλιά, με αραιά μαλλιά, με φαλακρό κεφάλι, με ρυτίδες, με σώμα γεμάτο κηλίδες. Τι νομίζετε, μοναχοί, εκείνη η προηγούμενη ομορφιά και λάμψη έχει εξαφανιστεί και ο κίνδυνος έχει εμφανιστεί;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». Αυτός επίσης, μοναχοί, είναι κίνδυνος της ύλης.

«Επιπλέον, μοναχοί, κάποιος θα έβλεπε αυτή την ίδια αδελφή άρρωστη, που υποφέρει, βαριά ασθενή, ξαπλωμένη στα δικά της ούρα και περιττώματα, βυθισμένη σε αυτά, που σηκώνεται από άλλους και ξαπλώνεται από άλλους. Τι νομίζετε, μοναχοί, εκείνη η προηγούμενη ομορφιά και λάμψη έχει εξαφανιστεί και ο κίνδυνος έχει εμφανιστεί;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». Αυτός επίσης, μοναχοί, είναι κίνδυνος της ύλης.

172. «Επιπλέον, μοναχοί, κάποιος θα έβλεπε αυτό το ίδιο σώμα της αδελφής πεταμένο στο νεκροταφείο - νεκρό μία ημέρα ή νεκρό δύο ημέρες ή νεκρό τρεις

ημέρες, φουσκωμένο, μελανιασμένο, γεμάτο πύον. Τι νομίζετε, μοναχοί, εκείνη η προηγούμενη ομορφιά και λάμψη έχει εξαφανιστεί και ο κίνδυνος έχει εμφανιστεί;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». Αυτός επίσης, μοναχοί, είναι κίνδυνος της ύλης.

«Επιπλέον, μοναχοί, κάποιος θα έβλεπε αυτό το ίδιο σώμα της αδελφής πεταμένο στο νεκροταφείο - τρωγόμενο από κοράκια ή τρωγόμενο από γεράκια ή τρωγόμενο από γύπες ή τρωγόμενο από ερωδιούς ή τρωγόμενο από σκύλους ή τρωγόμενο από τίγρεις ή τρωγόμενο από λεοπαρδάλεις ή τρωγόμενο από τσακάλια ή τρωγόμενο από διάφορα είδη πλασμάτων. Τι νομίζετε, μοναχοί, εκείνη η προηγούμενη ομορφιά και λάμψη έχει εξαφανιστεί και ο κίνδυνος έχει εμφανιστεί;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». Αυτός επίσης, μοναχοί, είναι κίνδυνος της ύλης.

«Επιπλέον, μοναχοί, κάποιος θα έβλεπε αυτό το ίδιο σώμα της αδελφής πεταμένο στο νεκροταφείο - έναν σκελετό με σάρκα και αίμα, συνδεδεμένο με τένοντες, έναν σκελετό χωρίς σάρκα αλειμμένο με αίμα, συνδεδεμένο με τένοντες, έναν σκελετό χωρίς σάρκα και αίμα, συνδεδεμένο με τένοντες, κόκαλα αποσυνδεδεμένα, σκορπισμένα προς όλες τις κατευθύνσεις - αλλού ένα κόκαλο του χεριού, αλλού ένα κόκαλο του ποδιού, αλλού ένα κόκαλο του αστραγάλου, αλλού ένα κόκαλο της κνήμης, αλλού ένα κόκαλο του μηρού, αλλού ένα κόκαλο της λεκάνης, αλλού ένα πλευρό, αλλού ένα κόκαλο της σπονδυλικής στήλης, αλλού ένα κόκαλο του ώμου, αλλού ένα κόκαλο του λαιμού, αλλού ένα κόκαλο της σιαγόνας, αλλού ένα δόντι, αλλού το κρανίο. Τι νομίζετε, μοναχοί, εκείνη η προηγούμενη ομορφιά και λάμψη έχει εξαφανιστεί και ο κίνδυνος έχει εμφανιστεί;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». Αυτός επίσης, μοναχοί, είναι κίνδυνος της ύλης.

«Επιπλέον, μοναχοί, κάποιος θα έβλεπε αυτό το ίδιο σώμα της αδελφής πεταμένο στο νεκροταφείο - κόκαλα λευκά με χρώμα σαν κοχύλι, κόκαλα σωριασμένα, περασμένα πάνω από ένα χρόνο, κόκαλα σαπισμένα, γίνονται σκόνη. Τι νομίζετε, μοναχοί, εκείνη η προηγούμενη ομορφιά και λάμψη έχει εξαφανιστεί και ο κίνδυνος έχει εμφανιστεί;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». Αυτός επίσης, μοναχοί, είναι κίνδυνος της ύλης.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η διαφυγή από την ύλη; Όποια, μοναχοί, είναι η απομάκρυνση της θέλησης και του πάθους για την ύλη, η εγκατάλειψη της θέλησης και του πάθους - αυτή είναι η διαφυγή από την ύλη.

«Όποιοι, μοναχοί, ασκητές ή βραχμάνοι δεν κατανοούν έτσι όπως πραγματικά είναι την απόλαυση της ύλης ως απόλαυση και τον κίνδυνο ως κίνδυνο και τη διαφυγή ως διαφυγή, αυτοί βεβαίως είτε οι ίδιοι θα κατανοήσουν πλήρως την ύλη, είτε θα παρακινήσουν άλλον για εκείνο τον σκοπό ώστε κάποιος που ασκεί έτσι να κατανοήσει πλήρως την ύλη» - αυτό είναι αδύνατον. Όποιοι όμως, μοναχοί, ασκητές ή βραχμάνοι κατανοούν έτσι όπως πραγματικά είναι την απόλαυση της ύλης ως απόλαυση και τον κίνδυνο ως κίνδυνο και τη διαφυγή ως διαφυγή, αυτοί βεβαίως είτε οι ίδιοι θα κατανοήσουν πλήρως την ύλη, είτε θα παρακινήσουν άλλον για εκείνο τον σκοπό ώστε κάποιος που ασκεί έτσι να κατανοήσει πλήρως την ύλη» - αυτό είναι δυνατόν.

173. «Και ποια, μοναχοί, είναι η απόλαυση των αισθημάτων; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φαύλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται

από την αποστασιοποίηση, διαμένει. Όταν, μοναχοί, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φαύλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, διαμένει, εκείνη τη στιγμή δεν προτίθεται ούτε για πάθηση του εαυτού του, ούτε προτίθεται για πάθηση άλλου, ούτε προτίθεται για πάθηση και των δύο· εκείνη τη στιγμή βιώνει μόνο αίσθημα χωρίς ταλαιπωρία. Λέω, μοναχοί, ότι η ύψιστη απουσία ταλαιπωρίας είναι η απόλαυση των αισθημάτων.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός, με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού, έχοντας επιτύχει τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από εσωτερική ηρεμία και ενότητα του νου, χωρίς λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση, διαμένει... κ.λπ... όταν, μοναχοί, ένας μοναχός, με την απαλλαγή από την αγαλλίαση, παραμένει με αταραξία, μνήμων και με πλήρη επίγνωση, και βιώνει σωματική ευτυχία, αυτό που οι ευγενείς περιγράφουν ως - 'αυτός που έχει αταραξία και μνήμη, που διαμένει στην ευτυχία', έχοντας επιτύχει την τρίτη διαλογιστική έκσταση, διαμένει... κ.λπ... όταν, μοναχοί, ένας μοναχός, με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης και με την εγκατάλειψη του πόνου, και με την προηγούμενη πάροδο της ευαρέσκειας και της δυσαρέσκειας, έχοντας επιτύχει την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο και την εξάγνιση της μνήμης λόγω της αταραξίας, διαμένει, εκείνη τη στιγμή δεν προτίθεται ούτε για πάθηση του εαυτού του, ούτε προτίθεται για πάθηση άλλου, ούτε προτίθεται για πάθηση και των δύο· εκείνη τη στιγμή βιώνει μόνο αίσθημα χωρίς ταλαιπωρία. Λέω, μοναχοί, ότι η ύψιστη απουσία ταλαιπωρίας είναι η απόλαυση των αισθημάτων.

174. «Και ποιος, μοναχοί, είναι ο κίνδυνος των αισθημάτων; Επειδή, μοναχοί, τα αισθήματα είναι παροδικά, επώδυνα και υποκείμενα σε μεταβολή - αυτός είναι ο κίνδυνος των αισθημάτων.

«Και ποια, μοναχοί, είναι η διαφυγή από τα αισθήματα; Όποια, μοναχοί, είναι η απομάκρυνση της θέλησης και του πάθους για τα αισθήματα, η εγκατάλειψη της θέλησης και του πάθους - αυτή είναι η διαφυγή από τα αισθήματα.

«Όποιοι, μοναχοί, ασκητές ή βραχμάνοι δεν κατανοούν έτσι όπως πραγματικά είναι την απόλαυση των αισθημάτων ως απόλαυση και τον κίνδυνο ως κίνδυνο και τη διαφυγή ως διαφυγή, αυτοί βεβαίως είτε οι ίδιοι θα κατανοήσουν πλήρως τα αισθήματα, είτε θα παρακινήσουν άλλον για εκείνο τον σκοπό ώστε κάποιος που ασκεί έτσι να κατανοήσει πλήρως τα αισθήματα» - αυτό είναι αδύνατον. Όποιοι όμως, μοναχοί, ασκητές ή βραχμάνοι κατανοούν έτσι όπως πραγματικά είναι την απόλαυση των αισθημάτων ως απόλαυση και τον κίνδυνο ως κίνδυνο και τη διαφυγή ως διαφυγή, αυτοί βεβαίως είτε οι ίδιοι θα κατανοήσουν πλήρως τα αισθήματα, είτε θα παρακινήσουν άλλον για εκείνο τον σκοπό ώστε κάποιος που ασκεί έτσι να κατανοήσει πλήρως τα αισθήματα» - αυτό είναι δυνατόν».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Μαχαντουκκχακκχάνδα, τρίτη.

4. Η συντομότερη ομιλία για το σύνολο της ταλαιπωρίας

175. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στους Σάκκα, στην Καπιλαβάττχου, στο μοναστήρι του Νιγκρόντα. Τότε ο Μαχανάμα ο Σάκκα πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο Μαχανάμα ο Σάκκα είπε στον Ευλογημένο: «Για πολύ καιρό, σεβάσμιε κύριε, γνωρίζω τη Διδασκαλία που έχει διδάξει έτσι ο Ευλογημένος - 'η απληστία είναι ακαθαρσία του νου, το μίσος είναι ακαθαρσία του νου, η αυταπάτη είναι ακαθαρσία του νου'. Και έτσι, σεβάσμιε κύριε, γνωρίζω τη Διδασκαλία που έχει διδάξει ο Ευλογημένος - 'η απληστία είναι ακαθαρσία του νου, το μίσος είναι ακαθαρσία του νου, η αυταπάτη είναι ακαθαρσία του νου'. Και όμως μερικές φορές καταστάσεις απληστίας κατακυριεύουν τη συνείδησή μου, καταστάσεις μίσους κατακυριεύουν τη συνείδησή μου, καταστάσεις αυταπάτης κατακυριεύουν τη συνείδησή μου. Σε μένα, σεβάσμιε κύριε, έρχεται αυτή η σκέψη: 'Ποιος άραγε παράγοντας δεν έχει εγκαταλειφθεί εσωτερικά από μένα, εξαιτίας του οποίου μερικές φορές καταστάσεις απληστίας κατακυριεύουν τη συνείδησή μου, καταστάσεις μίσους κατακυριεύουν τη συνείδησή μου, καταστάσεις αυταπάτης κατακυριεύουν τη συνείδησή μου;'»

176. «Αυτός ακριβώς, Μαχανάμα, ο παράγοντας δεν έχει εγκαταλειφθεί εσωτερικά από σένα, εξαιτίας του οποίου μερικές φορές καταστάσεις απληστίας κατακυριεύουν τη συνείδησή σου, καταστάσεις μίσους κατακυριεύουν τη συνείδησή σου, καταστάσεις αυταπάτης κατακυριεύουν τη συνείδησή σου. Αν όμως, Μαχανάμα, αυτός ο παράγοντας είχε εγκαταλειφθεί εσωτερικά από σένα, δεν θα παρέμενες εντός οικίας, δεν θα καταναλώνες ηδονές. Επειδή όμως, Μαχανάμα, αυτός ακριβώς ο παράγοντας δεν έχει εγκαταλειφθεί εσωτερικά από σένα, γι' αυτό παραμένεις εντός οικίας, καταναλώνεις ηδονές.

177. «"Οι ηδονές έχουν λίγη απόλαυση, πολλή δυστυχία, πολύ άγχος, ο κίνδυνος σε αυτές είναι περισσότερος" - ακόμη κι αν, Μαχανάμα, αυτό έχει ιδωθεί καλά από έναν ευγενή μαθητή όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, και αυτός δεν επιτυγχάνει αγαλλίαση και ευτυχία πέρα από τις ηδονές, πέρα από τις φαύλες νοητικές καταστάσεις, ή κάτι άλλο πιο γαλήνιο από αυτό· τότε αυτός δεν είναι ακόμα αυτός που δεν επιστρέφει στις ηδονές. Αλλά όταν, Μαχανάμα, για έναν ευγενή μαθητή "οι ηδονές έχουν λίγη απόλαυση, πολλή δυστυχία, πολύ άγχος, ο κίνδυνος σε αυτές είναι περισσότερος" - έτσι αυτό έχει ιδωθεί καλά όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, και αυτός επιτυγχάνει αγαλλίαση και ευτυχία πέρα από τις ηδονές, πέρα από τις φαύλες νοητικές καταστάσεις, ή κάτι άλλο πιο γαλήνιο από αυτό· τότε αυτός είναι αυτός που δεν επιστρέφει στις ηδονές.

«Και σε μένα, Μαχανάμα, πριν ακόμα από την ανώτατη φώτιση, όταν δεν είχα ακόμα αφυπνιστεί πλήρως, όντας ακόμα Μπόντχισαττα, "οι ηδονές έχουν λίγη απόλαυση, πολλή δυστυχία, πολύ άγχος, ο κίνδυνος σε αυτές είναι περισσότερος" - έτσι αυτό είχε ιδωθεί καλά όπως πραγματικά είναι με ορθή σοφία, και εγώ δεν είχα επιτύχει αγαλλίαση και ευτυχία πέρα από τις ηδονές, πέρα από τις φαύλες νοητικές καταστάσεις, ή κάτι άλλο πιο γαλήνιο από αυτό· τότε εγώ δεν αναγνώρισα ακόμα τον εαυτό μου ως αυτόν που δεν επιστρέφει στις ηδονές. Αλλά όταν σε μένα, Μαχανάμα, "οι ηδονές έχουν λίγη απόλαυση, πολλή δυστυχία, πολύ άγχος, ο κίνδυνος σε αυτές είναι περισσότερος" - έτσι αυτό είχε ιδωθεί καλά όπως πραγματικά είναι με

ορθή σοφία, και εγώ είχα επιτύχει αγαλλίαση και ευτυχία πέρα από τις ηδονές, πέρα από τις φάυλες νοητικές καταστάσεις, ή κάτι άλλο πιο γαλήνιο από αυτό· τότε εγώ αναγνώρισα τον εαυτό μου ως αυτόν που δεν επιστρέφει στις ηδονές.

178. «Και ποια, Μαχανάμα, είναι η απόλαυση των ηδονών; Αυτά είναι τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής, Μαχανάμα. Ποια πέντε; Υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές· ήχοι αντιληπτοί από το αυτί... κ.λπ... Οσμές αντιληπτές από τη μύτη... Γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... απτά αντικείμενα αντιληπτά από το σώμα, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά - αυτά, Μαχανάμα, είναι τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής. Η ευτυχία και η ευαρέσκεια, Μαχανάμα, που εγείρεται εξαρτώμενη από αυτά τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής - αυτή είναι η απόλαυση των ηδονών.

«Και ποιος, Μαχανάμα, είναι ο κίνδυνος των ηδονών; Εδώ, Μαχανάμα, ένας γιος καλής οικογένειας κερδίζει τη ζωή του με οποιαδήποτε τέχνη - είτε με σφραγίδες είτε με αρίθμηση είτε με εκτίμηση είτε με γεωργία είτε με εμπόριο είτε με βοσκή αγελάδων είτε με τοξοβολία είτε με βασιλική υπηρεσία είτε με κάποια άλλη τέχνη, αντιμέτωπος με το κρύο, αντιμέτωπος με τη ζέστη, ταλαιπωρούμενος από την επαφή με αλογόμυγες, κουνούπια, άνεμο, ήλιο και ερπετά, πεθαίνοντας από πείνα και δίψα· αυτός επίσης, Μαχανάμα, είναι κίνδυνος των ηδονών ορατός εδώ και τώρα, σύνολο του υπαρξιακού πόνου εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές.

«Αν, Μαχανάμα, σε αυτόν τον γιο καλής οικογένειας που έτσι εργάζεται, αγωνίζεται και προσπαθεί, εκείνα τα πλούτη δεν επιτυγχάνονται, αυτός θλίβεται, εξαντλείται, θρηνεί, χτυπώντας το στήθος του κλαίει, περιπίπτει σε σύγχυση: «Μάταιη πράγματι η εργασία μου, άκαρπη πράγματι η προσπάθειά μου». Αυτός επίσης, Μαχανάμα, είναι κίνδυνος των ηδονών ορατός εδώ και τώρα, σύνολο του υπαρξιακού πόνου εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές.

«Αν, Μαχανάμα, σε αυτόν τον γιο καλής οικογένειας που έτσι εργάζεται, αγωνίζεται και προσπαθεί, εκείνα τα πλούτη επιτυγχάνονται. Αυτός βιώνει πόνο και δυσαρέσκεια εξαιτίας της διαφύλαξης εκείνων των πλούτων - «Πώς να μην μου αρπάξουν τα πλούτη ούτε οι βασιλιάδες, ούτε οι κλέφτες να μην τα αρπάξουν, ούτε η φωτιά να τα κάψει, ούτε το νερό να τα παρασύρει, ούτε οι μη αγαπημένοι κληρονόμοι να τα αρπάξουν». Ενώ αυτός έτσι τα διαφυλάσσει και τα προστατεύει, εκείνα τα πλούτη είτε οι βασιλιάδες τα αρπάζουν, είτε οι κλέφτες τα αρπάζουν, είτε η φωτιά τα καίει, είτε το νερό τα παρασύρει, είτε οι μη αγαπημένοι κληρονόμοι τα αρπάζουν. Αυτός θλίβεται, εξαντλείται, θρηνεί, χτυπώντας το στήθος του κλαίει, περιπίπτει σε σύγχυση - «Αυτό που είχα, αυτό τώρα δεν υπάρχει πια». Αυτός επίσης, Μαχανάμα, είναι κίνδυνος των ηδονών ορατός εδώ και τώρα, σύνολο του υπαρξιακού πόνου εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές.

«Επιπλέον, Μαχανάμα, εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές, βασιλιάδες διαμάχονται με βασιλιάδες, της πολεμικής κάστας διαμάχονται με της πολεμικής κάστας, βραχμάνοι διαμάχονται με βραχμάνους, οικοδεσπότες διαμάχονται με οικοδεσπότες, μητέρα διαμάχεται με γιο, γιος διαμάχεται με μητέρα, πατέρας διαμάχεται με γιο, γιος διαμάχεται με πατέρα,

αδελφός διαμάχεται με αδελφό, αδελφός διαμάχεται με αδελφή, αδελφή διαμάχεται με αδελφό, φίλος διαμάχεται με φίλο. Αυτοί εκεί, εμπλεκόμενοι σε διαμάχη, διαφωνία και αντιδικία, επιτίθενται ο ένας στον άλλον με χέρια, επιτίθενται με πέτρες, επιτίθενται με ραβδιά, επιτίθενται με μαχαίρια. Αυτοί εκεί αντιμετωπίζουν τον θάνατο, και υπαρξιακό πόνο ίσο με τον θάνατο. Αυτός επίσης, Μαχανάμα, είναι κίνδυνος των ηδονών ορατός εδώ και τώρα, σύνολο του υπαρξιακού πόνου εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές.

«Επιπλέον, Μαχανάμα, εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές, αφού πάρουν σπαθί και ασπίδα, αφού εξοπλιστούν με τόξο και φαρέτρα, ορμούν σε μάχη παραταγμένη και από τις δύο πλευρές, ενώ βέλη εκτοξεύονται, ενώ λόγχες εκτοξεύονται, ενώ σπαθιά αστράφτουν. Αυτοί εκεί τρυπιούνται από βέλη, τρυπιούνται από λόγχες, τους κόβουν το κεφάλι με σπαθί. Αυτοί εκεί αντιμετωπίζουν τον θάνατο, και υπαρξιακό πόνο ίσο με τον θάνατο. Αυτός επίσης, Μαχανάμα, είναι κίνδυνος των ηδονών ορατός εδώ και τώρα, σύνολο του υπαρξιακού πόνου εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές.

«Επιπλέον, Μαχανάμα, εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές, αφού πάρουν σπαθί και ασπίδα, αφού εξοπλιστούν με τόξο και φαρέτρα, ορμούν σε προπύργια αλειμμένα με υγρή λάσπη, ενώ βέλη εκτοξεύονται, ενώ λόγχες εκτοξεύονται, ενώ σπαθιά αστράφτουν. Αυτοί εκεί τρυπιούνται από βέλη, τρυπιούνται από λόγχες, τους περιχύνουν με βραστή κοπριά, τους συνθλίβουν με πτυσσόμενη πύλη, τους κόβουν το κεφάλι με σπαθί. Αυτοί εκεί αντιμετωπίζουν τον θάνατο, και υπαρξιακό πόνο ίσο με τον θάνατο. Αυτός επίσης, Μαχανάμα, είναι κίνδυνος των ηδονών ορατός εδώ και τώρα, σύνολο του υπαρξιακού πόνου εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές.

«Επιπλέον, Μαχανάμα, εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές, διαρρηγνύουν τοίχους, αρπάζουν λεία, ληστεύουν σπίτια, στήνουν ενέδρες στους δρόμους, πηγαίνουν με τη γυναίκα άλλου. Αυτόν οι βασιλιάδες τον πιάνουν και του επιβάλλουν διάφορα βασανιστήρια - τον μαστιγώνουν με μαστίγια, τον χτυπούν με βέργες, τον χτυπούν με ρόπαλα· του κόβουν το χέρι, του κόβουν το πόδι, του κόβουν χέρια και πόδια, του κόβουν το αυτί, του κόβουν τη μύτη, του κόβουν αυτιά και μύτη· του κάνουν το βασανιστήριο του καυτού χυλού, του κάνουν το βασανιστήριο του κοχυλιού, του κάνουν το βασανιστήριο του στόματος του Ράχου, του κάνουν το βασανιστήριο του φλεγόμενου στεφανιού, του κάνουν το βασανιστήριο του φλεγόμενου χεριού, του κάνουν το βασανιστήριο των λωρίδων χόρτου, του κάνουν το βασανιστήριο του φλοιώδους ενδύματος, του κάνουν το βασανιστήριο της αντιλόπης, του κάνουν το βασανιστήριο του αγκιστριού κρέατος, του κάνουν το βασανιστήριο του νομίσματος, του κάνουν το βασανιστήριο του καυστικού τριψίματος, του κάνουν το βασανιστήριο του περιστρεφόμενου πασσάλου, του κάνουν το βασανιστήριο του αχυρένιου καθίσματος, τον περιχύνουν με καυτό λάδι, τον δίνουν στα σκυλιά να τον φάνε, τον καρφώνουν ζωντανό σε παλούκι, του κόβουν το κεφάλι με σπαθί. Αυτοί εκεί αντιμετωπίζουν τον θάνατο, και υπαρξιακό πόνο ίσο με τον θάνατο. Αυτός επίσης, Μαχανάμα, είναι κίνδυνος των ηδονών ορατός εδώ και τώρα, σύνολο του υπαρξιακού πόνου εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές.

«Επιπλέον, Μαχανάμα, εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές, συμπεριφέρονται με κακή σωματική συμπεριφορά, συμπεριφέρονται με κακή λεκτική συμπεριφορά, συμπεριφέρονται με κακή νοητική συμπεριφορά. Αυτοί, αφού συμπεριφέρθηκαν με κακή σωματική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκαν με κακή λεκτική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκαν με κακή νοητική συμπεριφορά, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιούνται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Αυτός επίσης, Μαχανάμα, είναι κίνδυνος των ηδονών που αφορά τη μελλοντική ζωή, σύνολο του υπαρξιακού πόνου εξαιτίας των ηδονών, με πηγή τις ηδονές, με αιτία τις ηδονές, με αιτία μόνο τις ηδονές.

179. «Κάποτε, Μαχανάμα, διέμενα στο Ρατζάγκαχα, στο όρος Γκιτζτζακούτα. Εκείνη την περίοδο αρκετοί Τζαϊν στον Μαύρο Βράχο στην πλαγιά του Ισιγκίλι στέκονταν όρθιοι, αρνούμενοι να καθίσουν, και βίωναν οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα αισθήματα που προκλήθηκαν από τη δική τους προσπάθεια. Τότε εγώ, Μαχανάμα, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγήκα από την απομόνωση, πήγα στον Μαύρο Βράχο στην πλαγιά του Ισιγκίλι, εκεί όπου ήταν εκείνοι οι Τζαϊν· αφού τους πλησίασα, είπα σε εκείνους τους Τζαϊν: «Γιατί εσείς, φίλοι Τζαϊν, στέκεστε όρθιοι, αρνούμενοι να καθίσετε, και βιώνετε οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα αισθήματα που προκλήθηκαν από τη δική σας προσπάθεια;» Όταν αυτό ειπώθηκε, Μαχανάμα, εκείνοι οι Τζαϊν μου είπαν: «Ο Τζαϊν Νατάπουττα, φίλε, είναι παντογνώστης, βλέπει τα πάντα, διακηρύσσει πλήρη γνώση και ενόραση: 'Είτε περπατώ είτε στέκομαι είτε κοιμάμαι είτε είμαι ξύπνιος, η γνώση και η ενόραση είναι συνεχώς και αδιάκοπα παρούσα σε μένα'. Αυτός λέει τα εξής: 'Υπάρχει πράγματι, Τζαϊν, κακόβουλη πράξη που έχετε κάνει στο παρελθόν· αυτήν εξαλείψτε με αυτή τη δριμέα εκτέλεση αυστηρού ασκητισμού· και εφόσον εδώ τώρα είστε συγκρατημένοι σωματικά, συγκρατημένοι λεκτικά, συγκρατημένοι νοητικά, αυτό είναι η μη-εκτέλεση κακόβουλης πράξης στο μέλλον· έτσι με την εξάλειψη των παλιών πράξεων μέσω του αυστηρού ασκητισμού, και με τη μη-εκτέλεση νέων πράξεων, δεν θα υπάρχει επανεμφάνιση στο μέλλον· με τη μη-επανεμφάνιση στο μέλλον, η εξάλειψη της πράξης· με την εξάλειψη της πράξης, η εξάλειψη του υπαρξιακού πόνου· με την εξάλειψη του υπαρξιακού πόνου, η εξάλειψη του αισθήματος· με την εξάλειψη του αισθήματος, όλος ο υπαρξιακός πόνος θα έχει διαβρωθεί'. Και αυτό μας αρέσει και μας ικανοποιεί, και γι' αυτό είμαστε ευχαριστημένοι».

180. «Όταν αυτό ειπώθηκε, εγώ, Μαχανάμα, είπα σε εκείνους τους Τζαϊν: "Μήπως όμως εσείς, φίλοι Τζαϊν, γνωρίζετε - υπήρχαμε πράγματι εμείς στο παρελθόν και δεν είναι ότι δεν υπήρχαμε;" "Όχι βέβαια, φίλε". "Μήπως όμως εσείς, φίλοι Τζαϊν, γνωρίζετε - κάναμε πράγματι εμείς στο παρελθόν κακόβουλη πράξη και δεν είναι ότι δεν κάναμε;" "Όχι βέβαια, φίλε". "Μήπως όμως εσείς, φίλοι Τζαϊν, γνωρίζετε - τέτοιου είδους ή τέτοιου είδους κακόβουλη πράξη κάναμε;" "Όχι βέβαια, φίλε". "Μήπως όμως εσείς, φίλοι Τζαϊν, γνωρίζετε - τόσοσ υπαρξιακός πόνος έχει διαβρωθεί, ή τόσοσ υπαρξιακός πόνος πρέπει να διαβρωθεί, ή όταν τόσοσ υπαρξιακός πόνος διαβρωθεί όλος ο υπαρξιακός πόνος θα έχει διαβρωθεί;" "Όχι βέβαια, φίλε". "Μήπως όμως εσείς, φίλοι Τζαϊν, γνωρίζετε - στην παρούσα ζωή την εγκατάλειψη των φαύλων νοητικών καταστάσεων, την απόκτηση των καλών νοητικών καταστάσεων;" "Όχι βέβαια, φίλε".

"Έτσι λοιπόν εσείς, φίλοι Τζαϊν, δεν γνωρίζετε -υπήρχαμε πράγματι εμείς στο παρελθόν και δεν είναι ότι δεν υπήρχαμε, δεν γνωρίζετε - κάναμε πράγματι εμείς στο παρελθόν κακόβουλη πράξη και δεν είναι ότι δεν κάναμε, δεν γνωρίζετε - τέτοιου είδους ή τέτοιου είδους κακόβουλη πράξη κάναμε, δεν γνωρίζετε - τόσος υπαρξιακός πόνος έχει διαβρωθεί, ή τόσος υπαρξιακός πόνος πρέπει να διαβρωθεί, ή όταν τόσος υπαρξιακός πόνος διαβρωθεί όλος ο υπαρξιακός πόνος θα έχει διαβρωθεί. Δεν γνωρίζετε - στην παρούσα ζωή την εγκατάλειψη των φαύλων νοητικών καταστάσεων, την απόκτηση των καλών νοητικών καταστάσεων. Αν αυτό είναι έτσι, φίλοι Τζαϊν, εκείνοι στον κόσμο που είναι σκληροί, με αιματοβαμμένα χέρια, με άγριες δραστηριότητες, αναγεννημένοι μεταξύ των ανθρώπων, αυτοί αναχωρούν μεταξύ των Τζαϊν;" "Όχι βέβαια, φίλε Γκόταμα, η ευτυχία δεν επιτυγχάνεται μέσω της ευτυχίας, η ευτυχία επιτυγχάνεται μέσω του υπαρξιακού πόνου· και αν, φίλε Γκόταμα, η ευτυχία επιτυγχανόταν μέσω της ευτυχίας, ο βασιλιάς της Μαγκάντα Σενίγια Μπιμπισάρα θα επιτύγχανε την ευτυχία, ο βασιλιάς της Μαγκάντα Σενίγια Μπιμπισάρα θα ζούσε πιο ευτυχισμένα από τον σεβάσμιο Γκόταμα".

"Σίγουρα από τους σεβάσμιους Τζαϊν ειπώθηκαν βιαστικά λόγια χωρίς αναλογισμό - όχι βέβαια, φίλε Γκόταμα, η ευτυχία δεν επιτυγχάνεται μέσω της ευτυχίας, η ευτυχία επιτυγχάνεται μέσω του υπαρξιακού πόνου· και αν, φίλε Γκόταμα, η ευτυχία επιτυγχανόταν μέσω της ευτυχίας, ο βασιλιάς της Μαγκάντα Σενίγια Μπιμπισάρα θα επιτύγχανε την ευτυχία, ο βασιλιάς της Μαγκάντα Σενίγια Μπιμπισάρα θα ζούσε πιο ευτυχισμένα από τον σεβάσμιο Γκόταμα". Αλλά εγώ ο ίδιος θα έπρεπε να ερωτηθώ εκεί - ποιος άραγε από τους σεβάσμιους ζει πιο ευτυχισμένα, ο βασιλιάς της Μαγκάντα Σενίγια Μπιμπισάρα ή ο σεβάσμιος Γκόταμα;" "Σίγουρα, φίλε Γκόταμα, από εμάς ειπώθηκαν βιαστικά λόγια χωρίς αναλογισμό - όχι βέβαια, φίλε Γκόταμα, η ευτυχία δεν επιτυγχάνεται μέσω της ευτυχίας, η ευτυχία επιτυγχάνεται μέσω του υπαρξιακού πόνου· και αν, φίλε Γκόταμα, η ευτυχία επιτυγχανόταν μέσω της ευτυχίας, ο βασιλιάς της Μαγκάντα Σενίγια Μπιμπισάρα θα επιτύγχανε την ευτυχία, ο βασιλιάς της Μαγκάντα Σενίγια Μπιμπισάρα θα ζούσε πιο ευτυχισμένα από τον σεβάσμιο Γκόταμα. Αλλά ας μείνει αυτό, τώρα εμείς ρωτάμε τον σεβάσμιο Γκόταμα - ποιος άραγε από τους σεβάσμιους ζει πιο ευτυχισμένα, ο βασιλιάς της Μαγκάντα Σενίγια Μπιμπισάρα ή ο σεβάσμιος Γκόταμα;"

«Τότε λοιπόν, φίλοι Τζαϊν, θα σας ρωτήσω κάτι σχετικά με αυτό. Όπως σας αρέσει, έτσι να απαντήσετε. Τι νομίζετε, φίλοι Τζαϊν, είναι ικανός ο βασιλιάς της Μαγκάντα Σενίγια Μπιμπισάρα, χωρίς να κινεί το σώμα, χωρίς να μιλάει, να διαμένει βιώνοντας αποκλειστική ευτυχία για επτά νύχτες και μέρες;» "Όχι βέβαια, φίλε".

«Τι νομίζετε, φίλοι Τζαϊν, είναι ικανός ο βασιλιάς της Μαγκάντα Σενίγια Μπιμπισάρα, χωρίς να κινεί το σώμα, χωρίς να μιλάει, για έξι νύχτες και μέρες... κ.λπ... πέντε νύχτες και μέρες... τέσσερις νύχτες και μέρες... τρεις νύχτες και μέρες... δύο νύχτες και μέρες... μία νύχτα και μέρα να διαμένει βιώνοντας αποκλειστική ευτυχία;» "Όχι βέβαια, φίλε".

«Εγώ όμως, φίλοι Τζαϊν, είμαι ικανός χωρίς να κινώ το σώμα, χωρίς να μιλάω, να διαμένω βιώνοντας αποκλειστική ευτυχία για μία νύχτα και μέρα. Εγώ όμως, φίλοι Τζαϊν, είμαι ικανός χωρίς να κινώ το σώμα, χωρίς να μιλάω, για δύο νύχτες και μέρες... τρεις νύχτες και μέρες... τέσσερις νύχτες και μέρες... πέντε νύχτες και μέρες... έξι νύχτες και μέρες... επτά νύχτες και μέρες να διαμένω βιώνοντας αποκλειστική ευτυχία. Τι νομίζετε, φίλοι Τζαϊν, αν αυτό είναι έτσι, ποιος ζει πιο

ευτυχισμένα, ο βασιλιάς της Μαγκάντα Σενίγια Μπιμπισάρα ή εγώ;» «Αν αυτό είναι έτσι, ο σεβάσμιος Γκόταμα ζει πιο ευτυχισμένα από τον βασιλιά της Μαγκάντα Σενίγια Μπιμπισάρα»».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Ο Μαχανάμα ο Σάκκα, ευχαριστημένος, αγαλλίασε με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Τσουλαντουκκχακκχάνδα, τέταρτη.

5. Η ομιλία για την επαγωγή

181. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα διέμενε στη χώρα των Μπάγκα, στο Σουσουμαραγκίρα, στο δάσος Μπεσακαλά, στο πάρκο των ελαφιών. Εκεί ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα απευθύνθηκε στους μοναχούς - «Φίλοι μοναχοί». «Φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Μαχαμογκαλλάνα. Ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα είπε αυτό -

«Αν ένας μοναχός, φίλοι, προσκαλεί για νουθεσία - 'Ας με νουθετήσουν οι σεβάσμιοι, είμαι άξιος νουθεσίας από τους σεβασμίους', αλλά αυτός είναι δύσκολος στην αποδοχή συμβουλής, προικισμένος με παράγοντες που δημιουργούν δυσκολία στην αποδοχή συμβουλής, ανυπόμονος, μη δεχόμενος ευνοϊκά την παραίνεση, τότε οι σύντροφοι στην άγια ζωή θεωρούν ότι δεν πρέπει να του μιλήσουν, θεωρούν ότι δεν πρέπει να τον νουθετήσουν, και θεωρούν ότι δεν πρέπει να έχουν εμπιστοσύνη σε αυτό το άτομο.

«Και ποιοι, φίλοι, είναι οι παράγοντες που δημιουργούν δυσκολία στην αποδοχή συμβουλής; Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός έχει κακόβουλες επιθυμίες και υποκύπτει σε κακόβουλες επιθυμίες. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός έχει κακόβουλες επιθυμίες και υποκύπτει σε κακόβουλες επιθυμίες - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί δυσκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός εξυψώνει τον εαυτό του και υποτιμά τους άλλους. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός εξυψώνει τον εαυτό του και υποτιμά τους άλλους - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί δυσκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός είναι οργίλος και κυριευμένος από οργή. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός είναι οργίλος και κυριευμένος από οργή - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί δυσκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός είναι οργίλος και εξαιτίας της οργής είναι μνησικάκος. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός είναι οργίλος και εξαιτίας της οργής είναι μνησικάκος - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί δυσκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός είναι οργίλος και εξαιτίας της οργής είναι επιθετικός. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός είναι οργίλος και εξαιτίας της οργής είναι επιθετικός - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί δυσκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός είναι οργίλος και εκφέρει λόγια που συνορεύουν με την οργή. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός είναι οργίλος και εκφέρει λόγια που συνορεύουν με την οργή - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί δυσκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, αντιτίθεται στον κατήγορο. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, αντιτίθεται στον κατήγορο - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί δυσκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, υποτιμά τον κατήγορο. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, υποτιμά τον κατήγορο - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί δυσκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, αντικατηγορεί τον κατήγορο. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, αντικατηγορεί τον κατήγορο - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί δυσκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, αποφεύγει το ένα με το άλλο, παρεκκλίνει τη συζήτηση εξωτερικά, και εκδηλώνει εκνευρισμό και μίσος και δυσαρέσκεια. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, αποφεύγει το ένα με το άλλο, παρεκκλίνει τη συζήτηση εξωτερικά, και εκδηλώνει εκνευρισμό και μίσος και δυσαρέσκεια - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί δυσκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, δεν δίνει ικανοποιητική εξήγηση για τη συμπεριφορά του. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, δεν δίνει ικανοποιητική εξήγηση για τη συμπεριφορά του - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί δυσκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός είναι υποτιμητικός και ανταγωνιστικός. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός είναι υποτιμητικός και ανταγωνιστικός - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί δυσκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός είναι ζηλόφθονος και τσιγκούνης. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός είναι ζηλόφθονος και τσιγκούνης - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί δυσκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός είναι δόλιος και απατηλός. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός είναι δόλιος και απατηλός - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί δυσκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός είναι ισχυρογνώμονας και υπεροπτικός. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός είναι ισχυρογνώμονας και υπεροπτικός - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί δυσκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός είναι αγκιστρωμένος στις προσωπικές του απόψεις, ο διατηρών με πείσμα τις προσωπικές του απόψεις, εγκαταλείπων τις προσωπικές του απόψεις με δυσκολία. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός είναι αγκιστρωμένος στις προσωπικές του απόψεις, ο διατηρών με πείσμα τις προσωπικές του απόψεις, εγκαταλείπων τις προσωπικές του απόψεις με δυσκολία - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί δυσκολία στην αποδοχή συμβουλής. Αυτοί, φίλοι, ονομάζονται παράγοντες που κάνουν κάποιον δύσκολο να συμβουλευτεί.

182. «Ακόμα κι αν, φίλοι, ένας μοναχός δεν προσκαλεί για νουθεσία -'Ας με νουθετήσουν οι σεβάσμιοι, είμαι άξιος νουθεσίας από τους σεβασμίους', αλλά αυτός είναι εύκολος στην αποδοχή συμβουλής, προικισμένος με παράγοντες που δημιουργούν ευκολία στην αποδοχή συμβουλής, υπομονετικός, δεχόμενος ευνοϊκά την παραίνεση, τότε οι σύντροφοι στην άγια ζωή θεωρούν ότι πρέπει να του μιλήσουν, θεωρούν ότι πρέπει να τον νουθετήσουν, και θεωρούν ότι πρέπει να έχουν εμπιστοσύνη σε αυτό το άτομο.

«Και ποιοι, φίλοι, είναι οι παράγοντες που δημιουργούν ευκολία στην αποδοχή συμβουλής; Εδώ, φίλοι, ένας μοναχός δεν έχει κακόβουλες επιθυμίες και δεν υποκύπτει σε κακόβουλες επιθυμίες. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός δεν έχει κακόβουλες επιθυμίες και δεν υποκύπτει σε κακόβουλες επιθυμίες - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί ευκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός δεν εξυψώνει τον εαυτό του και δεν υποτιμά τους άλλους. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός δεν εξυψώνει τον εαυτό του και δεν υποτιμά τους άλλους - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί ευκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός δεν είναι οργίλος και δεν είναι κυριευμένος από οργή. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός δεν είναι οργίλος και δεν είναι κυριευμένος από οργή - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί ευκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός δεν είναι οργίλος και εξαιτίας της οργής δεν είναι μνησικάκος. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός δεν είναι οργίλος και εξαιτίας της οργής δεν είναι μνησικάκος - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί ευκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός δεν είναι οργίλος και εξαιτίας της οργής δεν είναι επιθετικός. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός δεν είναι οργίλος και εξαιτίας της οργής δεν είναι επιθετικός - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί ευκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός δεν είναι οργίλος και δεν εκφέρει λόγια που συνορεύουν με την οργή. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός δεν είναι οργίλος και δεν εκφέρει λόγια που συνορεύουν με την οργή - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί ευκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, δεν αντιτίθεται στον κατήγορο. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, δεν αντιτίθεται στον κατήγορο - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί ευκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, δεν υποτιμά τον κατήγορο. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, δεν υποτιμά τον κατήγορο - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί ευκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, δεν αντικατηγορεί τον κατήγορο. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, δεν αντικατηγορεί τον κατήγορο - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί ευκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, δεν αποφεύγει το ένα με το άλλο, δεν παρεκκλίνει τη συζήτηση εξωτερικά, και δεν εκδηλώνει εκνευρισμό και μίσος και δυσaréσκεια. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, δεν αποφεύγει το ένα με το άλλο, δεν παρεκκλίνει τη συζήτηση εξωτερικά, και δεν εκδηλώνει εκνευρισμό και μίσος και δυσaréσκεια - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί ευκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, δίνει ικανοποιητική εξήγηση για τη συμπεριφορά του. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, δίνει ικανοποιητική εξήγηση για τη συμπεριφορά του - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί ευκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός είναι χωρίς υποτίμηση και χωρίς περιφρόνηση. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός είναι χωρίς υποτίμηση και χωρίς περιφρόνηση - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί ευκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός είναι χωρίς ζήλια και χωρίς τσιγκουνιά. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός είναι χωρίς ζήλια και χωρίς τσιγκουνιά - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί ευκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός είναι χωρίς δολιότητα και χωρίς απάτη. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός είναι χωρίς δολιότητα και χωρίς απάτη - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί ευκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός είναι χωρίς ισχυρογνωμοσύνη και χωρίς υπεροψία. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός είναι χωρίς ισχυρογνωμοσύνη και χωρίς υπεροψία - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί ευκολία στην αποδοχή συμβουλής.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός δεν είναι αγκιστρωμένος στις προσωπικές του απόψεις, δεν διατηρεί με πείσμα τις προσωπικές του απόψεις, εγκαταλείπει τις προσωπικές του απόψεις με ευκολία. Το ότι, φίλοι, ένας μοναχός δεν είναι αγκιστρωμένος στις προσωπικές του απόψεις, δεν διατηρεί με πείσμα τις προσωπικές του απόψεις, εγκαταλείπει τις προσωπικές του απόψεις με ευκολία - αυτός επίσης είναι παράγοντας που δημιουργεί ευκολία στην αποδοχή συμβουλής. Αυτοί, φίλοι, ονομάζονται παράγοντες που δημιουργούν ευκολία στην αποδοχή συμβουλής.

183. «Εκεί, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να αξιολογεί τον εαυτό του με τον εαυτό του έτσι - "Όποιο άτομο έχει κακόβουλες επιθυμίες και υποκύπτει σε κακόβουλες επιθυμίες, αυτό το άτομο μου είναι μη αγαπητό και δυσάρεστο· αν εγώ είχα κακόβουλες επιθυμίες και υπέκυπτα σε κακόβουλες επιθυμίες, θα ήμουν μη αγαπητός και δυσάρεστος στους άλλους". Έτσι γνωρίζοντας, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να εγείρει τη σκέψη "δεν θα έχω κακόβουλες επιθυμίες, δεν θα υποκύπτω σε κακόβουλες επιθυμίες".

«"Όποιο άτομο εξυψώνει τον εαυτό του και υποτιμά τους άλλους, αυτό το άτομο μου είναι μη αγαπητό και δυσάρεστο· αν εγώ εξύψωνα τον εαυτό μου και υποτιμούσα τους άλλους, θα ήμουν μη αγαπητός και δυσάρεστος στους άλλους". Έτσι γνωρίζοντας, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να εγείρει τη σκέψη "δεν θα εξυψώνω τον εαυτό μου και δεν θα υποτιμώ τους άλλους".

«"Όποιο άτομο είναι οργίλο και κυριευμένο από οργή, αυτό το άτομο μου είναι μη αγαπητό και δυσάρεστο. Αν εγώ ήμουν οργίλος και κυριευμένος από οργή, θα ήμουν μη αγαπητός και δυσάρεστος στους άλλους". Έτσι γνωρίζοντας, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να εγείρει τη σκέψη "δεν θα είμαι οργίλος και δεν θα είμαι κυριευμένος από οργή".

«"Όποιο άτομο είναι οργίλο και εξαιτίας της οργής είναι μνησίκακο, αυτό το άτομο μου είναι μη αγαπητό και δυσάρεστο· αν εγώ ήμουν οργίλος και εξαιτίας της οργής μνησίκακος, θα ήμουν μη αγαπητός και δυσάρεστος στους άλλους". Έτσι γνωρίζοντας, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να εγείρει τη σκέψη "δεν θα είμαι οργίλος και εξαιτίας της οργής δεν θα είμαι μνησίκακος".

«"Όποιο άτομο είναι οργίλο και εξαιτίας της οργής είναι επιθετικό, αυτό το άτομο μου είναι μη αγαπητό και δυσάρεστο· αν εγώ ήμουν οργίλος και εξαιτίας της οργής επιθετικός, θα ήμουν μη αγαπητός και δυσάρεστος στους άλλους". Έτσι γνωρίζοντας, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να εγείρει τη σκέψη "δεν θα είμαι οργίλος και εξαιτίας της οργής δεν θα είμαι επιθετικός".

«"Όποιο άτομο είναι οργίλο και εκφέρει λόγια που συνορεύουν με την οργή, αυτό το άτομο μου είναι μη αγαπητό και δυσάρεστο· αν εγώ ήμουν οργίλος και εξέφερα λόγια που συνορεύουν με την οργή, θα ήμουν μη αγαπητός και δυσάρεστος στους άλλους". Έτσι γνωρίζοντας, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να εγείρει τη σκέψη "δεν θα είμαι οργίλος και δεν θα εκφέρω λόγια που συνορεύουν με την οργή".

«"Όποιο άτομο όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, αντιτίθεται στον κατήγορο, αυτό το άτομο μου είναι μη αγαπητό και δυσάρεστο· αν εγώ όταν κατηγορούμαι από τον κατήγορο, αντιτιθέμουν στον κατήγορο, θα ήμουν μη αγαπητός και δυσάρεστος στους άλλους". Έτσι γνωρίζοντας, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να εγείρει τη σκέψη "όταν κατηγορούμαι από τον κατήγορο, δεν θα αντιτίθεμαι στον κατήγορο".

«"Όποιο άτομο όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, υποτιμά τον κατήγορο, αυτό το άτομο μου είναι μη αγαπητό και δυσάρεστο· αν εγώ όταν κατηγορούμαι από τον κατήγορο, υποτιμούσα τον κατήγορο, θα ήμουν μη αγαπητός και δυσάρεστος στους άλλους". Έτσι γνωρίζοντας, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να εγείρει τη σκέψη "όταν κατηγορούμαι από τον κατήγορο, δεν θα υποτιμώ τον κατήγορο".

«"Όποιο άτομο όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, αντικατηγορεί τον κατήγορο, αυτό το άτομο μου είναι μη αγαπητό και δυσάρεστο· αν εγώ όταν κατηγορούμαι από τον κατήγορο, αντικατηγορούσα τον κατήγορο, θα ήμουν μη αγαπητός και δυσάρεστος στους άλλους". Έτσι γνωρίζοντας, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να εγείρει τη σκέψη "όταν κατηγορούμαι από τον κατήγορο, δεν θα αντικατηγορώ τον κατήγορο".

«"Όποιο άτομο όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, αποφεύγει το ένα με το άλλο, παρεκκλίνει τη συζήτηση εξωτερικά, και εκδηλώνει εκνευρισμό και μίσος και δυσαρέσκεια, αυτό το άτομο μου είναι μη αγαπητό και δυσάρεστο· αν εγώ όταν κατηγορούμαι από τον κατήγορο, απέφευγα το ένα με το άλλο, παρέκκλινα τη συζήτηση εξωτερικά, και εκδήλωνα εκνευρισμό και μίσος και δυσαρέσκεια, θα ήμουν μη αγαπητός και δυσάρεστος στους άλλους". Έτσι γνωρίζοντας, φίλοι, ένας μοναχός

πρέπει να εγείρει τη σκέψη "όταν κατηγορούμαι από τον κατήγορο, δεν θα αποφεύγω το ένα με το άλλο, δεν θα παρεκκλίνω τη συζήτηση εξωτερικά, και δεν θα εκδηλώνω εκνευρισμό και μίσος και δυσαρέσκεια".

«Όποιο άτομο όταν κατηγορείται από τον κατήγορο, δεν δίνει ικανοποιητική εξήγηση για τη συμπεριφορά του, αυτό το άτομο μου είναι μη αγαπητό και δυσάρεστο· αν εγώ όταν κατηγορούμαι από τον κατήγορο, δεν έδινα ικανοποιητική εξήγηση για τη συμπεριφορά μου, θα ήμουν στους άλλους μη αγαπητός και δυσάρεστος». Έτσι γνωρίζοντας, φίλοι, ο μοναχός πρέπει να εγείρει τη σκέψη «όταν κατηγορούμαι από τον κατήγορο, θα δίνω ικανοποιητική εξήγηση για τη συμπεριφορά μου».

«Όποιο άτομο είναι υποτιμητικό και ανταγωνιστικό, αυτό το άτομο μου είναι μη αγαπητό και δυσάρεστο· αν εγώ ήμουν υποτιμητικός και ανταγωνιστικός, θα ήμουν στους άλλους μη αγαπητός και δυσάρεστος». Έτσι γνωρίζοντας, φίλοι, ο μοναχός πρέπει να εγείρει τη σκέψη «θα είμαι χωρίς υποτίμηση και χωρίς ανταγωνισμό».

«Όποιο άτομο είναι ζηλόφθονο και τσιγκούνικο, αυτό το άτομο μου είναι μη αγαπητό και δυσάρεστο· αν εγώ ήμουν ζηλόφθονος και τσιγκούνης, θα ήμουν στους άλλους μη αγαπητός και δυσάρεστος». Έτσι γνωρίζοντας, φίλοι, ο μοναχός πρέπει να εγείρει τη σκέψη «θα είμαι χωρίς ζήλια και χωρίς τσιγκουνιά».

«Όποιο άτομο είναι δόλιο και απατηλό, αυτό το άτομο μου είναι μη αγαπητό και δυσάρεστο· αν εγώ ήμουν δόλιος και απατηλός, θα ήμουν στους άλλους μη αγαπητός και δυσάρεστος». Έτσι γνωρίζοντας, φίλοι, ο μοναχός πρέπει να εγείρει τη σκέψη «θα είμαι χωρίς δολιότητα και χωρίς απάτη».

«Όποιο άτομο είναι ισχυρογνώμονας και υπεροπτικό, αυτό το άτομο μου είναι μη αγαπητό και δυσάρεστο· αν εγώ ήμουν ισχυρογνώμονας και υπεροπτικός, θα ήμουν στους άλλους μη αγαπητός και δυσάρεστος». Έτσι γνωρίζοντας, φίλοι, ο μοναχός πρέπει να εγείρει τη σκέψη «θα είμαι χωρίς ισχυρογνωμοσύνη και χωρίς υπεροψία».

«Όποιο άτομο είναι αγκιστρωμένο στις προσωπικές του απόψεις, διατηρώντας τες με πείσμα και εγκαταλείποντάς τες με δυσκολία, αυτό το άτομο μου είναι μη αγαπητό και δυσάρεστο· αν εγώ ήμουν αγκιστρωμένος στις προσωπικές μου απόψεις, διατηρώντας τες με πείσμα και εγκαταλείποντάς τες με δυσκολία, θα ήμουν στους άλλους μη αγαπητός και δυσάρεστος». Έτσι γνωρίζοντας, φίλοι, ο μοναχός πρέπει να εγείρει τη σκέψη «θα είμαι χωρίς αγκίστρωση στις προσωπικές μου απόψεις, χωρίς να τις διατηρώ με πείσμα και εγκαταλείποντάς τες με ευκολία».

184. «Εκεί, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να ανασκοπεί τον εαυτό του με τον εαυτό του έτσι - "Μήπως άραγε έχω κακόβουλες επιθυμίες και υποκύπτω σε κακόβουλες επιθυμίες;" Αν, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "Έχω κακόβουλες επιθυμίες και υποκύπτω σε κακόβουλες επιθυμίες", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να προσπαθήσει για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων. Αν όμως, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "Δεν έχω κακόβουλες επιθυμίες και δεν υποκύπτω σε κακόβουλες επιθυμίες", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να διαμένει με εκείνη ακριβώς τη χαρά και την ευφροσύνη, εξασκούμενος μέρα και νύχτα στις καλές νοητικές καταστάσεις.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να ανασκοπεί τον εαυτό του με τον εαυτό του έτσι - "Μήπως άραγε εξυψώνω τον εαυτό μου και υποτιμώ τους άλλους;" Αν, φίλοι,

ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "Εξυψώνω τον εαυτό μου και υποτιμώ τους άλλους", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να προσπαθήσει για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων. Αν όμως, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "Δεν εξυψώνω τον εαυτό μου και δεν υποτιμώ τους άλλους", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να διαμένει με εκείνη ακριβώς τη χαρά και την ευφροσύνη, εξασκούμενος μέρα και νύχτα στις καλές νοητικές καταστάσεις.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να ανασκοπεί τον εαυτό του με τον εαυτό του έτσι - "Μήπως άραγε είμαι οργίλος και κυριευμένος από οργή;" Αν, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "Είμαι οργίλος και κυριευμένος από οργή", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να προσπαθήσει για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων. Αν όμως, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "Δεν είμαι οργίλος και δεν είμαι κυριευμένος από οργή", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να διαμένει με εκείνη ακριβώς τη χαρά και την ευφροσύνη, εξασκούμενος μέρα και νύχτα στις καλές νοητικές καταστάσεις.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να ανασκοπεί τον εαυτό του με τον εαυτό του έτσι - "Μήπως άραγε είμαι οργίλος και εξαιτίας της οργής μνησίκακος;" Αν, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι "Είμαι οργίλος και εξαιτίας της οργής μνησίκακος", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να προσπαθήσει για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων. Αν όμως, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι "Δεν είμαι οργίλος και εξαιτίας της οργής δεν είμαι μνησίκακος", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να διαμένει με εκείνη ακριβώς τη χαρά και την ευφροσύνη, εξασκούμενος μέρα και νύχτα στις καλές νοητικές καταστάσεις.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να ανασκοπεί τον εαυτό του με τον εαυτό του έτσι - "Μήπως άραγε είμαι οργίλος και εξαιτίας της οργής επιθετικός;" Αν, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "Είμαι οργίλος και εξαιτίας της οργής επιθετικός", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να προσπαθήσει για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων. Αν όμως, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "Δεν είμαι οργίλος και εξαιτίας της οργής δεν είμαι επιθετικός", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να διαμένει με εκείνη ακριβώς τη χαρά και την ευφροσύνη, εξασκούμενος μέρα και νύχτα στις καλές νοητικές καταστάσεις.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να ανασκοπεί τον εαυτό του με τον εαυτό του έτσι - "Μήπως άραγε είμαι οργίλος και εκφέρω λόγια που συνορεύουν με την οργή;" Αν, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "Είμαι οργίλος και εκφέρω λόγια που συνορεύουν με την οργή", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να προσπαθήσει για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων. Αν όμως, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "Δεν είμαι οργίλος και δεν εκφέρω λόγια που συνορεύουν με την οργή", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να διαμένει με εκείνη ακριβώς τη χαρά και την ευφροσύνη, εξασκούμενος μέρα και νύχτα στις καλές νοητικές καταστάσεις.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να ανασκοπεί τον εαυτό του με τον εαυτό του έτσι - "Μήπως άραγε όταν κατηγορούμαι από τον κατήγορο, αντιτίθεμαι στον κατήγορο;" Αν, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας έτσι γνωρίζει "όταν

κατηγορούμαι από τον κατήγορο, αντιτίθεται στον κατήγορο", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να προσπαθεί για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων. Αν όμως, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "όταν κατηγορούμαι από τον κατήγορο, δεν αντιτίθεται στον κατήγορο", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να διαμένει με εκείνη ακριβώς τη χαρά και την ευχαρίστηση, εξασκούμενος μέρα και νύχτα στις καλές νοητικές καταστάσεις.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να ανασκοπεί τον εαυτό του με τον εαυτό του έτσι - "Μήπως άραγε όταν κατηγορούμαι από τον κατήγορο, υποτιμώ τον κατήγορο;" Αν, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας έτσι γνωρίζει "όταν κατηγορούμαι από τον κατήγορο, υποτιμώ τον κατήγορο", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να προσπαθεί για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων. Αν όμως, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "όταν κατηγορούμαι από τον κατήγορο, δεν υποτιμώ τον κατήγορο", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να διαμένει με εκείνη ακριβώς τη χαρά και την ευχαρίστηση, εξασκούμενος μέρα και νύχτα στις καλές νοητικές καταστάσεις.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να ανασκοπεί τον εαυτό του με τον εαυτό του έτσι - "Μήπως άραγε όταν κατηγορούμαι από τον κατήγορο, αντικατηγορώ τον κατήγορο;" Αν, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "όταν κατηγορούμαι από τον κατήγορο, αντικατηγορώ τον κατήγορο", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να προσπαθεί για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων. Αν όμως, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "όταν κατηγορούμαι από τον κατήγορο, δεν αντικατηγορώ τον κατήγορο", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να διαμένει με εκείνη ακριβώς τη χαρά και την ευχαρίστηση, εξασκούμενος μέρα και νύχτα στις καλές νοητικές καταστάσεις.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να ανασκοπεί τον εαυτό του με τον εαυτό του έτσι - "Μήπως άραγε όταν κατηγορούμαι από τον κατήγορο, αποφεύγω το ένα με το άλλο, παρεκκλίνω τη συζήτηση εξωτερικά, και εκδηλώνω εκνευρισμό και μίσος και δυσαρέσκεια;" Αν, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "όταν κατηγορούμαι από τον κατήγορο, αποφεύγω το ένα με το άλλο, παρεκκλίνω τη συζήτηση εξωτερικά, και εκδηλώνω εκνευρισμό και μίσος και δυσαρέσκεια", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να προσπαθεί για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων. Αν όμως, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "όταν κατηγορούμαι από τον κατήγορο, δεν αποφεύγω το ένα με το άλλο, δεν παρεκκλίνω τη συζήτηση εξωτερικά, και δεν εκδηλώνω εκνευρισμό και μίσος και δυσαρέσκεια", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να διαμένει με εκείνη ακριβώς τη χαρά και την ευχαρίστηση, εξασκούμενος μέρα και νύχτα στις καλές νοητικές καταστάσεις.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να ανασκοπεί τον εαυτό του με τον εαυτό του έτσι - "Μήπως άραγε όταν κατηγορούμαι από τον κατήγορο, δεν δίνω ικανοποιητική εξήγηση για τη συμπεριφορά μου;" Αν, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "όταν κατηγορούμαι από τον κατήγορο, δεν δίνω ικανοποιητική εξήγηση για τη συμπεριφορά μου", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να προσπαθεί για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων. Αν όμως, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "όταν κατηγορούμαι από τον

κατήγορο, δίνω ικανοποιητική εξήγηση για τη συμπεριφορά μου", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να διαμένει με εκείνη ακριβώς τη χαρά και την ευχαρίστηση, εξασκούμενος μέρα και νύχτα στις καλές νοητικές καταστάσεις.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να ανασκοπεί τον εαυτό του με τον εαυτό του έτσι - "Μήπως άραγε είμαι υποτιμητικός και ανταγωνιστικός;" Αν, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "είμαι υποτιμητικός και ανταγωνιστικός", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να προσπαθεί για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φάυλων νοητικών καταστάσεων. Αν όμως, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "είμαι χωρίς υποτίμηση και χωρίς ανταγωνισμό", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να διαμένει με εκείνη ακριβώς τη χαρά και την ευχαρίστηση, εξασκούμενος μέρα και νύχτα στις καλές νοητικές καταστάσεις.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να ανασκοπεί τον εαυτό του με τον εαυτό του έτσι - "είμαι άραγε ζηλόφθονος και τσιγκούνης;" Αν, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "είμαι πράγματι ζηλόφθονος και τσιγκούνης", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να προσπαθήσει για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φάυλων νοητικών καταστάσεων. Αν όμως, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "είμαι πράγματι χωρίς ζήλια και χωρίς τσιγκουνιά", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να διαμένει με εκείνη ακριβώς τη χαρά και την ευχαρίστηση, εξασκούμενος μέρα και νύχτα στις καλές νοητικές καταστάσεις.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να ανασκοπεί τον εαυτό του με τον εαυτό του έτσι - "είμαι άραγε δόλιος και απατηλός;" Αν, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "είμαι πράγματι δόλιος και απατηλός", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να προσπαθήσει για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φάυλων νοητικών καταστάσεων. Αν όμως, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "είμαι πράγματι χωρίς δολιότητα και χωρίς απάτη", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να διαμένει με εκείνη ακριβώς τη χαρά και την ευχαρίστηση, εξασκούμενος μέρα και νύχτα στις καλές νοητικές καταστάσεις.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να ανασκοπεί τον εαυτό του με τον εαυτό του έτσι - "είμαι άραγε ισχυρογνώμονας και υπεροπτικός;" Αν, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "είμαι πράγματι ισχυρογνώμονας και υπεροπτικός", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να προσπαθήσει για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φάυλων νοητικών καταστάσεων. Αν όμως, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "είμαι πράγματι χωρίς ισχυρογνωμοσύνη και χωρίς υπεροψία", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να διαμένει με εκείνη ακριβώς τη χαρά και την ευχαρίστηση, εξασκούμενος μέρα και νύχτα στις καλές νοητικές καταστάσεις.

«Επιπλέον, φίλοι, ένας μοναχός πρέπει να ανασκοπεί τον εαυτό του με τον εαυτό του έτσι - "είμαι άραγε αγκιστρωμένος στις προσωπικές μου απόψεις, διατηρώντας τες με πείσμα και εγκαταλείποντάς τες με δυσκολία;" Αν, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "είμαι πράγματι αγκιστρωμένος στις προσωπικές μου απόψεις, διατηρώντας τες με πείσμα και εγκαταλείποντάς τες με δυσκολία", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να προσπαθήσει για την εγκατάλειψη εκείνων ακριβώς των κακών φάυλων νοητικών καταστάσεων. Αν όμως, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας γνωρίζει έτσι - "είμαι πράγματι χωρίς αγκίστρωση στις προσωπικές

μου απόψεις, χωρίς να τις διατηρώ με πείσμα και εγκαταλείποντάς τες με ευκολία", τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να διαμένει με εκείνη ακριβώς τη χαρά και την ευχαρίστηση, εξασκούμενος μέρα και νύχτα στις καλές νοητικές καταστάσεις.

«Αν, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας βλέπει στον εαυτό του όλες αυτές τις κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις ως μη εγκαταλελειμμένες, τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να προσπαθήσει για την εγκατάλειψη όλων ακριβώς αυτών των κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων. Αν όμως, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας βλέπει στον εαυτό του όλες αυτές τις κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις ως εγκαταλελειμμένες, τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να διαμένει με εκείνη ακριβώς τη χαρά και την ευχαρίστηση, εξασκούμενος μέρα και νύχτα στις καλές νοητικές καταστάσεις.

«Όπως, φίλοι, μια γυναίκα ή ένας άνδρας, νέος, νεαρός, που του αρέσει να στολίζεται, ανασκοπώντας την αντανάκλαση του προσώπου του σε έναν αγνό, λαμπερό καθρέφτη ή σε ένα διαυγές δοχείο με νερό, αν εκεί βλέπει σκόνη ή νοητική κηλίδα, προσπαθεί για την εγκατάλειψη εκείνης ακριβώς της σκόνης ή της νοητικής κηλίδας· αν εκεί δεν βλέπει σκόνη ή νοητική κηλίδα, γι' αυτό ακριβώς είναι ευχαριστημένος - "τι κέρδος πράγματι για μένα, αγνό είναι πράγματι για μένα". Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, φίλοι, αν ένας μοναχός ανασκοπώντας βλέπει στον εαυτό του όλες αυτές τις κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις ως μη εγκαταλελειμμένες, τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να προσπαθήσει για την εγκατάλειψη όλων ακριβώς αυτών των κακών φαύλων νοητικών καταστάσεων. Αν όμως, φίλοι, ένας μοναχός ανασκοπώντας βλέπει στον εαυτό του όλες αυτές τις κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις ως εγκαταλελειμμένες, τότε, φίλοι, αυτός ο μοναχός πρέπει να διαμένει με εκείνη ακριβώς τη χαρά και την ευχαρίστηση, εξασκούμενος μέρα και νύχτα στις καλές νοητικές καταστάσεις».

Αυτό είπε ο σεβάσμιος Μαχαμογκαλλάνα. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του σεβασμίου Μαχαμογκαλλάνα.

Τέλος της ομιλίας Ανουμάνα, πέμπτη.

6. Η ομιλία για την νοητική δυσκαμψία

185. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Οποιοδήποτε, μοναχοί, μοναχού οι πέντε νοητικές δυσκαμψίες δεν έχουν εγκαταλειφθεί, οι πέντε νοητικές δεσμεύσεις δεν έχουν αποκοπεί, αυτός πράγματι σε αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή θα φτάσει σε ανάπτυξη, αύξηση και επέκταση - αυτό είναι αδύνατον.

«Ποιες είναι οι πέντε νοητικές δυσκαμψίες του που δεν έχουν εγκαταλειφθεί; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός είναι αβέβαιος για τον Διδάσκαλο, αμφιβάλλει σκεπτικιστικά, δεν αποφασίζει και δεν έχει εμπιστοσύνη. Εκείνος ο μοναχός, μοναχοί, που είναι αβέβαιος για τον Διδάσκαλο, αμφιβάλλει σκεπτικιστικά, δεν αποφασίζει και δεν έχει εμπιστοσύνη, η συνείδησή του δεν κλίνει προς τη ζέση, την επιδίωξη, την ακατάπαυστη προσπάθεια και την επίμονη προσπάθεια. Εκείνου του οποίου η

συνείδηση δεν κλίνει προς τη ζέση, την επιδίωξη, την ακατάπαυστη προσπάθεια και την επίμονη προσπάθεια, έτσι αυτή είναι η πρώτη νοητική δυσκαμψία του που δεν έχει εγκαταλειφθεί.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός είναι αβέβαιος για τη Διδασκαλία, αμφιβάλλει σκεπτικιστικά, δεν αποφασίζει και δεν έχει εμπιστοσύνη... κ.λπ... έτσι αυτή είναι η δεύτερη νοητική δυσκαμψία του που δεν έχει εγκαταλειφθεί.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός είναι αβέβαιος για την Κοινότητα, αμφιβάλλει σκεπτικιστικά, δεν αποφασίζει και δεν έχει εμπιστοσύνη... κ.λπ... έτσι αυτή είναι η τρίτη νοητική δυσκαμψία του που δεν έχει εγκαταλειφθεί.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός είναι αβέβαιος για την εξάσκηση, αμφιβάλλει σκεπτικιστικά, δεν αποφασίζει και δεν έχει εμπιστοσύνη. Εκείνος ο μοναχός, μοναχοί, που είναι αβέβαιος για την εξάσκηση, αμφιβάλλει σκεπτικιστικά, δεν αποφασίζει και δεν έχει εμπιστοσύνη, η συνείδησή του δεν κλίνει προς τη ζέση, την επιδίωξη, την ακατάπαυστη προσπάθεια και την επίμονη προσπάθεια. Εκείνου του οποίου η συνείδηση δεν κλίνει προς τη ζέση, την επιδίωξη, την ακατάπαυστη προσπάθεια και την επίμονη προσπάθεια, έτσι αυτή είναι η τέταρτη νοητική δυσκαμψία του που δεν έχει εγκαταλειφθεί.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός είναι θυμωμένος με τους συντρόφους στην άγια ζωή, δυσαρεστημένος, με πληγωμένη συνείδηση, με γεννημένη στειρότητα. Εκείνος ο μοναχός, μοναχοί, που είναι θυμωμένος με τους συντρόφους στην άγια ζωή, δυσαρεστημένος, με πληγωμένη συνείδηση, με γεννημένη στειρότητα, η συνείδησή του δεν κλίνει προς τη ζέση, την επιδίωξη, την ακατάπαυστη προσπάθεια και την επίμονη προσπάθεια. Εκείνου του οποίου η συνείδηση δεν κλίνει προς τη ζέση, την επιδίωξη, την ακατάπαυστη προσπάθεια και την επίμονη προσπάθεια, έτσι αυτή είναι η πέμπτη νοητική δυσκαμψία του που δεν έχει εγκαταλειφθεί. Αυτές είναι οι πέντε νοητικές δυσκαμψίες του που δεν έχουν εγκαταλειφθεί.

186. «Ποιες είναι οι πέντε νοητικές δεσμεύσεις του που δεν έχουν αποκοπεί; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός δεν είναι χωρίς πάθος για τις ηδονές, δεν έχει απαλλαγή από την επιθυμία, δεν έχει απαλλαγή από την αγάπη, δεν έχει απαλλαγή από τη δίψα, δεν έχει απαλλαγή από τον πυρετό του πάθους, δεν έχει απαλλαγή από την επιθυμία. Εκείνος ο μοναχός, μοναχοί, που δεν είναι χωρίς πάθος για τις ηδονές, που δεν έχει απαλλαγή από την επιθυμία, που δεν έχει απαλλαγή από την αγάπη, που δεν έχει απαλλαγή από τη δίψα, που δεν έχει απαλλαγή από τον πυρετό του πάθους, που δεν έχει απαλλαγή από την επιθυμία, η συνείδησή του δεν κλίνει προς τη ζέση, την επιδίωξη, την ακατάπαυστη προσπάθεια και την επίμονη προσπάθεια. Εκείνου του οποίου η συνείδηση δεν κλίνει προς τη ζέση, την επιδίωξη, την ακατάπαυστη προσπάθεια και την επίμονη προσπάθεια, έτσι αυτή είναι η πρώτη νοητική δέσμευσή του που δεν έχει αποκοπεί.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός δεν είναι χωρίς πάθος για το σώμα... κ.λπ... έτσι αυτή είναι η δεύτερη νοητική δέσμευσή του που δεν έχει αποκοπεί.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός δεν είναι χωρίς πάθος για την ύλη... κ.λπ... έτσι αυτή είναι η τρίτη νοητική δέσμευσή του που δεν έχει αποκοπεί.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός, αφού φάει όσο θέλει μέχρι να γεμίσει η κοιλιά του, διαμένει αφοσιωμένος στην ευχαρίστηση του τόπου ύπνου, στην ευχαρίστηση

του πλαγιάσματος, στην ευχαρίστηση της υπνηλίας. Εκείνος ο μοναχός, μοναχοί, που αφού φάει όσο θέλει μέχρι να γεμίσει η κοιλιά του, διαμένει αφοσιωμένος στην ευχαρίστηση του τόπου ύπνου, στην ευχαρίστηση του πλαγιάσματος, στην ευχαρίστηση της υπνηλίας, η συνείδησή του δεν κλίνει προς τη ζέση, την επιδίωξη, την ακατάπαυστη προσπάθεια και την επίμονη προσπάθεια. Εκείνου του οποίου η συνείδηση δεν κλίνει προς τη ζέση, την επιδίωξη, την ακατάπαυστη προσπάθεια και την επίμονη προσπάθεια, έτσι αυτή είναι η τέταρτη νοητική δέσμευσή του που δεν έχει αποκοπεί.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός ασκεί την άγια ζωή φιλοδοξώντας κάποια τάξη θεών - "Με αυτή την ηθική ή την ασκητική πρακτική ή τον αυστηρό ασκητισμό ή την άγια ζωή θα γίνω θεός ή κάποιος από τους θεούς". Εκείνος ο μοναχός, μοναχοί, που ασκεί την άγια ζωή φιλοδοξώντας κάποια τάξη θεών - "Με αυτή την ηθική ή την ασκητική πρακτική ή τον αυστηρό ασκητισμό ή την άγια ζωή θα γίνω θεός ή κάποιος από τους θεούς", η συνείδησή του δεν κλίνει προς τη ζέση, την επιδίωξη, την ακατάπαυστη προσπάθεια και την επίμονη προσπάθεια. Εκείνου του οποίου η συνείδηση δεν κλίνει προς τη ζέση, την επιδίωξη, την ακατάπαυστη προσπάθεια και την επίμονη προσπάθεια, έτσι αυτή είναι η πέμπτη νοητική δέσμευσή του που δεν έχει αποκοπεί. Αυτές είναι οι πέντε νοητικές δεσμεύσεις του που δεν έχουν αποκοπεί.

«Οποιοδήποτε, μοναχοί, μοναχού αυτές οι πέντε νοητικές δυσκαμψίες δεν έχουν εγκαταλειφθεί, αυτές οι πέντε νοητικές δεσμεύσεις δεν έχουν αποκοπεί, αυτός πράγματι σε αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή θα φτάσει σε ανάπτυξη, αύξηση και επέκταση - αυτό είναι αδύνατον.

187. «Οποιοδήποτε, μοναχοί, μοναχού οι πέντε νοητικές δυσκαμψίες έχουν εγκαταλειφθεί, οι πέντε νοητικές δεσμεύσεις έχουν πλήρως αποκοπεί, αυτός πράγματι σε αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή θα φτάσει σε ανάπτυξη, αύξηση και επέκταση - αυτό είναι δυνατόν.

«Ποιες είναι οι πέντε νοητικές δυσκαμψίες του που έχουν εγκαταλειφθεί; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός δεν είναι αβέβαιος για τον Διδάσκαλο, δεν αμφιβάλλει σκεπτικιστικά, αποφασίζει και έχει εμπιστοσύνη. Εκείνος ο μοναχός, μοναχοί, που δεν είναι αβέβαιος για τον Διδάσκαλο, δεν αμφιβάλλει σκεπτικιστικά, αποφασίζει και έχει εμπιστοσύνη, η συνείδησή του κλίνει προς τη ζέση, την επιδίωξη, την ακατάπαυστη προσπάθεια και την επίμονη προσπάθεια. Εκείνου του οποίου η συνείδηση κλίνει προς τη ζέση, την επιδίωξη, την ακατάπαυστη προσπάθεια και την επίμονη προσπάθεια, έτσι αυτή είναι η πρώτη νοητική δυσκαμψία του που έχει εγκαταλειφθεί.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός δεν είναι αβέβαιος για τη Διδασκαλία, δεν αμφιβάλλει σκεπτικιστικά, αποφασίζει και έχει εμπιστοσύνη... κ.λπ... έτσι αυτή είναι η δεύτερη νοητική δυσκαμψία του που έχει εγκαταλειφθεί.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός δεν είναι αβέβαιος για την Κοινότητα, δεν αμφιβάλλει σκεπτικιστικά, αποφασίζει και έχει εμπιστοσύνη... κ.λπ... έτσι αυτή είναι η τρίτη νοητική δυσκαμψία του που έχει εγκαταλειφθεί.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός δεν είναι αβέβαιος για την εξάσκηση, δεν αμφιβάλλει σκεπτικιστικά, αποφασίζει και έχει εμπιστοσύνη... κ.λπ... έτσι αυτή είναι η τέταρτη νοητική δυσκαμψία του που έχει εγκαταλειφθεί.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός δεν είναι θυμωμένος με τους συντρόφους στην άγια ζωή, δεν είναι δυσαρεστημένος, χωρίς πληγωμένη συνείδηση, χωρίς γεννημένη στείριότητα. Εκείνος ο μοναχός, μοναχοί, που δεν είναι θυμωμένος με τους συντρόφους στην άγια ζωή, δεν είναι δυσαρεστημένος, χωρίς πληγωμένη συνείδηση, χωρίς γεννημένη στείριότητα, η συνείδησή του κλίνει προς τη ζέση, την επιδίωξη, την ακατάπαυστη προσπάθεια και την επίμονη προσπάθεια. Εκείνου του οποίου η συνείδηση κλίνει προς τη ζέση, την επιδίωξη, την ακατάπαυστη προσπάθεια και την επίμονη προσπάθεια, έτσι αυτή είναι η πέμπτη νοητική δυσκαμψία του που έχει εγκαταλειφθεί. Αυτές είναι οι πέντε νοητικές δυσκαμψίες του που έχουν εγκαταλειφθεί.

188. «Ποιες είναι οι πέντε νοητικές δεσμεύσεις του που έχουν πλήρως αποκοπεί; Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός είναι χωρίς πάθος για τις ηδονές, έχει απαλλαγεί από την επιθυμία, έχει απαλλαγεί από την αγάπη, έχει απαλλαγεί από τη δίψα, έχει απαλλαγεί από τον πυρετό του πάθους, έχει απαλλαγεί από την επιθυμία. Εκείνος ο μοναχός, μοναχοί, που είναι χωρίς πάθος για τις ηδονές, που έχει απαλλαγεί από την επιθυμία, που έχει απαλλαγεί από την αγάπη, που έχει απαλλαγεί από τη δίψα, που έχει απαλλαγεί από τον πυρετό του πάθους, που έχει απαλλαγεί από την επιθυμία, η συνείδησή του κλίνει προς τη ζέση, την επιδίωξη, την ακατάπαυστη προσπάθεια και την επίμονη προσπάθεια. Εκείνου του οποίου η συνείδηση κλίνει προς τη ζέση, την επιδίωξη, την ακατάπαυστη προσπάθεια και την επίμονη προσπάθεια, έτσι αυτή είναι η πρώτη νοητική δέσμευσή του που έχει πλήρως αποκοπεί.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός είναι χωρίς πάθος για το σώμα... κ.λπ...είναι χωρίς πάθος για την ύλη... κ.λπ... δεν διαμένει, αφού φάει όσο θέλει μέχρι να γεμίσει η κοιλιά του, αφοσιωμένος στην ευχαρίστηση του τόπου ύπνου, στην ευχαρίστηση του πλαγιάσματος, στην ευχαρίστηση της υπνηλίας. Εκείνος ο μοναχός, μοναχοί, που δεν διαμένει, αφού φάει όσο θέλει μέχρι να γεμίσει η κοιλιά του, αφοσιωμένος στην ευχαρίστηση του τόπου ύπνου, στην ευχαρίστηση του πλαγιάσματος, στην ευχαρίστηση της υπνηλίας, η συνείδησή του κλίνει προς τη ζέση, την επιδίωξη, την ακατάπαυστη προσπάθεια και την επίμονη προσπάθεια. Εκείνου του οποίου η συνείδηση κλίνει προς τη ζέση, την επιδίωξη, την ακατάπαυστη προσπάθεια και την επίμονη προσπάθεια, έτσι αυτή είναι η τέταρτη νοητική δέσμευσή του που έχει πλήρως αποκοπεί.

«Επιπλέον, μοναχοί, ένας μοναχός δεν ασκεί την άγια ζωή φιλοδοξώντας κάποια τάξη θεών - "Με αυτή την ηθική ή την ασκητική πρακτική ή τον αυστηρό ασκητισμό ή την άγια ζωή θα γίνω θεός ή κάποιος από τους θεούς". Εκείνος ο μοναχός, μοναχοί, που δεν ασκεί την άγια ζωή φιλοδοξώντας κάποια τάξη θεών - "Με αυτή την ηθική ή την ασκητική πρακτική ή τον αυστηρό ασκητισμό ή την άγια ζωή θα γίνω θεός ή κάποιος από τους θεούς", η συνείδησή του κλίνει προς τη ζέση, την επιδίωξη, την ακατάπαυστη προσπάθεια και την επίμονη προσπάθεια. Εκείνου του οποίου η συνείδηση κλίνει προς τη ζέση, την επιδίωξη, την ακατάπαυστη προσπάθεια και την επίμονη προσπάθεια, έτσι αυτή είναι η πέμπτη νοητική δέσμευσή του που έχει πλήρως αποκοπεί. Αυτές είναι οι πέντε νοητικές δεσμεύσεις του που έχουν πλήρως αποκοπεί.

«Οποιοδήποτε, μοναχοί, μοναχού αυτές οι πέντε νοητικές δυσκαμψίες έχουν εγκαταλειφθεί, αυτές οι πέντε νοητικές δεσμεύσεις έχουν πλήρως αποκοπεί, αυτός πράγματι σε αυτή τη Διδασκαλία και διαγωγή θα φτάσει σε ανάπτυξη, αύξηση και

επέκταση - αυτό είναι δυνατόν.

189. «Αυτός αναπτύσσει τη βάση πνευματικής δύναμης που διακατέχεται από αυτοσυγκέντρωση λόγω θέλησης και βουλευτικές δραστηριότητες επίμονης προσπάθειας, αναπτύσσει τη βάση πνευματικής δύναμης που διακατέχεται από αυτοσυγκέντρωση λόγω ενεργητικότητας και βουλευτικές δραστηριότητες επίμονης προσπάθειας, αναπτύσσει τη βάση πνευματικής δύναμης που διακατέχεται από αυτοσυγκέντρωση λόγω ανεπτυγμένου νου και βουλευτικές δραστηριότητες επίμονης προσπάθειας, με τον ενθουσιασμό ως πέμπτο. Αυτός ο μοναχός, μοναχοί, που είναι έτσι προικισμένος με δεκαπέντε παράγοντες μαζί με τον ενθουσιασμό, είναι ικανός για αποστασιοποίηση, ικανός για ανώτατη φώτιση, ικανός για το επίτευγμα της ανυπέρβλητης ελευθερίας από τις δεσμεύσεις. Όπως, μοναχοί, τα αυγά μιας κότας είναι οκτώ ή δέκα ή δώδεκα. Αυτά θα ήταν σωστά επωασμένα από την κότα, σωστά θερμασμένα, σωστά αναπτυγμένα. Αν και σε εκείνη την κότα δεν θα εγειρόταν έτσι επιθυμία - «Αχ, μακάρι αυτά τα κοτοπουλάκια, σπάζοντας το κέλυφος του αυγού με την άκρη του νυχιού του ποδιού ή με το ράμφος του στόματος, να βγουν με ασφάλεια!» Ωστόσο εκείνα τα κοτοπουλάκια θα ήταν ικανά να σπάσουν το κέλυφος του αυγού με την άκρη του νυχιού του ποδιού ή με το ράμφος του στόματος και να βγουν με ασφάλεια. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, ένας μοναχός που είναι έτσι προικισμένος με δεκαπέντε παράγοντες μαζί με τον ενθουσιασμό, είναι ικανός για αποστασιοποίηση, ικανός για ανώτατη φώτιση, ικανός για το επίτευγμα της ανυπέρβλητης ελευθερίας από τις δεσμεύσεις».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Τσετοκχίλα, έκτη.

7. Η ομιλία για το πυκνό δάσος

190. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Θα σας διδάξω, μοναχοί, την επεξήγηση του βαθιού δάσους· ακούστε το, προσέχετε καλά, θα μιλήσω». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

191. «Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει εξαρτώμενος από κάποιο βαθύ δάσος. Καθώς αυτός διαμένει εξαρτώμενος από εκείνο το βαθύ δάσος, η μη εδραιωμένη μνήμη δεν εδραιώνεται, και η μη αυτοσυγκεντρωμένη συνείδηση δεν αυτοσυγκεντρώνεται, και οι μη εξαλειμμένες νοητικές διαφθορές δεν οδηγούνται σε πλήρη εξάλειψη, και η μη επιτευχθείσα ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις δεν επιτυγχάνεται. Και αυτά τα αναγκαία είδη για τη ζωή που πρέπει να συγκεντρώνονται από έναν αναχωρητή - τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς - αυτά αποκτώνται με δυσκολία. Από εκείνον τον μοναχό, μοναχοί, πρέπει να αναστοχαστεί έτσι - "Εγώ διαμένω εξαρτώμενος από αυτό το βαθύ δάσος· καθώς εγώ διαμένω εξαρτώμενος από αυτό το βαθύ δάσος, η μη εδραιωμένη μνήμη δεν εδραιώνεται, και η μη

αυτοσυγκεντρωμένη συνείδηση δεν αυτοσυγκεντρώνεται, και οι μη εξαλειμμένες νοητικές διαφθορές δεν οδηγούνται σε πλήρη εξάλειψη, και η μη επιτευχθείσα ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις δεν επιτυγχάνεται. Και αυτά τα αναγκαία είδη για τη ζωή που πρέπει να συγκεντρώνονται από έναν αναχωρητή - τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς - αυτά αποκτώνται με δυσκολία". Από εκείνον τον μοναχό, μοναχοί, πρέπει να φύγει από εκείνο το βαθύ δάσος είτε τη νύχτα είτε τη μέρα, δεν πρέπει να παραμείνει.

192. «Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει εξαρτώμενος από κάποιο βαθύ δάσος. Καθώς αυτός διαμένει εξαρτώμενος από εκείνο το βαθύ δάσος, η μη εδραιωμένη μνήμη δεν εδραιώνεται, και η μη αυτοσυγκεντρωμένη συνείδηση δεν αυτοσυγκεντρώνεται, και οι μη εξαλειμμένες νοητικές διαφθορές δεν οδηγούνται σε πλήρη εξάλειψη, και η μη επιτευχθείσα ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις δεν επιτυγχάνεται. Και αυτά τα αναγκαία είδη για τη ζωή που πρέπει να συγκεντρώνονται από έναν αναχωρητή - τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς - αυτά αποκτώνται χωρίς δυσκολία. Από εκείνον τον μοναχό, μοναχοί, πρέπει να αναστοχαστεί έτσι -"Εγώ διαμένω εξαρτώμενος από αυτό το βαθύ δάσος. Καθώς εγώ διαμένω εξαρτώμενος από αυτό το βαθύ δάσος, η μη εδραιωμένη μνήμη δεν εδραιώνεται, και η μη αυτοσυγκεντρωμένη συνείδηση δεν αυτοσυγκεντρώνεται, και οι μη εξαλειμμένες νοητικές διαφθορές δεν οδηγούνται σε πλήρη εξάλειψη, και η μη επιτευχθείσα ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις δεν επιτυγχάνεται. Και αυτά τα αναγκαία είδη για τη ζωή που πρέπει να συγκεντρώνονται από έναν αναχωρητή - τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς - αυτά αποκτώνται χωρίς δυσκολία. Εγώ όμως δεν εγκατέλειψα την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή εξαιτίας του χιτώνα, ούτε εξαιτίας της προσφερόμενης τροφής... κ.λπ... ούτε εξαιτίας του καταλύματος... κ.λπ... ούτε εξαιτίας των αναγκαίων φαρμάκων για ασθενείς εγκατέλειψα την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή. Και όμως καθώς εγώ διαμένω εξαρτώμενος από αυτό το βαθύ δάσος, η μη εδραιωμένη μνήμη δεν εδραιώνεται, και η μη αυτοσυγκεντρωμένη συνείδηση δεν αυτοσυγκεντρώνεται, και οι μη εξαλειμμένες νοητικές διαφθορές δεν οδηγούνται σε πλήρη εξάλειψη, και η μη επιτευχθείσα ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις δεν επιτυγχάνεται". Από εκείνον τον μοναχό, μοναχοί, αφού το θεωρήσει, πρέπει να φύγει από εκείνο το βαθύ δάσος, δεν πρέπει να παραμείνει.

193. «Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει εξαρτώμενος από κάποιο βαθύ δάσος. Καθώς αυτός διαμένει εξαρτώμενος από εκείνο το βαθύ δάσος, η μη εδραιωμένη μνήμη εδραιώνεται, και η μη αυτοσυγκεντρωμένη συνείδηση αυτοσυγκεντρώνεται, και οι μη εξαλειμμένες νοητικές διαφθορές οδηγούνται σε πλήρη εξάλειψη, και η μη επιτευχθείσα ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις επιτυγχάνεται. Και αυτά τα αναγκαία είδη για τη ζωή που πρέπει να συγκεντρώνονται από έναν αναχωρητή - τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς, αυτά αποκτώνται με δυσκολία. Από εκείνον τον μοναχό, μοναχοί, πρέπει να αναστοχαστεί έτσι -"Εγώ διαμένω εξαρτώμενος από αυτό το βαθύ δάσος. Καθώς εγώ διαμένω εξαρτώμενος από αυτό το βαθύ δάσος, η μη εδραιωμένη μνήμη εδραιώνεται, και η μη αυτοσυγκεντρωμένη συνείδηση αυτοσυγκεντρώνεται, και οι μη εξαλειμμένες νοητικές διαφθορές οδηγούνται σε πλήρη εξάλειψη, και η μη επιτευχθείσα ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις επιτυγχάνεται. Και αυτά τα αναγκαία είδη για τη ζωή που πρέπει να

συγκεντρώνονται από έναν αναχωρητή - τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς - αυτά αποκτώνται με δυσκολία. Εγώ όμως δεν εγκατέλειψα την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή εξαιτίας του χιτώνα, ούτε εξαιτίας της προσφερόμενης τροφής... κ.λπ... ούτε εξαιτίας του καταλύματος... κ.λπ... ούτε εξαιτίας των αναγκαίων φαρμάκων για ασθενείς εγκατέλειψα την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή. Και όμως καθώς εγώ διαμένω εξαρτώμενος από αυτό το βαθύ δάσος, η μη εδραιωμένη μνήμη εδραιώνεται, και η μη αυτοσυγκεντρωμένη συνείδηση αυτοσυγκεντρώνεται, και οι μη εξαλειμμένες νοητικές διαφθορές οδηγούνται σε πλήρη εξάλειψη, και η μη επιτευχθείσα ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις επιτυγχάνεται". Από εκείνον τον μοναχό, μοναχοί, αφού το θεωρήσει, πρέπει να παραμείνει σε εκείνο το βαθύ δάσος, δεν πρέπει να φύγει.

194. «Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει εξαρτώμενος από κάποιο βαθύ δάσος. Καθώς αυτός διαμένει εξαρτώμενος από εκείνο το βαθύ δάσος, η μη εδραιωμένη μνήμη εδραιώνεται, και η μη αυτοσυγκεντρωμένη συνείδηση αυτοσυγκεντρώνεται, και οι μη εξαλειμμένες νοητικές διαφθορές οδηγούνται σε πλήρη εξάλειψη, και η μη επιτευχθείσα ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις επιτυγχάνεται. Και αυτά τα αναγκαία είδη για τη ζωή που πρέπει να συγκεντρώνονται από έναν αναχωρητή - τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς - αυτά αποκτώνται χωρίς δυσκολία. Από εκείνον τον μοναχό, μοναχοί, πρέπει να αναστοχαστεί έτσι -"Εγώ διαμένω εξαρτώμενος από αυτό το βαθύ δάσος. Καθώς εγώ διαμένω εξαρτώμενος από αυτό το βαθύ δάσος, η μη εδραιωμένη μνήμη εδραιώνεται, και η μη αυτοσυγκεντρωμένη συνείδηση αυτοσυγκεντρώνεται, και οι μη εξαλειμμένες νοητικές διαφθορές οδηγούνται σε πλήρη εξάλειψη, και η μη επιτευχθείσα ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις επιτυγχάνεται. Και αυτά τα αναγκαία είδη για τη ζωή που πρέπει να συγκεντρώνονται από έναν αναχωρητή - τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς - αυτά αποκτώνται χωρίς δυσκολία". Από εκείνον τον μοναχό, μοναχοί, πρέπει να παραμείνει ακόμη και για όλη τη ζωή σε εκείνο το βαθύ δάσος, δεν πρέπει να φύγει.

195. «Εδώ, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει εξαρτώμενος από κάποιο χωριό... κ.λπ... διαμένει εξαρτώμενος από κάποια κωμόπολη... κ.λπ... διαμένει εξαρτώμενος από κάποια πόλη... κ.λπ... διαμένει εξαρτώμενος από κάποια περιοχή... κ.λπ... διαμένει εξαρτώμενος από κάποιο άτομο. Καθώς αυτός διαμένει εξαρτώμενος από εκείνο το άτομο, η μη εδραιωμένη μνήμη δεν εδραιώνεται, και η μη αυτοσυγκεντρωμένη συνείδηση δεν αυτοσυγκεντρώνεται, και οι μη εξαλειμμένες νοητικές διαφθορές δεν οδηγούνται σε πλήρη εξάλειψη, και η μη επιτευχθείσα ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις δεν επιτυγχάνεται. Και αυτά τα αναγκαία είδη για τη ζωή που πρέπει να συγκεντρώνονται από έναν αναχωρητή - τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς - αυτά αποκτώνται με δυσκολία. Από εκείνον τον μοναχό, μοναχοί, πρέπει να αναστοχαστεί έτσι -"Εγώ διαμένω εξαρτώμενος από αυτό το άτομο. Καθώς εγώ διαμένω εξαρτώμενος από αυτό το άτομο, η μη εδραιωμένη μνήμη δεν εδραιώνεται, και η μη αυτοσυγκεντρωμένη συνείδηση δεν αυτοσυγκεντρώνεται, και οι μη εξαλειμμένες νοητικές διαφθορές δεν οδηγούνται σε πλήρη εξάλειψη, και η μη επιτευχθείσα ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις δεν επιτυγχάνεται. Και αυτά τα αναγκαία είδη για τη ζωή που πρέπει να συγκεντρώνονται από έναν αναχωρητή - τα αναγκαία

είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς - αυτά αποκτώνται με δυσκολία". Από εκείνον τον μοναχό, μοναχοί, πρέπει να φύγει από εκείνο το άτομο είτε τη νύχτα είτε τη μέρα χωρίς άδεια, δεν πρέπει να τον ακολουθήσει.

196. «Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει εξαρτώμενος από κάποιο άτομο. Καθώς αυτός διαμένει εξαρτώμενος από εκείνο το άτομο, η μη εδραιωμένη μνήμη δεν εδραιώνεται, και η μη αυτοσυγκεντρωμένη συνείδηση δεν αυτοσυγκεντρώνεται, και οι μη εξαλειμμένες νοητικές διαφθορές δεν οδηγούνται σε πλήρη εξάλειψη, και η μη επιτευχθείσα ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις δεν επιτυγχάνεται. Και αυτά τα αναγκαία είδη για τη ζωή που πρέπει να συγκεντρώνονται από έναν αναχωρητή - τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς, αυτά αποκτώνται χωρίς δυσκολία. Από εκείνον τον μοναχό, μοναχοί, πρέπει να αναστοχαστεί έτσι - "Εγώ διαμένω εξαρτώμενος από αυτό το άτομο. Καθώς εγώ διαμένω εξαρτώμενος από αυτό το άτομο, η μη εδραιωμένη μνήμη δεν εδραιώνεται, και η μη αυτοσυγκεντρωμένη συνείδηση δεν αυτοσυγκεντρώνεται, και οι μη εξαλειμμένες νοητικές διαφθορές δεν οδηγούνται σε πλήρη εξάλειψη, και η μη επιτευχθείσα ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις δεν επιτυγχάνεται. Και αυτά τα αναγκαία είδη για τη ζωή που πρέπει να συγκεντρώνονται από έναν αναχωρητή - τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς - αυτά αποκτώνται χωρίς δυσκολία. Εγώ όμως δεν εγκατέλειψα την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή εξαιτίας του χιτώνα, ούτε εξαιτίας της προσφερόμενης τροφής... κ.λπ... ούτε εξαιτίας του καταλύματος... κ.λπ... ούτε εξαιτίας των αναγκαίων φαρμάκων για ασθενείς εγκατέλειψα την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή. Και όμως καθώς εγώ διαμένω εξαρτώμενος από αυτό το άτομο, η μη εδραιωμένη μνήμη δεν εδραιώνεται, και η μη αυτοσυγκεντρωμένη συνείδηση δεν αυτοσυγκεντρώνεται, και οι μη εξαλειμμένες νοητικές διαφθορές δεν οδηγούνται σε πλήρη εξάλειψη, και η μη επιτευχθείσα ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις δεν επιτυγχάνεται". Από εκείνον τον μοναχό, μοναχοί, αφού το θεωρήσει, πρέπει να φύγει από εκείνο το άτομο ζητώντας άδεια, δεν πρέπει να τον ακολουθήσει.

197. «Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει εξαρτώμενος από κάποιο άτομο. Καθώς αυτός διαμένει εξαρτώμενος από εκείνο το άτομο, η μη εδραιωμένη μνήμη εδραιώνεται, και η μη αυτοσυγκεντρωμένη συνείδηση αυτοσυγκεντρώνεται, και οι μη εξαλειμμένες νοητικές διαφθορές οδηγούνται σε πλήρη εξάλειψη, και η μη επιτευχθείσα ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις επιτυγχάνεται. Και αυτά τα αναγκαία είδη για τη ζωή που πρέπει να συγκεντρώνονται από έναν αναχωρητή - τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς - αυτά αποκτώνται με δυσκολία. Από εκείνον τον μοναχό, μοναχοί, πρέπει να αναστοχαστεί έτσι - "Εγώ διαμένω εξαρτώμενος από αυτό το άτομο. Καθώς εγώ διαμένω εξαρτώμενος από αυτό το άτομο, η μη εδραιωμένη μνήμη εδραιώνεται, και η μη αυτοσυγκεντρωμένη συνείδηση αυτοσυγκεντρώνεται, και οι μη εξαλειμμένες νοητικές διαφθορές οδηγούνται σε πλήρη εξάλειψη, και η μη επιτευχθείσα ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις επιτυγχάνεται. Και αυτά τα αναγκαία είδη για τη ζωή που πρέπει να συγκεντρώνονται από έναν αναχωρητή - τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς - αυτά αποκτώνται με δυσκολία. Εγώ όμως δεν εγκατέλειψα την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή εξαιτίας του χιτώνα, ούτε εξαιτίας της προσφερόμενης τροφής...

κ.λπ... ούτε εξαιτίας του καταλύματος... κ.λπ... ούτε εξαιτίας των αναγκαίων φαρμάκων για ασθενείς εγκατέλειψα την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή. Και όμως καθώς εγώ διαμένω εξαρτώμενος από αυτό το άτομο, η μη εδραιωμένη μνήμη εδραιώνεται, και η μη αυτοσυγκεντρωμένη συνείδηση αυτοσυγκεντρώνεται, και οι μη εξαλειμμένες νοητικές διαφθορές οδηγούνται σε πλήρη εξάλειψη, και η μη επιτευχθείσα ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις επιτυγχάνεται". Από εκείνον τον μοναχό, μοναχοί, αφού το θεωρήσει, πρέπει να ακολουθήσει εκείνο το άτομο, δεν πρέπει να φύγει.

198. «Εδώ επίσης, μοναχοί, ένας μοναχός διαμένει εξαρτώμενος από κάποιο άτομο. Καθώς αυτός διαμένει εξαρτώμενος από εκείνο το άτομο, η μη εδραιωμένη μνήμη εδραιώνεται, και η μη αυτοσυγκεντρωμένη συνείδηση αυτοσυγκεντρώνεται, και οι μη εξαλειμμένες νοητικές διαφθορές οδηγούνται σε πλήρη εξάλειψη, και η μη επιτευχθείσα ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις επιτυγχάνεται. Και αυτά τα αναγκαία είδη για τη ζωή που πρέπει να συγκεντρώνονται από έναν αναχωρητή - τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς - αυτά αποκτώνται χωρίς δυσκολία. Από εκείνον τον μοναχό, μοναχοί, πρέπει να αναστοχαστεί έτσι - "Εγώ διαμένω εξαρτώμενος από αυτό το άτομο. Καθώς εγώ διαμένω εξαρτώμενος από αυτό το άτομο, η μη εδραιωμένη μνήμη εδραιώνεται, και η μη αυτοσυγκεντρωμένη συνείδηση αυτοσυγκεντρώνεται, και οι μη εξαλειμμένες νοητικές διαφθορές οδηγούνται σε πλήρη εξάλειψη, και η μη επιτευχθείσα ανυπέρβλητη ελευθερία από τις δεσμεύσεις επιτυγχάνεται. Και αυτά τα αναγκαία είδη για τη ζωή που πρέπει να συγκεντρώνονται από έναν αναχωρητή - τα αναγκαία είδη χιτώνων, προσφερόμενης τροφής, καταλύματος και φαρμάκων για ασθενείς - αυτά αποκτώνται χωρίς δυσκολία". Από εκείνον τον μοναχό, μοναχοί, πρέπει να ακολουθήσει εκείνο το άτομο ακόμη και για όλη τη ζωή, δεν πρέπει να φύγει, ακόμη και αν διώχνεται».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Βαναπάττα, έβδομη.

8. Η ομιλία για τον βόλο μελιού

199. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στους Σάκκα, στην Καπιλαβάττχου, στο μοναστήρι του Νιγκρόντα. Τότε ο Ευλογημένος, αφού ντύθηκε το πρωί και πήρε το κύπελλο και τους χιτώνες του, μπήκε στην Καπιλαβάττχου για προσφερόμενη τροφή. Αφού περπάτησε στην Καπιλαβάττχου για προσφερόμενη τροφή, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, κατευθύνθηκε προς το Μεγάλο Δάσος για ημερήσια διαμονή. Αφού μπήκε στο Μεγάλο Δάσος, κάθισε για ημερήσια διαμονή στη ρίζα ενός νεαρού δέντρου μπελούβα. Και ο Νταντάπανι ο Σάκκα, περπατώντας εδώ κι εκεί για περίπατο, κατευθύνθηκε προς το Μεγάλο Δάσος. Αφού μπήκε στο Μεγάλο Δάσος, πλησίασε το δέντρο μπελούβα, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον Ευλογημένο. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, ακουμπώντας στο μπαστούνι του, στάθηκε στο πλάι. Καθώς στεκόταν στο πλάι, ο Νταντάπανι ο Σάκκα είπε στον Ευλογημένο: «Τι υποστηρίζει ο ασκητής, τι διδάσκει;» «Αυτός που μιλά έτσι, φίλε, ώστε στον κόσμο μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, στη γενιά μαζί με τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους, δεν έρχεται σε διαμάχη

με κανέναν στον κόσμο, και επίσης οι αντιλήψεις δεν υπολανθάνουν σε εκείνον τον βραχμάνο που διαμένει αποδεσμευμένος από τις ηδονές, χωρίς αμφιβολία, με κομμένη τύψη, χωρίς επιθυμία για ύπαρξη ή μη-ύπαρξη - έτσι μιλώ εγώ, φίλε, έτσι διδάσκω».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο Νταντάπανι ο Σάκκα, αφού κούνησε το κεφάλι του, αφού έβγαλε τη γλώσσα του, αφού σήκωσε τρεις ρυτίδες στο μέτωπό του, έφυγε ακουμπώντας στο μπαστούνι του.

200. Τότε ο Ευλογημένος, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγήκε από την απομόνωση, πήγε στο μοναστήρι Νιγκρόντχα· αφού έφτασε, κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα. Αφού κάθισε, ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Εδώ εγώ, μοναχοί, αφού ντύθηκα το πρωί και πήρα το κύπελλο και τους χιτώνες μου, μπήκα στην Καπιλαβάττχου για προσφερόμενη τροφή. Αφού περπάτησα στην Καπιλαβάττχου για προσφερόμενη τροφή, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, κατευθύνθηκα προς το Μεγάλο Δάσος για ημερήσια διαμονή. Αφού μπήκα στο Μεγάλο Δάσος, κάθισα για ημερήσια διαμονή στη ρίζα ενός νεαρού δέντρου μπελούβα. Και ο Νταντάπανι ο Σάκκα, μοναχοί, περπατώντας εδώ κι εκεί για περίπατο, κατευθύνθηκε προς το Μεγάλο Δάσος. Αφού μπήκε στο Μεγάλο Δάσος, πλησίασε το δέντρο μπελούβα, πλησίασε εμένα· αφού πλησίασε, με χαιρέτησε. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, ακουμπώντας στο μπαστούνι του, στάθηκε στο πλάι. Καθώς στεκόταν στο πλάι, μοναχοί, ο Νταντάπανι ο Σάκκα μου είπε: "Τι υποστηρίζει ο ασκητής, τι διδάσκει;"

«Όταν αυτό ειπώθηκε, εγώ, μοναχοί, είπα στον Νταντάπανι τον Σάκκα: "Αυτός που μιλά έτσι, φίλε, ώστε στον κόσμο μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, στη γενιά μαζί με τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους, δεν έρχεται σε διαμάχη με κανέναν στον κόσμο, και επίσης οι αντιλήψεις δεν υπολανθάνουν σε εκείνον τον βραχμάνο που διαμένει αποδεσμευμένος από τις ηδονές, χωρίς αμφιβολία, με κομμένη τύψη, χωρίς επιθυμία για ύπαρξη ή μη-ύπαρξη - έτσι μιλώ εγώ, φίλε, έτσι διδάσκω». «Όταν αυτό ειπώθηκε, μοναχοί, ο Νταντάπανι ο Σάκκα, αφού κούνησε το κεφάλι του, αφού έβγαλε τη γλώσσα του, αφού σήκωσε τρεις ρυτίδες στο μέτωπό του, έφυγε ακουμπώντας στο μπαστούνι του».

201. Όταν αυτό ειπώθηκε, κάποιος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Τι όμως υποστηρίζει, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος ώστε στον κόσμο μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, στη γενιά μαζί με τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους, δεν έρχεται σε διαμάχη με κανέναν στον κόσμο; Και πώς επίσης, σεβάσμιε κύριε, οι αντιλήψεις δεν υπολανθάνουν στον Ευλογημένο που διαμένει αποδεσμευμένος από τις ηδονές, σε εκείνον τον βραχμάνο χωρίς αμφιβολία, με κομμένη τύψη, χωρίς επιθυμία για ύπαρξη ή μη-ύπαρξη;» «Από όποια πηγή, μοναχέ, οι όροι της αντίληψης της εμμονής συχνάζουν σε ένα άτομο· αν εδώ δεν υπάρχει τίποτα που πρέπει να γίνει δεκτό με χαρά, τίποτα που πρέπει να ισχυριστεί κανείς, τίποτα που πρέπει να προσκολληθεί· αυτό είναι το τέλος των υπολανθανουσών τάσεων για λαγνεία, αυτό είναι το τέλος των υπολανθανουσών τάσεων για αποστροφή, αυτό είναι το τέλος των υπολανθανουσών τάσεων για λανθασμένη άποψη, αυτό είναι το τέλος των υπολανθανουσών τάσεων για σκεπτικιστική αμφιβολία, αυτό είναι το τέλος των υπολανθανουσών τάσεων για αλαζονεία, αυτό είναι το τέλος των υπολανθανουσών τάσεων για πάθος για ύπαρξη, αυτό είναι το τέλος των υπολανθανουσών τάσεων για άγνοια, αυτό είναι το τέλος

της χρήσης ροπάλων, της χρήσης όπλων, της διαμάχης, της διαφωνίας, της αντιδικίας, του «εσύ, εσύ», της διχαστικής ομιλίας και της ψευδολογίας. Εδώ αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο». Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Αφού είπε αυτά, ο Καλότυχος σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι.

202. Τότε σε αυτούς τους μοναχούς, λίγο μετά την αναχώρηση του Ευλογημένου, ήρθε αυτή η σκέψη: «Αυτό, φίλοι, ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - "Από όποια πηγή, μοναχέ, οι όροι της αντίληψης της εμμονής συχνάζουν σε ένα άτομο· αν εδώ δεν υπάρχει τίποτα που πρέπει να γίνει δεκτό με χαρά, τίποτα που πρέπει να ισχυριστεί κανείς, τίποτα που πρέπει να προσκολληθεί· αυτό είναι το τέλος των υπολανθανουσών τάσεων για λαγνεία... κ.λπ... εδώ αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο". Ποιος άραγε θα μπορούσε να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά;» Τότε σε αυτούς τους μοναχούς ήρθε η σκέψη: «Αυτός ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είναι επαινεμένος από τον Διδάσκαλο και εκτιμημένος από τους νοήμονες συντρόφους στην άγια ζωή. Ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είναι ικανός να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά. Γιατί να μην πάμε εκεί όπου είναι ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα· αφού πλησιάσουμε, να ρωτήσουμε τον σεβάσμιο Μαχακατσάνα για αυτό το θέμα».

Τότε εκείνοι οι μοναχοί πήγαν εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα· αφού πλησίασαν, χαιρέτησαν τον σεβάσμιο Μαχακατσάνα. Αφού ολοκλήρωσαν την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι στο πλάι, εκείνοι οι μοναχοί είπαν στον σεβάσμιο Μαχακατσάνα: «Αυτό, φίλε Κατσάνα, ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - "Από όποια πηγή, μοναχέ, οι όροι της αντίληψης της εμμονής συχνάζουν σε ένα άτομο· αν εδώ δεν υπάρχει τίποτα που πρέπει να γίνει δεκτό με χαρά, τίποτα που πρέπει να ισχυριστεί κανείς, τίποτα που πρέπει να προσκολληθεί· αυτό είναι το τέλος των υπολανθανουσών τάσεων για λαγνεία... κ.λπ... εδώ αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο". Σε εμάς, φίλε Κατσάνα, λίγο μετά την αναχώρηση του Ευλογημένου, ήρθε αυτή η σκέψη: "Αυτό, φίλοι, ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - "Από όποια πηγή, μοναχέ, οι όροι της αντίληψης της εμμονής συχνάζουν σε ένα άτομο· αν εδώ δεν υπάρχει τίποτα που πρέπει να γίνει δεκτό με χαρά, τίποτα που πρέπει να ισχυριστεί κανείς, τίποτα που πρέπει να προσκολληθεί· αυτό είναι το τέλος των υπολανθανουσών τάσεων για λαγνεία... κ.λπ... εδώ αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο". Ποιος άραγε θα μπορούσε να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά;" Σε εμάς, φίλε Κατσάνα, ήρθε αυτή η σκέψη: "Αυτός ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είναι επαινεμένος από τον Διδάσκαλο και εκτιμημένος από τους νοήμονες συντρόφους στην άγια ζωή· ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είναι ικανός να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά. Γιατί να μην

πάμε εκεί όπου είναι ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα· αφού πλησιάσουμε, να ρωτήσουμε τον σεβάσμιο Μαχακατσάνα για αυτό το θέμα". Ας αναλύσει ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα».

203. «Όπως, φίλοι, ένας άνθρωπος που επιθυμεί την ουσία, που αναζητά την ουσία, που περιφέρεται αναζητώντας την ουσία, περνώντας τη ρίζα ενός μεγάλου δέντρου που στέκεται και έχει ουσία, περνώντας τον κορμό, θα νόμιζε ότι πρέπει να αναζητήσει την ουσία στα κλαδιά και τα φύλλα· έτσι είναι αυτό το προσόν των σεβασμίων, ενώ ο Διδάσκαλος είναι παρών, προσπερνώντας εκείνον τον Ευλογημένο, νομίζετε ότι πρέπει να ρωτήσετε εμάς για αυτό το θέμα. Διότι, φίλοι, ο Ευλογημένος γνωρίζοντας γνωρίζει, βλέποντας βλέπει, έχει γίνει μάτι, έχει γίνει γνώση, έχει γίνει Διδασκαλία, έχει γίνει Βράχμα, είναι ο διδάσκων, ο διαδίδων, αυτός που οδηγεί στο νόημα, ο δωρητής της αθανασίας, ο κύριος της Διδασκαλίας, ο Τατχάγκατα. Και αυτή ήταν η κατάλληλη στιγμή για να ρωτήσετε αυτόν τον ίδιο τον Ευλογημένο για αυτό το θέμα. Όπως σας απαντούσε ο Ευλογημένος, έτσι θα έπρεπε να το θυμάστε». «Σίγουρα, φίλε Κατσάνα, ο Ευλογημένος γνωρίζοντας γνωρίζει, βλέποντας βλέπει, έχει γίνει μάτι, έχει γίνει γνώση, έχει γίνει Διδασκαλία, έχει γίνει Βράχμα, είναι ο διδάσκων, ο διαδίδων, αυτός που οδηγεί στο νόημα, ο δωρητής της αθανασίας, ο κύριος της Διδασκαλίας, ο Τατχάγκατα. Και αυτή ήταν η κατάλληλη στιγμή για να ρωτήσουμε αυτόν τον ίδιο τον Ευλογημένο για αυτό το θέμα. Όπως μας απαντούσε ο Ευλογημένος, έτσι θα το θυμόμασταν. Αλλά ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είναι επαινεμένος από τον Διδάσκαλο και εκτιμημένος από τους νοήμονες συντρόφους στην άγια ζωή· ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είναι ικανός να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά. Ας αναλύσει ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα χωρίς να το θεωρεί βάρος». «Τότε λοιπόν, φίλοι, ακούστε, προσέχετε καλά, θα μιλήσω». «Ναι, φίλε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον σεβάσμιο Μαχακατσάνα. Ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είπε αυτό -

204. «Αυτό λοιπόν, φίλοι, που ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - "Από όποια πηγή, μοναχέ, οι όροι της αντίληψης της εμμονής συχνάζουν σε ένα άτομο· αν εδώ δεν υπάρχει τίποτα που πρέπει να γίνει δεκτό με χαρά, τίποτα που πρέπει να ισχυριστεί κανείς, τίποτα που πρέπει να προσκολληθεί· αυτό είναι το τέλος των υπολανθανουσών τάσεων για λαγνεία... κ.λπ... εδώ αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο", εγώ, φίλοι, κατανοώ έτσι αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά -

«Εξαρτώμενος από το μάτι, φίλοι, και τα υλικά φαινόμενα, εγείρεται η οφθαλμική συνείδηση· η συνάντηση των τριών είναι επαφή· με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· ό,τι βιώνει αυτό αντιλαμβάνεται, ό,τι αντιλαμβάνεται αυτό σκέφτεται, ό,τι σκέφτεται αυτό εμμένει, ό,τι εμμένει από αυτό ως πηγή οι όροι της αντίληψης της εμμονής συχνάζουν σε ένα άτομο σχετικά με τα υλικά φαινόμενα αντιληπτά με το μάτι του παρελθόντος, του μέλλοντος και του παρόντος. Εξαρτώμενος από το αυτί, φίλοι, και τους ήχους, εγείρεται η ωτική συνείδηση... κ.λπ... Εξαρτώμενος από τη μύτη, φίλοι, και τις οσμές, εγείρεται η ρινική συνείδηση... κ.λπ... Εξαρτώμενος από τη γλώσσα, φίλοι, και τις γεύσεις, εγείρεται η γλωσσική συνείδηση... κ.λπ... Εξαρτώμενος από το σώμα, φίλοι, και τα απτά αντικείμενα, εγείρεται η σωματική

συνείδηση... κ.λπ... Εξαρτώμενος από τον νου, φίλοι, και τα νοητικά αντικείμενα, εγείρεται η νοητική συνείδηση· η συνάντηση των τριών είναι επαφή· με την επαφή ως συνθήκη υπάρχει αίσθημα· ό,τι βιώνει αυτό αντιλαμβάνεται, ό,τι αντιλαμβάνεται αυτό σκέφτεται, ό,τι σκέφτεται αυτό εμμένει, ό,τι εμμένει από αυτό ως πηγή οι όροι της αντίληψης της εμμονής συχνάζουν σε ένα άτομο σχετικά με τα νοητικά αντικείμενα αντιληπτά από τον νου του παρελθόντος, του μέλλοντος και του παρόντος.

«Πράγματι, φίλοι, όταν υπάρχει το μάτι, όταν υπάρχει η ύλη, όταν υπάρχει η οφθαλμική συνείδηση, θα προσδιορίσει την έννοια της επαφής - αυτό είναι δυνατόν. Όταν υπάρχει η έννοια της επαφής, θα προσδιορίσει την έννοια του αισθήματος - αυτό είναι δυνατόν. Όταν υπάρχει η έννοια του αισθήματος, θα προσδιορίσει την έννοια της αντίληψης - αυτό είναι δυνατόν. Όταν υπάρχει η έννοια της αντίληψης, θα προσδιορίσει την έννοια του λογισμού - αυτό είναι δυνατόν. Όταν υπάρχει η έννοια του λογισμού, θα προσδιορίσει την έννοια της συχνότητας των όρων της αντίληψης της εμμονής - αυτό είναι δυνατόν. Πράγματι, φίλοι, όταν υπάρχει το αυτί, όταν υπάρχει ο ήχος... κ.λπ... όταν υπάρχει η μύτη, όταν υπάρχει η οσμή... κ.λπ... όταν υπάρχει η γλώσσα, όταν υπάρχει η γεύση... κ.λπ... όταν υπάρχει το σώμα, όταν υπάρχει το απτό αντικείμενο... κ.λπ... όταν υπάρχει ο νους, όταν υπάρχει το νοητικό αντικείμενο, όταν υπάρχει η νοητική συνείδηση, θα προσδιορίσει την έννοια της επαφής - αυτό είναι δυνατόν. Όταν υπάρχει η έννοια της επαφής, θα προσδιορίσει την έννοια του αισθήματος - αυτό είναι δυνατόν. Όταν υπάρχει η έννοια του αισθήματος, θα προσδιορίσει την έννοια της αντίληψης - αυτό είναι δυνατόν. Όταν υπάρχει η έννοια της αντίληψης, θα προσδιορίσει την έννοια του λογισμού - αυτό είναι δυνατόν. Όταν υπάρχει η έννοια του λογισμού, θα προσδιορίσει την έννοια της συχνότητας των όρων της αντίληψης της εμμονής - αυτό είναι δυνατόν.

«Αν βέβαια, φίλε, δεν υπήρχε το μάτι, δεν υπήρχε η ύλη, δεν υπήρχε η οφθαλμική συνείδηση, θα μπορούσε να περιγράψει την έννοια της επαφής» - αυτό είναι αδύνατον. «Αν δεν υπήρχε η έννοια της επαφής, θα μπορούσε να περιγράψει την έννοια του αισθήματος» - αυτό είναι αδύνατον. «Αν δεν υπήρχε η έννοια του αισθήματος, θα μπορούσε να περιγράψει την έννοια της αντίληψης» - αυτό είναι αδύνατον. «Αν δεν υπήρχε η έννοια της αντίληψης, θα μπορούσε να περιγράψει την έννοια του λογισμού» - αυτό είναι αδύνατον. «Αν δεν υπήρχε η έννοια του λογισμού, θα μπορούσε να περιγράψει την έννοια της συχνότητας των όρων της αντίληψης της εμμονής» - αυτό είναι αδύνατον. Αν βέβαια, φίλε, δεν υπήρχε το αυτί, δεν υπήρχε ο ήχος... κ.λπ... δεν υπήρχε η μύτη, δεν υπήρχε η οσμή... κ.λπ... δεν υπήρχε η γλώσσα, δεν υπήρχε η γεύση... κ.λπ... δεν υπήρχε το σώμα, δεν υπήρχε το απτό αντικείμενο... κ.λπ... δεν υπήρχε ο νους, δεν υπήρχε το νοητικό φαινόμενο, δεν υπήρχε η νοητική συνείδηση, «θα μπορούσε να περιγράψει την έννοια της επαφής» - αυτό είναι αδύνατον. «Αν δεν υπήρχε η έννοια της επαφής, θα μπορούσε να περιγράψει την έννοια του αισθήματος» - αυτό είναι αδύνατον. «Αν δεν υπήρχε η έννοια του αισθήματος, θα μπορούσε να περιγράψει την έννοια της αντίληψης» - αυτό είναι αδύνατον. «Αν δεν υπήρχε η έννοια της αντίληψης, θα μπορούσε να περιγράψει την έννοια του λογισμού» - αυτό είναι αδύνατον. «Αν δεν υπήρχε η έννοια του λογισμού, θα μπορούσε να περιγράψει την έννοια της συχνότητας των όρων της αντίληψης της εμμονής» - αυτό είναι αδύνατον.

«Αυτό λοιπόν, φίλοι, που ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - 'από όποια πηγή, μοναχέ, οι όροι της αντίληψης της εμμονής συχνάζουν σε ένα άτομο· αν εδώ δεν υπάρχει τίποτα που πρέπει να γίνει δεκτό με χαρά, τίποτα που πρέπει να ισχυριστεί κανείς, τίποτα που πρέπει να προσκολληθεί· αυτό είναι το τέλος των υπολανθανουσών τάσεων για λαγνεία... κ.λπ... εδώ αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο', αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά, εγώ, φίλοι, κατανοώ έτσι αναλυτικά το νόημα. Αν όμως επιθυμείτε, σεβάσμιοι, αφού πλησιάσετε αυτόν τον ίδιο τον Ευλογημένο, θα μπορούσατε να τον ρωτήσετε για αυτό το θέμα. Όπως σας απαντήσει ο Ευλογημένος, έτσι να το θυμάστε».

205. Τότε εκείνοι οι μοναχοί, αφού δέχτηκαν με χαρά και εξέφρασαν ευχαριστίες για τη ρήση του σεβάσμιου Μαχακατσάνα, σηκώθηκαν από τις θέσεις τους και πλησίασαν τον Ευλογημένο· αφού πλησίασαν, απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισαν στο πλάι. Καθισμένοι στο πλάι, εκείνοι οι μοναχοί είπαν στον Ευλογημένο: «Αυτό λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, που ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - "Από όποια πηγή, μοναχέ, οι όροι της αντίληψης της εμμονής συχνάζουν σε ένα άτομο· αν εδώ δεν υπάρχει τίποτα που πρέπει να γίνει δεκτό με χαρά, τίποτα που πρέπει να ισχυριστεί κανείς, τίποτα που πρέπει να προσκολληθεί· αυτό είναι το τέλος των υπολανθανουσών τάσεων για λαγνεία... κ.λπ... εδώ αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο". Σε εμάς, σεβάσμιε κύριε, λίγο μετά την αναχώρηση του Ευλογημένου, ήρθε αυτή η σκέψη: "Αυτό, φίλοι, ο Ευλογημένος αφού απήγγειλε συνοπτικά τη σύνοψη, χωρίς να αναλύσει το νόημα αναλυτικά, σηκώθηκε από τη θέση του και μπήκε στο μοναστήρι - 'Από όποια πηγή, μοναχέ, οι όροι της αντίληψης της εμμονής συχνάζουν σε ένα άτομο· αν εδώ δεν υπάρχει τίποτα που πρέπει να γίνει δεκτό με χαρά, τίποτα που πρέπει να ισχυριστεί κανείς, τίποτα που πρέπει να προσκολληθεί· αυτό είναι το τέλος των υπολανθανουσών τάσεων για λαγνεία, αυτό είναι το τέλος των υπολανθανουσών τάσεων για αποστροφή, αυτό είναι το τέλος των υπολανθανουσών τάσεων για λανθασμένη άποψη, αυτό είναι το τέλος των υπολανθανουσών τάσεων για σκεπτικιστική αμφιβολία, αυτό είναι το τέλος των υπολανθανουσών τάσεων για αλαζονεία, αυτό είναι το τέλος των υπολανθανουσών τάσεων για πάθος για ύπαρξη, αυτό είναι το τέλος των υπολανθανουσών τάσεων για άγνοια, αυτό είναι το τέλος της χρήσης ροπάλων, της χρήσης όπλων, της διαμάχης, της διαφωνίας, της αντιδικίας, του 'εσύ, εσύ', της διχαστικής ομιλίας και της ψευδολογίας. Εδώ αυτές οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις καταπαύουν χωρίς υπόλοιπο'. Ποιος άραγε θα μπορούσε να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά;" Σε εμάς, σεβάσμιε κύριε, ήρθε αυτή η σκέψη: "Αυτός ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είναι επαινεμένος από τον Διδάσκαλο και εκτιμημένος από τους νοήμονες συντρόφους στην άγια ζωή· ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα είναι ικανός να αναλύσει αναλυτικά το νόημα αυτής της σύνοψης που απαγγέλθηκε συνοπτικά από τον Ευλογημένο, της οποίας το νόημα δεν αναλύθηκε αναλυτικά· γιατί να μην πάμε εκεί όπου είναι ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα· αφού πλησιάσουμε, να ρωτήσουμε τον σεβάσμιο Μαχακατσάνα για αυτό το θέμα". Τότε εμείς, σεβάσμιε κύριε, πήγαμε

εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα· αφού πλησιάσαμε, ρωτήσαμε τον σεβάσμιο Μαχακατσάνα για αυτό το θέμα. Σε εμάς, σεβάσμιε κύριε, ο σεβάσμιος Μαχακατσάνα ανέλυσε το νόημα με αυτούς τους τρόπους, με αυτούς τους όρους, με αυτές τις φράσεις». «Σοφός, μοναχοί, είναι ο Μαχακατσάνα· με μεγάλη σοφία, μοναχοί, είναι ο Μαχακατσάνα. Αν εμένα, μοναχοί, με ρωτούσατε για αυτό το θέμα, κι εγώ θα το απαντούσα έτσι ακριβώς όπως το απάντησε ο Μαχακατσάνα. Αυτό πράγματι είναι το νόημά του. Και έτσι να το θυμάστε».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον Ευλογημένο: «Όπως, σεβάσμιε κύριε, ένας άνθρωπος καταβεβλημένος από την πείνα και την αδυναμία θα έβρισκε μια μπάλα μελιού, από όπου κι αν τη γευόταν, θα αποκτούσε γλυκιά γεύση που δεν χρειάζεται τίποτα άλλο. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, σεβάσμιε κύριε, ένας μοναχός με ικανό νου, με σοφή φύση, από όπου κι αν εξετάζει με σοφία το νόημα αυτής της επεξήγησης της Διδασκαλίας, θα αποκτούσε ικανοποίηση, θα αποκτούσε πεποίθηση του νου. Ποιο είναι το όνομα αυτής της επεξήγησης της Διδασκαλίας, σεβάσμιε κύριε;» «Γι' αυτό, Άναντα, να θυμάσαι αυτή την επεξήγηση της Διδασκαλίας ως 'η επεξήγηση της μπάλας μελιού'».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Ο σεβάσμιος Άναντα, ευχαριστημένος, αγαλλίασε με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Μαντουπίνδικα, όγδοη.

9. Η ομιλία για τα δύο είδη λογισμού

206. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Πριν ακόμα, μοναχοί, από την ανώτατη φώτιση, όταν δεν είχα ακόμα αφυπνιστεί πλήρως, όντας ακόμα Μπόντχισαττα, ήρθε αυτή η σκέψη - "Γιατί να μη διαμένω χωρίζοντας τους λογισμούς σε δύο μέρη;" Έτσι εγώ, μοναχοί, αυτόν τον ηδονικό λογισμό και τον λογισμό του θυμού και τον λογισμό της βίας - αυτούς τους έκανα ένα μέρος· και αυτόν τον λογισμό της απάρνησης και τον λογισμό του μη θυμού και τον λογισμό της μη βίας - αυτούς τους έκανα δεύτερο μέρος.

207. «Σε μένα, μοναχοί, που διέμενα έτσι επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος, εγείρεται ηδονικός λογισμός. Αυτός έτσι κατανοώ - 'Αυτός ο ηδονικός λογισμός έχει εγερθεί σε μένα. Και αυτός οδηγεί σε πάθηση του εαυτού, οδηγεί σε πάθηση άλλου, οδηγεί σε πάθηση και των δύο, εμποδίζει τη σοφία, ανήκει στη δυσφορία, δεν οδηγεί στο Νιμπάνα'. 'Οδηγεί σε πάθηση του εαυτού' - καθώς στοχάζομαι έτσι, μοναχοί, εξαφανίζεται. 'Οδηγεί σε πάθηση άλλου' - καθώς στοχάζομαι έτσι, μοναχοί, εξαφανίζεται. 'Οδηγεί σε πάθηση και των δύο' - καθώς στοχάζομαι έτσι, μοναχοί, εξαφανίζεται. 'εμποδίζει τη σοφία, ανήκει στη δυσφορία, δεν οδηγεί στο Νιμπάνα' - καθώς στοχάζομαι έτσι, μοναχοί, εξαφανίζεται. Έτσι εγώ, μοναχοί, κάθε ηδονικό λογισμό που εγειρόταν τον εγκατέλειπα, τον απομάκρυνα, τον τερμάτιζα.

208. «Σε μένα, μοναχοί, που διέμενα έτσι επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος, εγείρεται λογισμός του θυμού... κ.λπ... εγείρεται λογισμός της βίας. Αυτός έτσι κατανοώ - 'Αυτός ο λογισμός της βίας έχει εγερθεί σε μένα. Και αυτός οδηγεί σε

πάθηση του εαυτού, οδηγεί σε πάθηση άλλου, οδηγεί σε πάθηση και των δύο, εμποδίζει τη σοφία, ανήκει στη δυσφορία, δεν οδηγεί στο Νιμπάνα'. 'Οδηγεί σε πάθηση του εαυτού' - καθώς στοχάζομαι έτσι, μοναχοί, εξαφανίζεται. 'οδηγεί σε πάθηση άλλου' - καθώς στοχάζομαι έτσι, μοναχοί, εξαφανίζεται. 'οδηγεί σε πάθηση και των δύο' - καθώς στοχάζομαι έτσι, μοναχοί, εξαφανίζεται. 'εμποδίζει τη σοφία, ανήκει στη δυσφορία, δεν οδηγεί στο Νιμπάνα' - καθώς στοχάζομαι έτσι, μοναχοί, εξαφανίζεται. Έτσι εγώ, μοναχοί, κάθε λογισμό της βίας που εγειρόταν τον εγκατέλειπα, τον απομάκρυνα, τον τερμάτιζα.

«Ό,τι, μοναχοί, ένας μοναχός συχνά αναλογίζεται και εξετάζει, με τον ίδιο τρόπο γίνεται η κλίση του νου. Αν, μοναχοί, ένας μοναχός συχνά αναλογίζεται και εξετάζει τον ηδονικό λογισμό, εγκατέλειψε τον λογισμό της απάρνησης, καλλιέργησε τον ηδονικό λογισμό, η συνείδησή του αυτή κλίνει προς τον ηδονικό λογισμό. Αν τον λογισμό του θυμού, μοναχοί... κ.λπ... αν, μοναχοί, ένας μοναχός συχνά αναλογίζεται και εξετάζει τον λογισμό της βίας, εγκατέλειψε τον λογισμό της μη βίας, καλλιέργησε τον λογισμό της βίας, η συνείδησή του αυτή κλίνει προς τον λογισμό της βίας. Όπως, μοναχοί, τον τελευταίο μήνα της βροχερής εποχής, κατά την φθινοπωρινή περίοδο, όταν τα σπαρτά είναι πυκνά, ένας βοσκός θα φύλαγε τις αγελάδες. Αυτός θα χτυπούσε εκείνες τις αγελάδες εδώ κι εκεί με το ραβδί, θα τις χτυπούσε πίσω, θα τις περιόριζε, θα τις εμπόδιζε. Για ποιο λόγο; Διότι, μοναχοί, εκείνος ο βοσκός βλέπει από αυτό ως αιτία δολοφονία ή φυλάκιση ή απώλεια ή κατηγορία. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο εγώ, μοναχοί, είδα τον κίνδυνο, την ευτέλεια και τη μόλυνση των φάυλων νοητικών καταστάσεων, και το όφελος και την κάθαρση της απάρνησης στις καλές νοητικές καταστάσεις.

209. «Σε μένα, μοναχοί, που διέμενα έτσι επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος, εγείρεται λογισμός της απάρνησης. Αυτός έτσι κατανοώ - 'Αυτός ο λογισμός της απάρνησης έχει εγερθεί σε μένα. Και αυτός δεν οδηγεί σε πάθηση του εαυτού, δεν οδηγεί σε πάθηση άλλου, δεν οδηγεί σε πάθηση και των δύο, αναπτύσσει τη σοφία, δεν ανήκει στη δυσφορία, οδηγεί στο Νιμπάνα'. Ακόμη κι αν τη νύχτα, μοναχοί, τον σκεφτόμουν και τον συλλογιζόμουν, δεν βλέπω κανέναν κίνδυνο από αυτό ως πηγή. Ακόμη κι αν την ημέρα, μοναχοί, τον σκεφτόμουν και τον συλλογιζόμουν, δεν βλέπω κανέναν κίνδυνο από αυτό ως πηγή. Ακόμη κι αν νύχτα και μέρα, μοναχοί, τον σκεφτόμουν και τον συλλογιζόμουν, δεν βλέπω κανέναν κίνδυνο από αυτό ως πηγή. Αλλά όμως, καθώς σκεφτόμουν και συλλογιζόμουν για πολύ μεγάλο διάστημα, το σώμα μου θα κουραζόταν. Όταν το σώμα κουράζεται, η συνείδηση θα ταραζόταν. Όταν η συνείδηση ταραίζεται, η συνείδηση είναι μακριά από την αυτοσυγκέντρωση. Έτσι εγώ, μοναχοί, εσωτερικά σταθεροποιώ τη συνείδηση, την καθησυχάζω, την κάνω πλήρως εστιασμένη, την αυτοσυγκεντρώνω. Για ποιο λόγο; 'Ας μην ταραχτεί η συνείδησή μου'.

210. «Σε μένα, μοναχοί, που διέμενα έτσι επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος, εγείρεται λογισμός του μη θυμού... κ.λπ... εγείρεται λογισμός της μη βίας. Αυτός έτσι κατανοώ - 'Αυτός ο λογισμός της μη βίας έχει εγερθεί σε μένα. Και αυτός δεν οδηγεί σε πάθηση του εαυτού, δεν οδηγεί σε πάθηση άλλου, δεν οδηγεί σε πάθηση και των δύο, αναπτύσσει τη σοφία, δεν ανήκει στη δυσφορία, οδηγεί στο Νιμπάνα'. Ακόμη κι αν τη νύχτα, μοναχοί, τον σκεφτόμουν και τον συλλογιζόμουν, δεν βλέπω κανέναν κίνδυνο από αυτό ως πηγή. Ακόμη κι αν την ημέρα, μοναχοί, τον σκεφτόμουν και τον συλλογιζόμουν, δεν βλέπω κανέναν κίνδυνο από αυτό ως πηγή. Ακόμη κι αν νύχτα και

μέρα, μοναχοί, τον σκεπτόμουν και τον συλλογιζόμουν, δεν βλέπω κανέναν κίνδυνο από αυτό ως πηγή. Αλλά όμως, καθώς σκεπτόμουν και συλλογιζόμουν για πολύ μεγάλο διάστημα, το σώμα μου θα κουραζόταν. Όταν το σώμα κουράζεται, η συνείδηση θα ταραζόταν. Όταν η συνείδηση ταραζεται, η συνείδηση είναι μακριά από την αυτοσυγκέντρωση. Έτσι εγώ, μοναχοί, εσωτερικά σταθεροποιώ τη συνείδηση, την καθησυχάζω, την κάνω πλήρως εστιασμένη, την αυτοσυγκεντρώνω. Για ποιο λόγο; 'Ας μην ταραχτεί η συνείδησή μου'.

«Ό,τι, μοναχοί, ένας μοναχός συχνά αναλογίζεται και εξετάζει, με τον ίδιο τρόπο γίνεται η κλίση του νου. Αν τον λογισμό της απάρνησης, μοναχοί, ένας μοναχός συχνά αναλογίζεται και εξετάζει, εγκατέλειψε τον ηδονικό λογισμό, καλλιέργησε τον λογισμό της απάρνησης, η συνείδησή του αυτή κλίνει προς τον λογισμό της απάρνησης. Αν τον λογισμό του μη θυμού, μοναχοί... κ.λπ... αν τον λογισμό της μη βίας, μοναχοί, ένας μοναχός συχνά αναλογίζεται και εξετάζει, εγκατέλειψε τον λογισμό της βίας, καλλιέργησε τον λογισμό της μη βίας, η συνείδησή του αυτή κλίνει προς τον λογισμό της μη βίας. Όπως, μοναχοί, τον τελευταίο μήνα του καλοκαιριού, όταν όλα τα σπαρτά έχουν συγκομιστεί στην άκρη του χωριού, ένας βοσκός θα φύλαγε τις αγελάδες· σε αυτόν που έχει πάει στη βάση ενός δένδρου ή που έχει πάει στο ύπαιθρο, πρέπει απλώς να γίνει η μνήμη - 'αυτές είναι οι αγελάδες'. Έτσι ακριβώς, μοναχοί, έπρεπε απλώς να γίνει η μνήμη - 'αυτά είναι τα φαινόμενα'.

211. «Η ενεργητικότητά μου, μοναχοί, ήταν ξεκινήμενη χωρίς νωθρότητα, η μνήμη μου ήταν εφαρμοσμένη χωρίς λήθη, το σώμα μου ήταν γαλήνιο χωρίς ταραχή, η συνείδησή μου ήταν αυτοσυγκεντρωμένη και πλήρως εστιασμένη. Έτσι εγώ, μοναχοί, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φάυλες νοητικές καταστάσεις, έχοντας επιτύχει την πρώτη διαλογιστική έκσταση, που συνοδεύεται από λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αποστασιοποίηση, διέμενα. Με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού, έχοντας επιτύχει τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από εσωτερική ηρεμία και ενότητα του νου, χωρίς λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση, διέμενα. Με την απαλλαγή από την αγαλλίαση, διέμενα με αταραξία, μνήμων και με πλήρη επίγνωση, και βίωσα σωματική ευτυχία, αυτό που οι ευγενείς περιγράφουν ως 'αυτός που έχει αταραξία και μνήμη, που διαμένει στην ευτυχία', έχοντας επιτύχει την τρίτη διαλογιστική έκσταση, διέμενα. Με την εγκατάλειψη της ευχαρίστησης και με την εγκατάλειψη του πόνου, και με την προηγούμενη πάροδο της ευαρέσκειας και της δυσαρέσκειας, έχοντας επιτύχει την τέταρτη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από ούτε-δυσάρεστο-ούτε-ευχάριστο και την εξάγνιση της μνήμης λόγω της αταραξίας, διέμενα.

212. Αυτός, με τον νου έτσι αυτοσυγκεντρωμένο, αγνό, λαμπερό, χωρίς νοητική κηλίδα, απαλλαγμένο από ακαθαρσίες, εύπλαστο, εργάσιμο, σταθερό, που έχει φτάσει στην αδιαταραξία, κατεύθυνε τον νου προς τη γνώση της ανάμνησης προηγούμενων ζώων. Θυμάμαι πολλές προηγούμενες υπάρξεις. Δηλαδή μία γέννηση... κ.λπ... Έτσι θυμάμαι πολλές προηγούμενες υπάρξεις με τις λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά τους. Αυτή, μοναχοί, ήταν η πρώτη αληθινή γνώση που επέτυχα την πρώτη περίοδο της νύχτας· η άγνοια καταστράφηκε, η αληθινή γνώση εγέρθηκε· το σκοτάδι καταστράφηκε, το φως εγέρθηκε· όπως συμβαίνει σε αυτόν που διαμένει επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος.

213. Αυτός, με τον νου έτσι αυτοσυγκεντρωμένο, αγνό, λαμπερό, χωρίς νοητική κηλίδα, απαλλαγμένο από ακαθαρσίες, εύπλαστο, εργάσιμο, σταθερό, που έχει φτάσει στην αδιαταραξία, κατεύθυνα τον νου προς τη γνώση του θανάτου και της επαναγέννησης των όντων. Με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, βλέπω τα όντα να πεθαίνουν και να ξαναγεννιούνται... κ.λπ... «Αυτά τα αξιοσέβαστα όντα, βεβαίως, διακατέχονται από κακή σωματική συμπεριφορά... κ.λπ... Έτσι με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, βλέπω τα όντα να πεθαίνουν και να ξαναγεννιούνται, κατώτερα και ανώτερα, όμορφα και άσχημα, σε καλούς και κακούς προορισμούς· κατανοώ τα όντα που επαναγεννιούνται σύμφωνα με τις πράξεις τους. Αυτή, μοναχοί, ήταν η δεύτερη αληθινή γνώση που επέτυχα τη μεσαία περίοδο της νύχτας· η άγνοια καταστράφηκε, η αληθινή γνώση εγέρθηκε· το σκοτάδι καταστράφηκε, το φως εγέρθηκε· όπως συμβαίνει σε αυτόν που διαμένει επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος.

214. Αυτός, με τον νου έτσι αυτοσυγκεντρωμένο, αγνό, λαμπερό, χωρίς νοητική κηλίδα, απαλλαγμένο από ακαθαρσίες, εύπλαστο, εργάσιμο, σταθερό, που έχει φτάσει στην αδιαταραξία, κατεύθυνα τον νου προς τη γνώση της εξάλειψης των νοητικών διαφθορών. Γνώρισα άμεσα όπως πραγματικά είναι: «αυτός είναι ο υπαρξιακός πόνος», γνώρισα άμεσα όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η προέλευση του υπαρξιακού πόνου», γνώρισα άμεσα όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η παύση του υπαρξιακού πόνου», γνώρισα άμεσα όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου». Γνώρισα άμεσα όπως πραγματικά είναι: «αυτές είναι οι νοητικές διαφθορές», γνώρισα άμεσα όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η προέλευση των νοητικών διαφθορών», γνώρισα άμεσα όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η παύση των νοητικών διαφθορών», γνώρισα άμεσα όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση των νοητικών διαφθορών». Καθώς εγώ γνώριζα έτσι και έβλεπα έτσι, ο νους απελευθερώθηκε από τη νοητική διαφθορά της φιληδονίας, ο νους απελευθερώθηκε από τη νοητική διαφθορά της προσκόλλησης στην ύπαρξη, ο νους απελευθερώθηκε από τη νοητική διαφθορά της άγνοιας, και υπήρξε η γνώση: «στον απελευθερωμένο, υπάρχει απελευθέρωση» - Γνώρισα άμεσα: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Αυτή, μοναχοί, ήταν η τρίτη αληθινή γνώση που επέτυχα την τελευταία περίοδο της νύχτας· η άγνοια καταστράφηκε, η αληθινή γνώση εγέρθηκε· το σκοτάδι καταστράφηκε, το φως εγέρθηκε· όπως συμβαίνει σε αυτόν που διαμένει επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος.

215. «Όπως, μοναχοί, σε ένα δάσος, σε ένα άγριο δάσος, υπάρχει μια μεγάλη χαμηλή λίμνη. Ένα μεγάλο κοπάδι ελαφιών θα διέμενε εξαρτώμενο από αυτήν. Σε αυτό κάποιος άνθρωπος θα εμφανιζόταν που επιθυμεί τη βλάβη, επιθυμεί το κακό, επιθυμεί την έλλειψη ελευθερίας από τις δεσμεύσεις. Αυτός όποια οδός ήταν ασφαλής, ευημερούσα, χαρούμενη στο βάδισμα, εκείνη την οδό θα έκλεινε, θα άνοιγε τη λανθασμένη οδό, θα τοποθετούσε το δόλωμα, θα έστηνε τη θηλιά. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτό το μεγάλο κοπάδι ελαφιών αργότερα θα έφτανε σε συμφορά και καταστροφή. Σε εκείνο ακριβώς, μοναχοί, το μεγάλο κοπάδι ελαφιών κάποιος άνθρωπος θα εμφανιζόταν που επιθυμεί το καλό, επιθυμεί την ευημερία, επιθυμεί την ελευθερία από τις δεσμεύσεις. Αυτός όποια οδός ήταν ασφαλής, ευημερούσα, χαρούμενη στο βάδισμα, εκείνη την οδό θα άνοιγε, θα έκλεινε τη λανθασμένη οδό, θα αφαιρούσε το δόλωμα, θα κατέστρεφε τη θηλιά. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτό το

μεγάλο κοπάδι ελαφιών αργότερα θα έφτανε σε ανάπτυξη, αύξηση και επέκταση.

«Αυτή η παρομοίωση έγινε από μένα, μοναχοί, για να γίνει κατανοητό το νόημα. Και αυτό είναι το νόημα εδώ - η μεγάλη χαμηλή λίμνη, μοναχοί, αυτή είναι ονομασία των ηδονών. Το μεγάλο κοπάδι ελαφιών, μοναχοί, αυτή είναι ονομασία των όντων. Ο άνθρωπος που επιθυμεί τη βλάβη, επιθυμεί το κακό, επιθυμεί την έλλειψη ελευθερίας από τις δεσμεύσεις, μοναχοί, αυτή είναι ονομασία του Μάρα του πονηρού. Η λανθασμένη οδός, μοναχοί, αυτή είναι ονομασία της οκταμελούς λανθασμένης οδού, δηλαδή - της λανθασμένης άποψης, του λανθασμένου λογισμού, της λανθασμένης ομιλίας, της λανθασμένης πράξης, του λανθασμένου βιοπορισμού, της λανθασμένης προσπάθειας, της λανθασμένης μνήμης, της λανθασμένης αυτοσυγκέντρωσης. Το δόλωμα, μοναχοί, αυτή είναι ονομασία της απόλαυσης και του πάθους. Η θηλιά, μοναχοί, αυτή είναι ονομασία της άγνοιας. Ο άνθρωπος που επιθυμεί το καλό, επιθυμεί την ευημερία, επιθυμεί την ελευθερία από τις δεσμεύσεις, μοναχοί, αυτή είναι ονομασία του Τατχάγκατα, του Άξιου, του Πλήρως Αυτοφωτισμένου. Η ασφαλής οδός, ευημερούσα, χαρούμενη στο βάδισμα, μοναχοί, αυτή είναι ονομασία της ευγενούς οκταμελούς οδού, δηλαδή - της ορθής άποψης, του ορθού λογισμού, της ορθής ομιλίας, της ορθής πράξης, του ορθού βιοπορισμού, της ορθής προσπάθειας, της ορθής μνήμης, της ορθής αυτοσυγκέντρωσης.

«Έτσι λοιπόν, μοναχοί, ανοίχτηκε από μένα η ασφαλής οδός, ευημερούσα, χαρούμενη στο βάδισμα, κλείστηκε η λανθασμένη οδός, αφαιρέθηκε το δόλωμα, καταστράφηκε η θηλιά. Αυτό, μοναχοί, που πρέπει να γίνει από τον Διδάσκαλο για τους μαθητές, αναζητώντας το καλό τους, με συμπόνια, από συμπόνια, αυτό έχει γίνει για εσάς από μένα. Αυτές, μοναχοί, είναι οι βάσεις των δένδρων, αυτές είναι οι άδειες οικίες· διαλογίζεστε, μοναχοί, μην αμελείτε· μην νιώσετε μετάνοια αργότερα. Αυτή είναι η παραίνεσή μας προς εσάς».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Ντβεντάβιτακκα, ένατη.

10. Η ομιλία για τον κατευνασμό των διασπαστικών λογισμών

216. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Από έναν μοναχό αφοσιωμένο στην ανώτερη συνείδηση, μοναχοί, πέντε σημάδια πρέπει κατά καιρούς να στρέφει την προσοχή του. Ποια πέντε; Εδώ, μοναχοί, σε έναν μοναχό, εξαρτώμενο από κάποιο σημάδι, στρέφοντας την προσοχή του σε κάποιο σημάδι, εγείρονται κακοί φαύλοι λογισμοί συνδεδεμένοι με επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη· από εκείνον τον μοναχό, μοναχοί, από εκείνο το σημάδι πρέπει να στρέψει την προσοχή του σε άλλο σημάδι συνδεδεμένο με το καλό. Καθώς αυτός στρέφει την προσοχή του από εκείνο το σημάδι σε άλλο σημάδι συνδεδεμένο με το καλό, οι κακοί φαύλοι λογισμοί συνδεδεμένοι με επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη εγκαταλείπονται, εξαφανίζονται. Με την εγκατάλειψή τους, εσωτερικά η συνείδηση σταθεροποιείται, καθησυχάζει, γίνεται ενωμένη, αυτοσυγκεντρώνεται. Όπως, μοναχοί, ένας επιδέξιος ξυλουργός ή ο

μαθητευόμενος ξυλουργού με μια λεπτή σφήνα θα χτυπούσε, θα έβγαζε, θα αφαιρούσε μια χονδροειδή σφήνα· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, σε έναν μοναχό, εξαρτώμενο από κάποιο σημάδι, στρέφοντας την προσοχή του σε κάποιο σημάδι, εγείρονται κακοί φαύλοι λογισμοί συνδεδεμένοι με επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη· από εκείνον τον μοναχό, μοναχοί, από εκείνο το σημάδι πρέπει να στρέψει την προσοχή του σε άλλο σημάδι συνδεδεμένο με το καλό. Καθώς αυτός στρέφει την προσοχή του από εκείνο το σημάδι σε άλλο σημάδι συνδεδεμένο με το καλό, οι κακοί φαύλοι λογισμοί συνδεδεμένοι με επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη εγκαταλείπονται, εξαφανίζονται. Με την εγκατάλειψή τους, εσωτερικά η συνείδηση σταθεροποιείται, καθησυχάζει, γίνεται ενωμένη, αυτοσυγκεντρώνεται.

217. «Αν, μοναχοί, σε εκείνον τον μοναχό που στρέφει την προσοχή του από εκείνο το σημάδι σε άλλο σημάδι συνδεδεμένο με το καλό, εξακολουθούν να εγείρονται κακοί φαύλοι λογισμοί συνδεδεμένοι με επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη, τότε, μοναχοί, από εκείνον τον μοναχό πρέπει να εξεταστεί ο κίνδυνος εκείνων των λογισμών - "αυτοί οι λογισμοί μου είναι φαύλοι, αυτοί οι λογισμοί μου είναι επιλήψιμοι, αυτοί οι λογισμοί μου έχουν επώδυνο επακόλουθο". Καθώς αυτός εξετάζει τον κίνδυνο εκείνων των λογισμών, οι κακοί φαύλοι λογισμοί συνδεδεμένοι με επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη εγκαταλείπονται, εξαφανίζονται. Με την εγκατάλειψή τους, εσωτερικά η συνείδηση σταθεροποιείται, καθησυχάζει, γίνεται ενωμένη, αυτοσυγκεντρώνεται. Όπως, μοναχοί, μια γυναίκα ή ένας άνδρας, νέος, νεαρός, που του αρέσει να στολίζεται, θα αηδίαζε, θα ντρεπόταν και θα αποστρεφόταν ένα πτώμα φιδιού ή ένα πτώμα σκύλου ή ένα πτώμα ανθρώπου κρεμασμένο στον λαιμό του· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, αν σε εκείνον τον μοναχό που στρέφει την προσοχή του από εκείνο το σημάδι σε άλλο σημάδι συνδεδεμένο με το καλό, εξακολουθούν να εγείρονται κακοί φαύλοι λογισμοί συνδεδεμένοι με επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη, τότε, μοναχοί, από εκείνον τον μοναχό πρέπει να εξεταστεί ο κίνδυνος εκείνων των λογισμών - "αυτοί οι λογισμοί μου είναι φαύλοι, αυτοί οι λογισμοί μου είναι επιλήψιμοι, αυτοί οι λογισμοί μου έχουν επώδυνο επακόλουθο". Καθώς αυτός εξετάζει τον κίνδυνο εκείνων των λογισμών, οι κακοί φαύλοι λογισμοί συνδεδεμένοι με επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη εγκαταλείπονται, εξαφανίζονται. Με την εγκατάλειψή τους, εσωτερικά η συνείδηση σταθεροποιείται, καθησυχάζει, γίνεται ενωμένη, αυτοσυγκεντρώνεται.

218. «Αν, μοναχοί, σε εκείνον τον μοναχό που εξετάζει τον κίνδυνο ακόμη και εκείνων των λογισμών, εξακολουθούν να εγείρονται κακοί φαύλοι λογισμοί συνδεδεμένοι με επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη, τότε, μοναχοί, από εκείνον τον μοναχό πρέπει να επιτευχθεί η έλλειψη μνήμης και προσοχής σε εκείνους τους λογισμούς. Καθώς αυτός επιτυγχάνει την έλλειψη μνήμης και προσοχής σε εκείνους τους λογισμούς, οι κακοί φαύλοι λογισμοί συνδεδεμένοι με επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη εγκαταλείπονται, εξαφανίζονται. Με την εγκατάλειψή τους, εσωτερικά η συνείδηση σταθεροποιείται, καθησυχάζει, γίνεται ενωμένη, αυτοσυγκεντρώνεται. Όπως, μοναχοί, ένας άνθρωπος με καλή όραση που δεν θέλει να βλέπει υλικά αντικείμενα που έχουν έρθει στο πεδίο της όρασής του· αυτός θα έκλεινε τα μάτια του ή θα κοίταζε αλλού. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, αν σε εκείνον τον μοναχό που εξετάζει τον κίνδυνο ακόμη και εκείνων των λογισμών, εξακολουθούν να εγείρονται κακοί φαύλοι λογισμοί

συνδεδεμένοι με επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη, αυτοί εγκαταλείπονται, αυτοί εξαφανίζονται. Με την εγκατάλειψή τους, εσωτερικά η συνείδηση σταθεροποιείται, καθησυχάζει, γίνεται ενωμένη, αυτοσυγκεντρώνεται.

219. «Αν, μοναχοί, σε εκείνον τον μοναχό που επιτυγχάνει την έλλειψη μνήμης και προσοχής ακόμη και σε εκείνους τους λογισμούς, εξακολουθούν να εγείρονται κακοί φαύλοι λογισμοί συνδεδεμένοι με επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη, τότε, μοναχοί, από εκείνον τον μοναχό πρέπει να στραφεί η προσοχή στη θέση της δραστηριότητας εκείνων των λογισμών. Καθώς αυτός στρέφει την προσοχή του στη θέση της δραστηριότητας εκείνων των λογισμών, οι κακοί φαύλοι λογισμοί συνδεδεμένοι με επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη εγκαταλείπονται, εξαφανίζονται. Με την εγκατάλειψή τους, εσωτερικά η συνείδηση σταθεροποιείται, καθησυχάζει, γίνεται ενωμένη, αυτοσυγκεντρώνεται. Όπως, μοναχοί, ένας άνθρωπος θα περπατούσε γρήγορα. Θα σκεφτόταν - 'Γιατί άραγε εγώ περπατάω γρήγορα; Γιατί να μην περπατήσω αργά;' Αυτός θα περπατούσε αργά. Θα σκεφτόταν - 'Γιατί άραγε εγώ περπατάω αργά; Γιατί να μη σταθώ;' Αυτός θα στεκόταν. Θα σκεφτόταν - 'Γιατί άραγε εγώ στέκομαι; Γιατί να μην καθίσω;' Αυτός θα καθόταν. Θα σκεφτόταν - 'Γιατί άραγε εγώ κάθομαι; Γιατί να μην ξαπλώσω;' Αυτός θα ξάπλωνε. Έτσι λοιπόν, μοναχοί, αυτός ο άνθρωπος, αποφεύγοντας τη χονδροειδή στάση του σώματος μία προς μία, θα υιοθετούσε τη λεπτοφυή στάση του σώματος μία προς μία. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, αν σε εκείνον τον μοναχό που επιτυγχάνει την έλλειψη μνήμης και προσοχής ακόμη και σε εκείνους τους λογισμούς, εξακολουθούν να εγείρονται κακοί φαύλοι λογισμοί συνδεδεμένοι με επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη, αυτοί εγκαταλείπονται, αυτοί εξαφανίζονται. Με την εγκατάλειψή τους, εσωτερικά η συνείδηση σταθεροποιείται, καθησυχάζει, γίνεται ενωμένη, αυτοσυγκεντρώνεται.

220. «Αν, μοναχοί, σε εκείνον τον μοναχό που στρέφει την προσοχή του στη θέση της δραστηριότητας ακόμη και εκείνων των λογισμών, εξακολουθούν να εγείρονται κακοί φαύλοι λογισμοί συνδεδεμένοι με επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη. Τότε, μοναχοί, από εκείνον τον μοναχό, σφίγγοντας τα δόντια πάνω στα δόντια, πιέζοντας τη γλώσσα στον ουρανίσκο, πρέπει με τον νου να συγκρατεί τη συνείδηση, να την πιέζει, να την καταπονεί. Καθώς αυτός σφίγγει τα δόντια πάνω στα δόντια, πιέζει τη γλώσσα στον ουρανίσκο, και με τον νου συγκρατεί τη συνείδηση, την πιέζει, την καταπονεί, οι κακοί φαύλοι λογισμοί συνδεδεμένοι με επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη εγκαταλείπονται, εξαφανίζονται. Με την εγκατάλειψή τους, εσωτερικά η συνείδηση σταθεροποιείται, καθησυχάζει, γίνεται ενωμένη, αυτοσυγκεντρώνεται. Όπως, μοναχοί, ένας δυνατός άνδρας, αφού πιάσει έναν πιο αδύναμο άνδρα από το κεφάλι ή από τον λαιμό ή από τους ώμους, θα τον συγκρατούσε, θα τον πίεζε, θα τον καταπονούσε· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, αν σε εκείνον τον μοναχό που στρέφει την προσοχή του στη θέση της δραστηριότητας ακόμη και εκείνων των λογισμών, εξακολουθούν να εγείρονται κακοί φαύλοι λογισμοί συνδεδεμένοι με επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη. Τότε, μοναχοί, από εκείνον τον μοναχό, σφίγγοντας τα δόντια πάνω στα δόντια, πιέζοντας τη γλώσσα στον ουρανίσκο, πρέπει με τον νου να συγκρατεί τη συνείδηση, να την πιέζει, να την καταπονεί. Καθώς αυτός σφίγγει τα δόντια πάνω στα δόντια, πιέζει τη γλώσσα στον ουρανίσκο, και με τον νου συγκρατεί τη συνείδηση, την πιέζει, την καταπονεί, οι κακοί φαύλοι λογισμοί συνδεδεμένοι με

επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη εγκαταλείπονται, εξαφανίζονται. Με την εγκατάλειψή τους, εσωτερικά η συνείδηση σταθεροποιείται, καθησυχάζει, γίνεται ενωμένη, αυτοσυγκεντρώνεται.

221. «Όταν, μοναχοί, σε έναν μοναχό, εξαρτώμενο από κάποιο σημάδι, στρέφοντας την προσοχή του σε κάποιο σημάδι, εγείρονται κακοί φαύλοι λογισμοί συνδεδεμένοι με επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη, καθώς αυτός στρέφει την προσοχή του από εκείνο το σημάδι σε άλλο σημάδι συνδεδεμένο με το καλό, οι κακοί φαύλοι λογισμοί συνδεδεμένοι με επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη εγκαταλείπονται, εξαφανίζονται. Με την εγκατάλειψή τους, εσωτερικά η συνείδηση σταθεροποιείται, καθησυχάζει, γίνεται ενωμένη, αυτοσυγκεντρώνεται. Καθώς αυτός εξετάζει τον κίνδυνο ακόμη και εκείνων των λογισμών, οι κακοί φαύλοι λογισμοί συνδεδεμένοι με επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη εγκαταλείπονται, εξαφανίζονται. Με την εγκατάλειψή τους, εσωτερικά η συνείδηση σταθεροποιείται, καθησυχάζει, γίνεται ενωμένη, αυτοσυγκεντρώνεται. Καθώς αυτός επιτυγχάνει την έλλειψη μνήμης και προσοχής σε εκείνους τους λογισμούς, οι κακοί φαύλοι λογισμοί συνδεδεμένοι με επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη εγκαταλείπονται, εξαφανίζονται. Με την εγκατάλειψή τους, εσωτερικά η συνείδηση σταθεροποιείται, καθησυχάζει, γίνεται ενωμένη, αυτοσυγκεντρώνεται. Καθώς αυτός στρέφει την προσοχή του στη θέση της δραστηριότητας εκείνων των λογισμών, οι κακοί φαύλοι λογισμοί συνδεδεμένοι με επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη εγκαταλείπονται, εξαφανίζονται. Με την εγκατάλειψή τους, εσωτερικά η συνείδηση σταθεροποιείται, καθησυχάζει, γίνεται ενωμένη, αυτοσυγκεντρώνεται. Καθώς αυτός σφίγγει τα δόντια πάνω στα δόντια, πιέζει τη γλώσσα στον ουρανίσκο, και με τον νου συγκρατεί τη συνείδηση, την πιέζει, την καταπονεί, οι κακοί φαύλοι λογισμοί συνδεδεμένοι με επιθυμία, συνδεδεμένοι με μίσος, συνδεδεμένοι με αυταπάτη εγκαταλείπονται, εξαφανίζονται. Με την εγκατάλειψή τους, εσωτερικά η συνείδηση σταθεροποιείται, καθησυχάζει, γίνεται ενωμένη, αυτοσυγκεντρώνεται. Αυτός ονομάζεται, μοναχοί, μοναχός κυρίαρχος στις ατραπούς των μεθόδων των λογισμών. Όποιον λογισμό επιθυμεί, εκείνον τον λογισμό θα σκεφτεί· όποιον λογισμό δεν επιθυμεί, εκείνον τον λογισμό δεν θα σκεφτεί. Έκοψε την επιθυμία, απέρριψε τους νοητικούς δεσμούς, μέσω της πλήρους συνειδητοποίησης της αλαζονείας έθεσε τέλος στον πόνο».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Βιτακκασαντάνα, δέκατη.

Τέλος του κεφαλαίου Σιχανάντα, δεύτερο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -

Ο μικρός βρυχηθμός του λιονταριού, ο τρόμος, ο εκλεκτός, το μεγάλο, το μικρό, το σύνολο του υπαρξιακού πόνου, η ομιλία της σύγκρισης·
Η στειρότητα, η αρχή, η μπάλα μελιού, οι δύο είδη λογισμών, η πραγματεία των πέντε σημαδιών, πάλι το κεφάλαιο.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Ο Τριμερής Κανόνας. Ο Κανόνας των Ομιλιών. 2. Η συλλογή των μεσαίου μήκους ομιλιών. 1. Οι πρώτες πενήντα ομιλίες. 2. Το κεφάλαιο για τον βρυχηθμό του λέοντος έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org